

СЛУЖЕБЕН ВЕСТНИК НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ГОДИНА IX – № 21

ЦАРИБРОД, 22.05.2025

1

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

1. Решение за приемане на Стратегията за безопасност на движението на община Цариброд за периода от 2024 до 2030 г. с Плана за действие за периода от 2024 до 2027 г.....2
2. Стратегия за безопасност на движението по пътищата на община Цариброд за периода от 2024 до 2030 г. с План за действие за периода от 2024 до 2027 г.....3
3. Местен план за действие за равенство между половете в община Цариброд за периода от 2025 до 2027 г.....104
4. Таблица, придружаваща Местния план за действие.....158
5. Програма за използване на средства от бюджетния фонд за опазване на околната среда на община Цариброд за 2025 г.....164
6. Решение за освобождаване и избиране на член на Съвета за наблюдение на прилагането на Етичния кодекс.....172
7. Решение за освобождаване на временно изпълняващия длъжността директор и назначаване на директор на Народна библиотека „Детко Петров“ Димитровград.....173
8. Решение за създаване на Комисия за провеждане на конкурса за избор на директори на обществени предприятия на община Цариброд.....174
9. Решение за провеждане на публичен конкурс за избор на директор на ОП „Комуналац“ Димитровград.....175
10. Решение за даване на съгласие за решенията за приемане на Изменения и допълнения в Устава на Детска градина „8. СЕПТЕМВРИ“ Димитровград.....179
11. Решение за приемане на финансовия отчет на предучилищна институция „8 СЕПТЕМВРИ“ Димитровград за 2024 г.....180
12. Решение за приемане на информация за степента на съответствие на планираните и изпълнените дейности от бизнес програмата на Обществено предприятие „Комуналац“ Димитровград за периода от 01.01.2025 г. до 31.03.2025 г.....181
13. Информация за степента на съответствие на планираните и изпълнените дейности от Бизнес програмата на Обществено предприятие „Комуналац“ за периода от 01.01.2025 г. до 31.03.2025 г.....182
14. Решение за приемане на Отчета за работата на Центъра за социални дейности за община Цариброд за 2024 г.....198
15. Решение за приемане на Отчета за работата с финансовия отчет за 2024 г. на Червен кръст Димитровград.....199
16. Решение за приемане на Отчета за работата с финансовия отчет за 2024 г. на Историческия архив в Пирот.....200
17. Решение за приемане на Отчета за работата на Съвета за здраве на община Цариброд за 2024 г.....201
18. Решение за даване на съгласие с плана за работа на Съвета за здраве на община Цариброд за 2025 г.....202

На основа чл. 13 от Закона за безопасност на движението по пътищата („Официлен вестник на Република Сърбия“, № 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 - решение на Конституционния съд, 55/2014, 96/2015 - друг закон, 9/2016 - решение на Конституционния съд, 24/2018, 41/2018, 41/2018 - друг закон, 87/2018, 23/2019, 128/2020 - друг закон, 76/2023 и 19/2025) и чл. 40, алинея 1, т. 4 от Устава на община Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“ № 6/19), Общинският съвет на Цариброд на заседанието си, проведено на 21 май 2025 г., прие:

РЕШЕНИЕ
ЗА ПРИЕМАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО НА
ОБЩИНА ЦАРИБРОД ЗА ПЕРИОДА ОТ 2024 ДО 2030 Г. С ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ
ЗА ПЕРИОДА ОТ 2024 ДО 2027 Г.

Член 1.

С това Решение се приема Стратегията за безопасност на движението на община Цариброд за периода от 2024 до 2030 г. с Плана за действие за периода от 2024 до 2027 г.

Член 2.

Стратегията за безопасност на движението на община Цариброд за периода от 2024 до 2030 г. с Плана за действие за периода от 2024 до 2027 г. е неразделна част от настоящото Решение.

Член 3.

Настоящото Решение влиза в сила на осмия ден от деня на публикуването му в „Служебен вестник на общин Цариброд“.

№ 06-110/2025-17/13-1
В Цариброд, 21.05.2025 г.

ОБЩНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ПРЕДСЕДАТЕЛ
Зоран Джуров, с.р.

Носилац израде:	ПССМ ИНЖЕЊЕРИНГ Д.О.О ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОЈЕКТОВАЊЕ И ИЗВОЂЕЊЕ РАДОВА У ГРАЂЕВИНАРСТВО ул. Николе Узуновића бр. 108 18000 Ниш
Наручилац:	Општина Димитровград Општинска управа ул. Балканска бр.2 Димитровград
Предмет:	СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2027. ГОДИНЕ
Директор:	Миодраг Павлов
Руководилац израде:	Јован Мишић, маст. инж. саобр.
Радни тим:	Игор Трајковић, дипл. инж. саобр. Драгана Николић, дипл. грађ.инж. Марија Станковић, спец. стук. мен. безб.
Представник наручиоца:	Саша Марков, спец.струк.инж.саобр.
Број:	___/24
Датум:	01.11.2024. год

Директор:

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

САДРЖАЈ

РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ.....	3
ПРЕДГОВОР	4
1. УВОД	6
2. ПРОСТОРНИ ОБУХВАТ ИСТРАЖИВАЊА.....	8
2.1. ПОЛОЖАЈ И ПОВЕЗАНОСТ ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД	8
2.2. ИСТОРИЈА	8
2.3. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	10
2.4. СТАНОВНИШТВО	11
2.5. ПОДАЦИ О ПУТНОЈ ИНФРАСТРУКТУРИ	12
2.6. ПОДАЦИ О РЕГИСТРОВАНИМ ВОЗИЛИМА	16
3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР	17
4. ПРАВНИ И СТРАТЕШКИ ОКВИР БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАДА	19
5. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	21
5.1. РАСПОЛОЖИВИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	22
5.2. ТРОШКОВИ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАДА.....	23
6. АКТИВНОСТИ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ – СТАЊЕ ОДЗИВА ХИТНИХ СЛУЖБИ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ.....	25
7. СТАВОВИ УЧЕСНИКА О РИЗИЦИМА У САОБРАЋАЈУ	27
8. ИНДИКАТОРИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	36
9. АНАЛИЗА ПОДАТАКА О САОБРАЋАЈНИМ НЕЗГОДАМА	40
10. БЕЗБЕДНОСТ ДЕЦЕ У САОБРАЋАЈУ	44
11. БЕЗБЕДНОСТ МЛАДИХ У САОБРАЋАЈУ	46
12. БЕЗБЕДНОСТ СТАРОСНЕ КАТЕГОРИЈЕ 65+ ГОДИНА	48
13. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА.....	50
14. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА	52
15. БЕЗБЕДНОСТ МОТОРИЗОВАНИХ ДВОТОЧКАША	55
16. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ	57
17. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ	59
18. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА	61
19. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2023. ГОДИНЕ	63

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

20. ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПРОБЛЕМА У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАДА	66
21. ЖЕЉЕНО СТАЊЕ.....	67
22. ЦИЉЕВИ – ИНДИКАТОРИ	72
23. КЉУЧНЕ ОБЛАСТИ РАДА – СТУБОВИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА.....	74
23.1. СТУБОВИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	74
24. НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	82
25. ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЕШТАВАЊЕ И СТАЛНО УНАПРЕЂИВАЊЕ	86
26. ПРОМОВИСАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ И АКЦИОНОГ ПЛАНА.....	87
27. ЛИТЕРАТУРА.....	88
28. ПРИЛОГ: АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2027. ГОДИНЕ	90

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ

Поштоване суграђанке и суграђани, незаобилазни фактор комфора, квалитета живота и културе једне локалне самоуправе је и саобраћај. Поред овога саобраћај пружа основну и неопходну подршку убрзаном привредном напретку наше општине Димитровграда. Уз све добробити које развој саобраћајног система доноси, прати га и низ негативних последица, од којих су најтежа страдања и губитак људског живота у саобраћају.

У последњих пет година на територији општине Димитровграда, рачунајући временски оквир од 2019. до 2023. године, догодило се укупно 84 саобраћајних незгода, од којих је 32 саобраћајних незгода са настрадалим лицима. У саобраћајним незгодама које су се догодиле на територији општине Димитровграда за поменути временски оквир погинуло је 3 лица, док је теже и лакше повређено 41 лице, у поменутом временском оквиру на истој територији повређено је 2 деце, што је неприхватљив људски и материјални губитак. Свако страдање и угрожавање безбедности становника наше општине је неприхватљиво за општину и институције које о њему брину.

Општина Димитровград је донела одлуку да енергично приступи успостављању система безбедности саобраћаја који ће у најкраћем могућем року значајно унапредити безбедност у саобраћају на територији општине Димитровграда. Системско деловање, уз употребу савремених алата и ангажовање експерата из области безбедности саобраћаја, треба да осигура ефикасност предузетих мера и активности, као и константно опадање броја и тежина последица страдања у саобраћају.

Ова Стратегија безбедности саобраћаја на путевима општине Димитровграда, за период од 2024. до 2030. године са пратећим Акционим планом представља иницијални корак ка успостављању јасног система безбедности саобраћаја на територији општине Димитровграда.

Само превентивним и добро планираним деловањем уз координисан рад свих институција безбедности саобраћаја можемо очекивати успех. Зато позивам све становнике општине Димитровграда, а посебно запослене у институцијама безбедности саобраћаја да прихвате своју одговорност и одговорно спроводе ову Стратегију и тиме дају допринос остварењу племенитих циљева која је она поставила.

***Председник општине Димитровграда,
Владица Димитров***

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

ПРЕДГОВОР

У саобраћајним незгодама годишње у свету погине око 1,3 милиона људи, односно око 3.700 људи дневно, док преко 50 милиона људи буде повређено или трајно онеспособљено. У саобраћајним незгодама најчешће страдају млади људи, а посебно у земљама у којим улагање у безбедност саобраћаја није препознато као друштвена добит већ као трошак. Имајући у виду огромне људске и економске губитке Уједињене нације и Европска унија су у протеклих 15 година преузеле низ стратешких активности усмерених ка смањењу броја саобраћајних незгода.

У Глобалном плану УН за деценију акције за безбедност саобраћаја 2021-2030, који заправо представља смернице за примену Деценије акције и њених циљева, у периоду од 2021. до 2030. године, позивају се владе свих земаља и партнери у безбедности саобраћаја да примене интегрисани приступ Безбедног система и на тај начин смање број погинулих и повређених у саобраћају на путевима, за 50%.

Препознајући важност проблема и потребу да реагују, Владе држава из целог света су једногласно, преко Генералне Скупштине Уједињених нација (Резолуција 74/299), усвојиле другу по реду Деценију акције за безбедност саобраћаја 2021-2030. Светска здравствена организација је припремила Глобални план Друге деценије акције за безбедност саобраћаја. Према бројним анализама, Европа је најбезбеднији континент у саобраћају на свету. На трагу тога, Европска унија (у даљем тексту ЕУ) је створила претпоставке за примену Оквирне политике безбедности саобраћаја до 2030. године. Кроз све међународне и европске стратешке документе провлачи се исти глобални циљ, а то је да се смањи број погинулих и тешко повређених лица за 50% до 2030. године.

Република Србија припада групи држава које чине напоре да управљају безбедношћу саобраћаја и да изграде организован заштитни систем безбедности саобраћаја. Република Србија је у последње време уложила велике напоре да

заузда проблем нарастајућег броја саобраћајних незгода и настрадалих лица у њима. Са националног нивоа, ти напори се у последње време све више премештају на локални ниво, на основу донетих планских и стратешких докумената, попут стратегија и акционих планова за решавање идентификованих проблема у безбедности саобраћаја, као и закона и подзаконских аката којима се регулише област безбедности саобраћаја, посебно путна инфраструктура, и на крају, правилника којима се уређује оснивање и рад локалних савета за безбедност саобраћаја, итд.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

У области безбедности саобраћаја, Стратегија представља кровни документ, односно општи план за постизање претходно дефинисаних, јасних, остварљивих циљева. Она се заснива на објективним подацима који произилазе из детаљне анализе постојећег стања безбедности саобраћаја. Стратегија даје преглед постојећег стања и идентификованих најзначајнијих проблема, дефинише жељено стање и приоритетне циљеве које треба остварити и даје одређене смернице за достизање циљева, односно жељеног стања.

Уз то, саставни део Стратегије мора бити Акциони план у коме су дате конкретне, појединачне мере и активности које треба спровести за постизање циљева дефинисаних стратегијом, као и носиоци тих активности и њихове улоге и индикатори који се користе да би се утврдио постигнути степен успешности спровођења стратегије.

Општина Димитровград је већ 2016. године препознала обавезу, значај и улогу коју локална самоуправа има на пољу управљања безбедношћу саобраћаја и предузела кораке за доношење прве *Стратегије безбедности саобраћаја на територији општине Димитровград за период од 2016 – 2020. године*.

Израдом и усвајањем Стратегије безбедности саобраћаја на путевима се сврстава у ред оних локалних самоуправа у Републици Србији које су у претходном периоду успеле да постигну одређене резултате на унапређењу стања безбедности саобраћаја на својим територијама, управо захваљујући доношењу тог стратешког документа и успостављању система за управљање безбедношћу саобраћаја кога карактерише стручан, плански организован, ефикасан, квалитетан и дугорочан приступ решавању проблема безбедности саобраћаја.

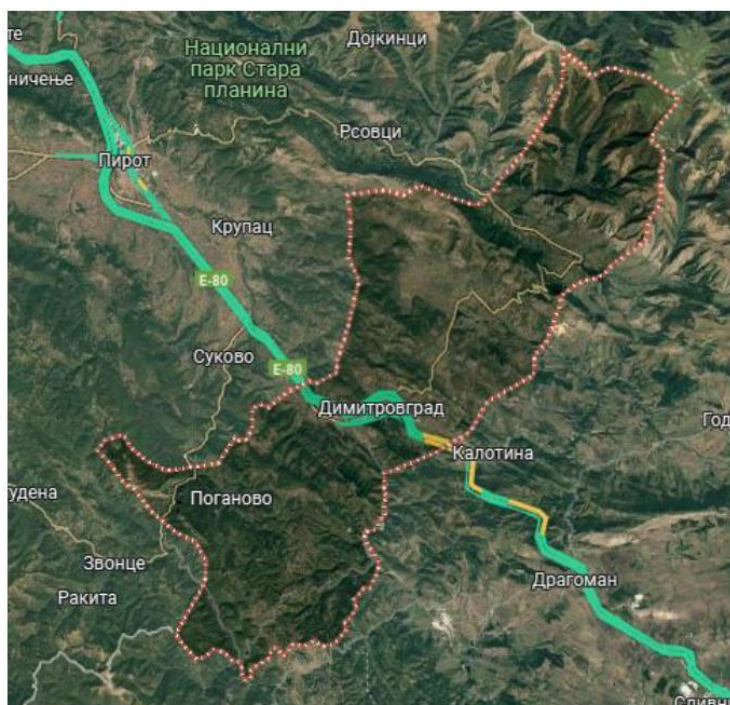
Друга по реду Стратегија која се односи на период од 2024. до 2030. године биће усаглашена са Националном Стратегијом безбедности саобраћаја за период од 2023. до 2030. године. Предметна Стратегија уводи нову визију и нове циљеве на територији општине. Визија јесте амбициозна, али остварљива. Циљ израде Стратегије је управо идентификација најзаступљенијих проблема безбедности саобраћаја на територији општине Димитровград, анализа тих проблема и предлог мера и активности за успешно и делотворно елиминисање уочених проблема, односно, увођење организованог, системског управљања безбедношћу саобраћаја, заснованог на подацима. Крајњи циљ Стратегије је смањење ризика од настанка и тежине последица саобраћајних незгода, односно неприхватљивог губитка људских живота и страдања у саобраћају на путевима

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

1. УВОД

Саобраћај представља једну од основних људских делатности, која је основа за развој свих друштвених активности као што су трговина, култура, образовање, туризам, производња и др. Развијени саобраћајни систем пружа могућност за убрзани развој и даје подршку ширењу општине и подизању животног комфора и стандарда становника.

Слика 1.1. Територија општине Димитровград

Савремени приступ у области безбедности саобраћаја недвосмислено указује да се безбедношћу може управљати, да саобраћајне незгоде најчешће нису случајност већ последица недостатка организованог системског деловања на основне факторе саобраћаја, човека, возило, пут и околину.

Сврха Стратегије безбедности саобраћаја на путевима општине Димитровграда за период од 2024. до 2030. године јесте упознавање са стањем безбедности саобраћаја у којем се општина тренутно налази, стање инфраструктуре, упознавање са ставовима и понашањем учесника у саобраћају, приказ стања безбедности саобраћаја којем се тежи, као и смернице којима ће се најбрже и најлакше доћи од постојећег до жељеног стања безбедности саобраћаја на путевима у општини Димитровград.

У последњих пет година на територији општине Димитровград, рачунајући временски оквир од 2019. до 2023. године, догодило се укупно 84 саобраћајних незгода, од којих је 32 саобраћајне незгоде са настрадалим лицима. У саобраћајним незгодама које су се догодиле на територији општине Димитровград за поменути временски оквир **погинуло је 3 лица, док је теже и лакше повређено 41 лице, у**

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

поменутом временском оквиру на истој територији повређено је 2 детета, док је 15 младих лица повређено, у истом периоду погинула је 1 лице старости 65+, док је 9 лица старости 65+ повређено што је неприхватљив људски и материјални губитак.

Саобраћајне незгоде које се свакодневно догађају на територији општине Димитровград доприносе повећаном ризику од страдања у саобраћају и истовремено представљају значајан економски, социјални, здравствени и развојни проблем. Поред обавезе дефинисане Законом о безбедности саобраћаја на путевима, Националном Стратегијом безбедности саобраћаја и Националним Акционим планом усвајање Стратегије безбедности саобраћаја на путевима општине Димитровград (у даљем тексту *Стратегија*) је и морална обавеза општинске управе према свим грађанима.

Колико је безбедност саобраћаја битна тема, између осталог говори и чињеница да Уједињене нације и цео свет посвећују пажњу и регулишу услове и понашање у саобраћају. Саобраћај представља неизбежни предуслов размене добара. Другим речима, саобраћај није избор појединца и без саобраћаја се не може замислити савремено друштво.

Доношењем Стратегије пре свега препознат је проблем безбедности саобраћаја на територији општине и намера да се тај проблем решава стручно, плански, организовано, квалитетно и дугорочно, па тек онда се може рећи да је то и Законска обавеза локалне самоуправе.

Од управљања безбедношћу саобраћаја примарно се очекује смањивање ризика настанка и тежине последица саобраћајних незгода, али не треба занемарити остале негативне последице које произилазе из саобраћаја као што су: материјална штета, губици и трошкови саобраћајних незгода, загађивање околине буком, издувним гасовима и штетним материјама и исцрпљивање природних ресурса и сл.

Стратегија је кровни документ безбедности саобраћаја, заснован на детаљној анализи постојећег стања безбедности саобраћаја, истиче најзначајније проблеме, области рада, дефинише приоритетне циљеве и поставља смернице за достизање жељеног стања. Успешност Стратегије зависи од ефикасности спровођења Акционог плана, који описује конкретне мере и активности, дефинише њихове носиоце и индикаторе успешности.

Стратегија има за циљ дефинисање основних носилаца система безбедности саобраћаја, њихове улоге и организације деловања, чиме је постављена основа за рад одрживог и ефикасног система управљања безбедношћу саобраћаја.

Скупштина општине Димитровграда усвајањем ове Стратегије изражава јасно и недвосмислено одбијање да прихвати страдање људи у саобраћајним незгодама, и показује одлучност да унапреди безбедност саобраћаја на територији општине.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

2. ПРОСТОРНИ ОБУХВАТ ИСТРАЖИВАЊА

На безбедност саобраћаја на путевима поред основних фактора, утичу и саоцио - демографске карактеристике, које се у анализи могу идентификовати у зависности од истраживања као разни предиктори. Из тог разлога извршена је анализа положаја и повезаности општине, историје, природних ресурса, становништва, путне инфраструктуре и броја регистрованих возила на територији општине Димитровграда и на тај начин дефинисан је просторни обухват истраживања.

2.1. ПОЛОЖАЈ И ПОВЕЗАНОСТ ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД

Општина Димитровград налази се у југоисточном делу Србије, у горњем току реке Нишаве, у близини границе са Републиком Бугарском. Део је Пиротског округа и простире на површини од 483 km². Општина Димитровград лежи између 42°42' и 43°12' северне географске ширине и 22°32' и 23°00' источне географске дужине, на надморској висини од 463 m.

Општину Димитровград чини пет целина са 43 насеља: Горње Понишавље (Димитровград, Лукавица, Гојин Дол, Жељуша, Градиње, Бачево и Паскашија), Горњи Висок (Браћевци, Изатовци, Влковија, Доњи Криводол, Горњи Криводол, Бољев Дол, Каменица и Сенокос), Забрђе (Петрлаш, Радејна, Бребевница, Пртопопинци, Смиловци, Височки Одоровци, Гуленовци, Мазгош и Мојинци), Бурел (Горња Планиница, Грапа, Прача, Сливница, Верзар, Било, Бањски Дол, Барје, Доња Невља, Горња Невља, Поганово, Драговита, Скрвеница, Врапча) и Дерекул (Куса Врана, Трнски Одоровци, Искровци и Петачинци).

Кроз територију Димитровграда пролази значајна међународна друмска саобраћајница, у историји позната као „Via militaris“ и железничка пруга Београд - Ниш - Софија, које чине источни крак паневропског саобраћајног Коридора 10 који повезује Европу са Азијом.

На око 5 km од Димитровграда налази се највећи гранични прелаз између Републике Србије и Републике Бугарске - Градина.

2.2. ИСТОРИЈА

Општина Димитровград богата је културном баштином, објектима градитељског, културног и историјског значаја, као и нематеријалним културним наслеђем.

Трагови првих насеља на територији општине Димитровград датирају још из времена енеолита (3.300 - 2.200 г. пне), прелазног периода из каменог у метално доба. О томе сведоче многобројни археолошки налази као што су камене и бакарне секире, керамичке посуде, тегови и култни предмети.

У бронзаном и гвозденом добу (2.200 г. пне - 1. века не) такође је било насеља што се може закључити на основу многобројних археолошких налаза металних секира, стрелица и бронзаног накита.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Због свог географског положаја ова територија је још од античког периода била важна тачка у повезивању истока и запада. Ту је још у I веку нове ере пролазио пут ВИА МИЛИТАРИС на коме су се налазиле многобројне станице за одмор и промену коња

На основу античког итинерарија из IV века, једна од таквих станица је и МУТАТИО ТРАНСЛИТУС, која би се могла налазити у околини или у самом граду. У непосредној близини станице помиње се и БАЛАНСТРА као античко насеље које је смештено на том путу. О постојању насеља у периоду антике сведоче налази као што су керамички жижак и вотивни рељефи античких божанстава Јупитера, Хекате и Митре.

Из касноантичког - рановизантијског периода налази се утврђење подигнуто у IV веку, а обновљено у VI веку за време Јустинијана. Налази се на око 3 км северозападно од града, а служило је као заштита становништву у време упада разних освајача. Утврђење је опасно јаким двоструким бедемима. На његовом акропољу нађено је пуно фрагмената керамичких посуда, стаклених чаша, алатки, стрелица и накита.

Из средњовековног периода потиче најлепши манастирски комплекс у околини, Манастир Св. Јована Богослова (Погановски манастир), подигнут крајем XIV века у прелепој долини реке Јерме. Овај манастир је био центар духовности и писмености у наредним вековима и тешким годинама турског ропства.

Године 1433. ови крајеви су пали под турско ропство. Многи путописци разних нација који су путовали Балканом записивали су своја запажања и писали о животу у овим крајевима. Сулејман Величанствени, турски султан, који је са својом војском преузео поход на север при пропутовању кроз долину Нишаве (1521.) је записао: "Коначно сам у насељу под именом Царски бунар (Текву бинари)".

Кроз Цариброд је пролазио и путописац Ханс Дерншван (1555.), који је на путу из Софије за Цариброд написао "...Видео сам много Бугара по двадесет у групи, како после девет дана путовања журе из Цариграда после два месеца рада код султана. Они се враћају кући да би прикупили реколту са поља..." (18. јул). У даљем току путописа он додаје да је 19. јула сусрео на путу ка Цариброду много Бугара који су бачвама носили "султански десетак" – вино према Софији.

По предањима назив овог насеља био је "Царски брод", па се као такав и користи у народу. Име "Спри брод" помиње путописац Зигмунд фон Брјухен (1643. године). Позивајући се на неке писане изворе из доба пре ослобођења од Турака (1877. године), у књизи "Димитровград 1877-1945." аутора Србислава Златковића, Др Цветана Васова и Др Гаврила Видановића, наводи се да се ово насеље помиње као село под меном "Зариброд" или "Зарин брод", а касније у турским изворима као два села, "Велики и Мали Цариброд са по 60 до 70 кућа". Бенедето Рамберти, Цариброд први пут помиње 1584. године. Цариброд је био врло погодан за краћи и дужи одмор у време кад се путовало на далеки пут пешице, коњима, коњским и воловским запрегама, караваном за Европу, Блиски и Далеки Исток. И у оно време брод су називали место за прелаз и одмор преко реке или простора за одмор. Две реке – Нишава, односно Гинска и Лукавачка река, имале су изванредне погодности за дужи и краћи одмор са хановима саграђеним у Цариброду, а за смештај и преноћиште

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

путника. У непосредној близини тих објеката налазиле су се штале и обори за смештај волова и коња, а служили су за вучу или за јахање.

У опису грофа Вирмонда, који је 1718. године на путу из Беча за Истамбул прошао кроз Цариброд у својству аустријског посланика, наводи се: “Тада је у Цариброду на реци Нишави имало два моста. Један је изграђен од храстовог дрвета, низак и доста широк, а други висок и тесан, направљен од тесаног камена”.

Константин Иричек пише да у главној улици има много дућана и ханова. Један од ханова је означен фирмом “Видлич планина” у коме је Иричек и одсео са својим сапутником А. Златарским. Аутор у даљем тексту описује тадашњу женску ношњу: “...жене су носиле цвећем украшене беле мараме на главама, црвене или црне сукмане, кецеље ткане грубим црвеним предивом са наглашеним вертикалним ивицама, а око својих тела носиле су обрађене плоче тзв. чипразе са црвеном тканином, кожом или посребрене. Девојке су имале од козје длаке ткане дугачке “коцене”, које су достизале и до једаног метра дужине, а испод њих вирили су мали репови покривени сребрним монетама. На ногама су носиле обичне опанке...”. До данас није утврђено када је ово насеље коначно и званично добило име Цариброд. Свој данашњи назив Димитровград носи од 1951. године, мада је Цариброд мештанима омиљеније и стога чешће коришћено име. Име „Димитровград“ добио је по бугарском револуционару Георги Димитрову, комунисти, шефу Коминтерне и државнику.

2.3. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

Територија општине Димитровград припада планинском типу рељефа. Брдско - планински предео је делом просечен долином реке Нишаве.

На територији општине Димитровград природна добра заузимају 32,33% од укупне површине подручја Просторног плана (48.325,00 ha). Истичу се три заштићена природна добра - Парк природе „Стара планина“, Специјални резерват природе „Јерма“ и Споменик природе „Петрлашка пећина“. Ту су и друге природне вредности:

- EMERALD подручје, значајно са становишта примене Бернске конвенције у Србији;
- међународно значајно подручје за биљке (IPA - Important Plant Areas);
- међународно и национално значајно подручје за птице (IBA - Important Bird Areas) и
- одабрано подручје за дневне лептире (PBA - Prime Butterfly Areas in Serbia).

Према подацима статистике шумарства РСЗ под шумом је 2017. године било 15.538 ha. Одоровачко крашко поље дугачко седам, а широко преко четири киломентара, нагнуто у правцу југозапада и југа, највеће је у Источној и Југоисточној Србији. Окружују га нижи кречњачки гребени и Видлич на чијем превоју се налазе најлепши видиковци. Језера Главни водени токови су реке Нишава, Габерска (Лукавачка), Јерма, Височица и вештачке акумулације језера Сават I и Сават II. Цело подручје припада црноморском сливу.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Сават 1 и Сават 2 су вештачке акумулације направљене у области Забрђа, у крашкој Одоровачко - смиловској котлини (на око 700 метра надморске висине) у близини села Смиловци, па су познатија као Смиловска језера.

Од више стотина врста самониклог лековитог и ароматичног биља економски су најзначајније: клека, шипак, слез, мрзовац, велебиље, линцура, јагорчевина, коприва, одољен, липа, смиље, бреза, глог, медвеђе грозђе, кантарион, боквица, маслчак итд. Ту су и бројни шумски плодови, воће, гљиве и друго од значаја за осмишљавање бројних активности у природи. У планинском подручју се срећу висока (срна, јелен и дивља свиња), ниска дивљач (зец и перната дивљач - јаребица, препелица и дивљи голубови) и др.

Општина Димитровград је на територији целе општине 2012. године прогласила „Парк агробiodиверзитета“ с обзиром на то да је на њеној територији један од један од најзначајнијих центара „in-situ“ очувања генетичких ресурса са преко 20 аутохтоних раса домаћих животиња (домаћи брдски коњи, балкански магарац, каракачанска, пиротска, бардока овца, балканска коза...).

2.4. СТАНОВНИШТВО

Према попису становништва, домаћинстава и станова из 2022. године, у **Димитровграду живи 8.043 становника** (мушкарци: 4.067, жене: 3.976), од којих је око 46 процената бугарске националности. У урбаном делу општине живи 5.188 становника, од тога 2.558 мушкарца и 2.630 жена.

На наредном графику приказана је расподела броја становника по локалним самоуправама у Србији, са посебним освртом на Пиротски округ.

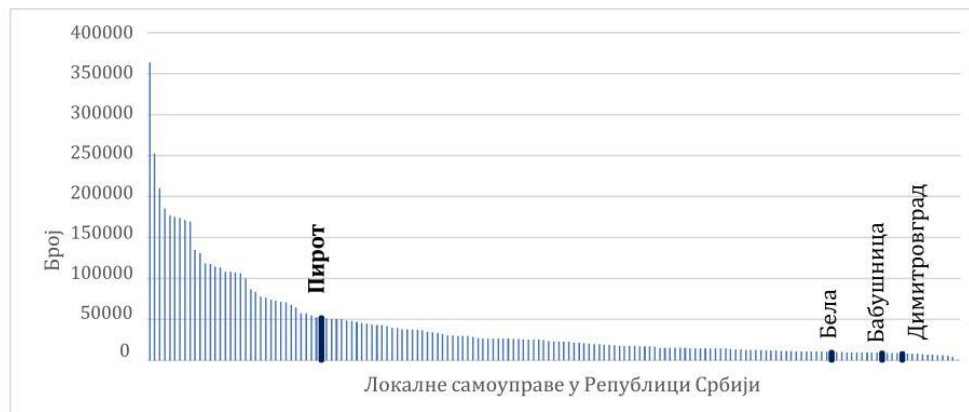

График 2.1. Положај општине Димитровград, на основу броја становника, у односу на остале локалне самоуправе у Републици Србији, са посебним акцентом на општине Пиротског округа, 2023. година

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

2.5. ПОДАЦИ О ПУТНОЈ ИНФРАСТРУКТУРИ

Укупна дужина путне мреже на територији општине износи 234,8 km, од чега државни путеви I реда чине 8 km, државни путеви II реда 95,8 km, а општински путеви 139 km.

Преко територије општине прелазе следећи значајнији путеви:

Државни пут I реда:

- ❖ Ниш - Пирот - Димитровград - државна граница са Бугарском (гранични прелаз Градина).

Табела 2.1. Државни путеви I реда са основним карактеристикама

Државни путеви I реда	Ознака пута	Дужина пута (деонице)	Материјал
Ниш - Пирот - Димитровград - државна граница са Бугарском (гранични прелаз Градина)	A4	8	Асфалт

Државни путеви II реда:

- ❖ Ниш (петља Малча) - Бела Паланка - Пирот - Димитровград - државна граница са Бугарском (гранични прелаз Градина);
- ❖ Димитровград - Г.Невља - Петачинци - Трнски Одоровци;
- ❖ Трнски Одоровци - Суково - веза са државним путем 259 и
- ❖ Књажевац - Кална - Темска - Пирот - Височка Ржана - Мојинци - Димитровград.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Табела 2.2. Државни путеви II реда са основним карактеристикама

Државни путеви II реда	Ознака пута	Дужина пута (деонице/км)	Материјал
Ниш (петља Малча) - Бела Паланка - Пирот - Димитровград - државна граница са Бугарском (гранични прелаз Градина)	IIA259	11	Асфалт
Димитровград - Г.Невља - Петачинци - Трнски Одоровци	IIБ 429	37,808	14012 - Асфалт 8750 - Земља 15046 - Туцаник
Трнски Одоровци - Суково - веза са државним путем 259	IIБ 223	4,057	Асфалт
Књажевац - Кална - Темска - Пирот - Височка Ржана - Мојинци - Димитровград	II221	34,960	Асфалт
УКУПНО:		95,555	

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Општински путеви:

- ❖ Жељуша - Бански Дол - Поганово;
- ❖ Смиловци - Височки Одоровци - Гуленовци;
- ❖ Радејна - Мазгош;
- ❖ Мазгош - Бребевница;
- ❖ Трнски Одоровци - Куса Врана;
- ❖ Димитровград - Паскашија;
- ❖ Поганово - Драговита;
- ❖ Димитровград - Жељуша;
- ❖ Доњи Криводол - Горњи Криводол;
- ❖ ПА221 - Бољев Дол;
- ❖ Жељуша - Грапа;
- ❖ Бански Дол - Барје;
- ❖ Градиње - Бачево;
- ❖ ПВ429 - Сливница;
- ❖ ПВ429 - Верзар;
- ❖ Радејна - Петрлаш;
- ❖ Барје - Скрвеница;
- ❖ Доња Невља - Барје;
- ❖ ПВ429 - Било;
- ❖ ПВ429 - Горња Лукавица;
- ❖ ПВ429 - Г. Невља;
- ❖ А4 - Гојин Дол;
- ❖ Пртопопинске Воденице - Мазгош;
- ❖ А4 - Горње Градиње;
- ❖ Димитровград - Градиње;
- ❖ ПА221 - Сават 1- Пртопопинске воденице;
- ❖ ПА221 - Пртопопинци;
- ❖ ПА221 - Моинци;
- ❖ ПА221 - Влковија;
- ❖ ПА221- Каменица - Сенокос;
- ❖ ПА221- Браћевци и
- ❖ Белеш - Прача - Борово - Скрвеница.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Табела 2.3. Општински путеви са основним карактеристикама

Р.б.	Од места до места	Дужина (км)			
		Савремени коловоз	Туцаник	Земљани	Укупно
1.	Жељуша -Бански Дол - Поганово	18,5			18,5
2.	Смиловци - Височки Одоровци - Гуленовци	4	1,5		5,5
3.	Радејна - Мазгош		7,5		7,5
4.	Мазгош - Бребевница		2		2
5.	Трнски Одоровци - Куса Врана	7			7
6.	Димитровград - Паскашија		4		4
7.	Поганово - Драговита	5			5
8.	Димитровград - Жељуша	3			3
9.	Доњи Криводол - Горњи Криводол	2	0,5		2,5
10.	IIA221 - Бољев Дол		1		1
11.	Жељуша - Грапа		3,5		3,5
12.	Бански Дол - Барје		4	4	8
13.	Градиње - Бачево		4		4
14.	IIВ429 - Сливница		1		1
15.	IIВ429 - Верзар		1		1
16.	Радејна - Петрлаш		4,5		4,5
17.	Барје - Скрвеница		3,5		3,5
18.	Доња Невља - Барје			7	7
19.	IIВ429 - Било		2	2	4
20.	IIБ429- Горња Лукавица		2	1	3
21.	IIБ429 - Г. Невља		2,5		2,5
22.	A4 - Гојин Дол	1			1
23.	Пртопопинске Воденице - Мазгош	2	2,5		4,5
24.	A4 - Горње Градиње	1,5			1,5
25.	Димитровград - Градиње	1,5	1,5		3
26.	IIA221 - Сават 1- Пртопопинске воденице	1	2	0,5	3,5
27.	IIA221 - Пртопопинци		1		1
28.	IIA221 - Моинци		0,5		0,5
29.	IIA221 - Влковија		0,5		0,5
30.	IIA221- Каменица - Сенокос	3	2		5
31.	IIA221- Браћевци		1,5		1,5
32.	Белеш - Прача - Борово - Скрвеница		14,5	4,5	19
	УКУПНО	49,5	70,5	19	139

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

2.6. ПОДАЦИ О РЕГИСТРОВАНИМ ВОЗИЛИМА

На територији општине Димитровграда је, према подацима Републичког Завода за статистику у 2022. години, регистровано је укупно 2091 моторних и прикључних возила. Број регистрованих моторних и прикључних возила према структури приказан је у табели 2.4.

Табела 2.4. Број регистрованих моторних и прикључних возила на територији општине Димитровграда

Моторна и прикључна возила	Број регистрованих моторних и прикључних возила
Мопед	76
Мотоцикл	11
Путничко возило	1.743
Теретно возило	175
Аутобус	2
Радна возила	1
Прикључна возила	83
УКУПНО	2.091

Од укупног броја регистрованих моторних и прикључних возила 83% чине путнички аутомобили, док су 8% теретна возила. Истиче се податак да је на територији општине Димитровграда регистрован већи број mopеда и мотоцикла него аутобуса.

Степен моторизације зависи од животног стандарда становништва, али одражава и усмереност ка одређеном виду превоза. Стратешка је тенденција да се смањи степен моторизације, односно да се грађани мотивишу да највећи део својих кретање обављају путем јавног превоза, бициклима и сл. Оваква тенденција је настала као последица еколошких мера, али и преоптерећености саобраћајница.

Ако се узме у обзир да је 2022. године према попису становништва живело 8.043 становника, може се закључити да је степен моторизације на територији општине Димитровграда у 2022. години био 217 ПА/1000 становника.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР

Институције које делују на националном нивоу, а које су кључне за ефикасност система безбедности саобраћаја у Републици Србији су:

- ❖ Народна Скупштина,
- ❖ Влада,
- ❖ Тело за координацију безбедности саобраћаја на путевима,
- ❖ Министарство надлежно за послове саобраћаја,
- ❖ Министарство надлежно за послове образовања,
- ❖ Министарство надлежно за послове здравља,
- ❖ Министарство надлежно за унутрашње послове,
- ❖ Агенција за безбедност саобраћаја,
- ❖ орган надлежан за инспекцијски надзор из области безбедности саобраћаја,
- ❖ Управљач државних путева,
- ❖ Суд,
- ❖ јавни тужилац,
- ❖ јавног информисања односно оглашавања, на националном нивоу,
- ❖ универзитети, образовне, односно васпитане установе,
- ❖ компаније које обављају привредну делатност из области, односно у вези са безбедношћу саобраћаја на путевима, итд.

Националне институције имају задатак својим активностима дају основне смернице и пруже правну и стручну подршку раду локалних институција безбедности саобраћаја. Један од основних чинилаца система безбедности саобраћаја у Републици Србији су локалне самоуправе, односно локални системи безбедности саобраћаја.

Успостављање локалног система безбедности саобраћаја темељи се на институцијама које су препознате као носиоци саобраћајних активности на локалу. Институције које треба да пруже подршку приликом управљања безбедности саобраћаја на територији општине Димитровграда, су следеће:

- ❖ Савет за безбедност саобраћаја на путевима општине Димитровграда,
- ❖ Председник општине,
- ❖ Општинско веће,
- ❖ Општинска управа,
- ❖ Одељење за имовинско правне, стамбене, урбанистичке и послове инспекције,
- ❖ Одељење за послове инвестиција и јавне набавке,
- ❖ Скупштина општине,
- ❖ Основни и прекршајни суд,
- ❖ Саобраћајна полиција – ПС Димитровград,
- ❖ Установе основног школског образовања,
- ❖ Установе средњег школског образовања,
- ❖ Ауто школе,
- ❖ Привредна друштва и предузетници које обављају техничке прегледе,

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

- ❖ Привредна друштва и предузетници који обављају превоз на територији општине.

Према Закону о безбедности саобраћаја извршни орган јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе, општинско веће, односно градско веће, оснива тело за координацију (комисија, савет и сл.), ради усклађивања послова безбедности саобраћаја на путевима који су из делокруга јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе. Закон такође дефинише да Агенција за безбедност саобраћаја координира рад тела за безбедност саобраћаја у локалним самоуправама и даје сагласност на програм за рад тела за безбедност саобраћаја у локалним самоуправама.

Национални систем безбедности саобраћаја је централну улогу у локалном систему поверио локалним телима за безбедност саобраћаја.

Решењем општинског већа општине Димитровграда, формиран је Савет за безбедност саобраћаја на путевима општине Димитровграда.

Задатак Савета је остваривање сарадње и усклађеног обављања послова у функцији унапређења безбедности саобраћаја на путевима, као и иницирање и праћење превентивних и других активности у области безбедности саобраћаја на путевима из надлежности општине Димитровграда. Савет доноси Предлог Годишњег програма активности.

ЗоБС је прописао и финансирање безбедности саобраћаја, и то: извори средстава, расподела средстава између државе и јединица локалне самоуправе, намена средстава, начин коришћења и извештавања. Постојећи систем финансирања безбедности саобраћаја у Републици Србији је од стране међународне заједнице и европских институција оцењен као репрезентативан и један од најбољих на територији Европе.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

4. ПРАВНИ И СТРАТЕШКИ ОКВИР БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД

Безбедност саобраћаја је област од општег друштвеног значаја, што је препознато и у највишим правним документима Републике Србије. Устав, закони, подзаконски акти и признати међународни извори представљају правни оквир безбедности саобраћаја у Републици Србији. Најзначајнији правни акти који уређују област безбедности саобраћаја су, пре свих, Закон о безбедности саобраћаја на путевима¹ и Закон о путевима који се примењује од 2018. године². Најзначајнији правни акти којима се уређује област безбедности саобраћаја на нивоу државе су:

- ❖ Устав Републике Србије;
- ❖ Закон о безбедности саобраћаја на путевима (*Службени гласник РС*, бр. 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 - УС, 55/2014, 96/2015 - др. закон, 9/2016 - УС, 24/2018, 41/2018, 41/2018 - др. закон, 87/2018, 23/2019 и 128/2020 - др. закон и 76/2023);
- ❖ Закон о путевима (*Службени гласник РС*, број 41/2018 и 95/2018 - др.закон и 92/2023 - др. закон);
- ❖ Кривични законик (*Сл. гласник РС*, бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 и 35/2019);
- ❖ Закон о прекршајима (*Сл. гласник РС*, бр. 65/2013, 13/2016, 98/2016 - одлука УС, 91/2019 и 91/2019 - др. закон и 112/2022 - одлука УС);
- ❖ Закон о полицији (*Сл. Гласник РС*, бр. 6/2016, 24/2018 и 87/2018);
- ❖ Закон о општем управном поступку (*Сл. Гласник РС*, бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење и 2/2023 - одлука УС);
- ❖ Закон о обавезном осигурању у саобраћају (*Сл. гласник РС*, бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 - одлука УС);
- ❖ Закон о ванредним ситуацијама (*Службени гласник РС*, број 111/09, 92/11 и 93/12);
- ❖ Закон о здравственој заштити (*Службени гласник РС*, број 25/2019 и 92/2023 - аутентично тумачење);
- ❖ Закон о основама система образовања и васпитања (*Сл. гласник РС*, бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон и 6/2020, 129/2021 и 92/2023);
- ❖ Подзаконски акти којима се ближе уређују поједини закони, посебно подзаконски акти који су настали као ближи уређивачки прописи Закона о безбедности саобраћаја на путевима и Закона о путевима.

За рад о области безбедности саобраћаја кључно је планирање и системско деловање, а основ за такав приступ пружају стратешка документа.

Стратешки циљеви и правци деловања у систему безбедности саобраћаја утврђени су Стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2023. до 2030. године (Сл. гласник РС број 84/23) коју је усвојила Влада Републике Србије, и Акционим планом за спровођење Стратегије безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2023. до 2025. године (септембар 2023. године) који је такође усвојен од стране Владе. Чији је основни циљ смањење броја жртава у саобраћају и смањење последица саобраћајних несрећа.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Управо национална Стратегија, уз Закон о безбедности саобраћаја на путевима, дефинисали су и обавезу локалних самоуправа да доносе локалне стратегије безбедности саобраћаја уз пратеће акционе планове.

Општина Димитровграда је препознала значај и могућности стратешког управљања безбедношћу саобраћаја и наручила израду студије чији је циљ припрема предлога Стратегије безбедности саобраћаја. Предлог Стратегије се заснива на подацима, односно врло обимној анализи постојећег стања.

Стратегије безбедности саобраћаја на локалном нивоу морају бити усвојене у скупштини општине.

При успостављању система безбедности саобраћаја препознатљивост теме у не само стручним, већ и у политичким круговима, као и у целокупном друштву може значајно олакшати и убрзати иницијалне кораке, формирањем повољног друштвеног амбијента и опште подршке.

Израда, усвајање и доследна примена стратешких докумената (у које спадају национална и локална стратегија и акциони план за спровођење стратегије, политике и друга повезана документа) представљају полазну основу за ефикасно и делотворно управљање и постизање циљева, у било којој области деловања или активности, укључујући и безбедност саобраћаја. Уважавање значаја безбедности саобраћаја указује на комплексност проблематике безбедности саобраћаја, која захтева мултидисциплинарни стратешки приступ, уз системско и дугорочно деловање. Стратешки документи су, на крају, одраз и политичке и сваке друге воље да се реализују дефинисани циљеви који су предмет тих стратешких докумената. Другим речима, у случају јачања система безбедности саобраћаја општине Димитровград, препознавање значаја безбедности саобраћаја, не само од стране стручних, већ и политичких структура, као и целокупне јавности, може значајно допринети успостављању повољног амбијента и опште подршке за олакшано и убрзано предузимање иницијалних корака и напора ка унапређењу стања безбедности саобраћаја.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

5. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

Трошкови саобраћајних незгода са настрадалима су далеко обимнији од оних, на први поглед видљивих (директни), јер садрже и оне на први поглед невидљиве (индиректне трошкове), синдром леденог брега.

Слика 5.1. Синдром леденог брега

Трошкови саобраћајних незгода представљају укупну висину штета изазваних саобраћајним незгодама. У трошкове саобраћајних незгода спадају:

- ❖ бол и патња жртва саобраћајних незгода,
- ❖ губитак квалитета живота жртва саобраћајних незгода,
- ❖ некомпензована бол и недостатак жртве родбини,
- ❖ изгубљена продуктивност,
- ❖ трошкови оштећења возила и објеката,
- ❖ трошкови здравствених услуга,
- ❖ социјална давања,
- ❖ трошкови поступања након саобраћајне незгоде (хитне службе),
- ❖ изгубљена добит,
- ❖ трошкови осигурања,
- ❖ трошкови радног места,
- ❖ правни трошкови,
- ❖ трошкови правосудних органа,
- ❖ трошкови спровођења санкција,
- ❖ трошкови услед временских губитака и др.

Висина штете настале у саобраћајним незгодама се не може прецизно измерити, проценити и израчунати, па се примењују различити поступци за процену висине штете настале у саобраћајним незгодама. У недостатку званичне националне методологије, за прорачун трошкова саобраћајних незгода у Републици Србији у 2019. години, коришћена је методологија Европске комисије за процену укупних

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

друштвено-економских последица саобраћајних незгода. Према овој методологији, **трошак једне саобраћајне незгоде са погинулим лицем износи 3.273.909,00 евра, трошак једне саобраћајне незгоде са тешко повређеним лицем износи 498.591,00 евра, док трошак једне саобраћајне незгоде са лакше повређеним лицем износи 38.514,00 евра.** Укупни друштвено-економски трошкови саобраћајних незгода у Републици Србији у 2019. години износили су 4.061.943.660 евра (4.1 милијарде евра). Узимајући у обзир да је укупни бруто домаћи производ (БДП) Републике Србије за 2019. годину износио 46,1 милијарди евра, долази се до закључка да је удео трошкова саобраћајних незгода у укупном БДП-у Републике Србије 8,8%.

Улагање у безбедност саобраћаја, ако занемаримо остале аспекте, треба посматрати као инвестицију јер се за одређена, уложена материјална средства остварује материјална добит у виду спречавања настајања трошкова саобраћајних незгода. Најважнија подршка за функционисање система безбедности саобраћаја јесте сигуран извор финансирања послова безбедности саобраћаја, на нивоу сваке локалне самоуправе. Србија је једна од ретких земаља која је својим Законом³ предвидела средства за улагање у унапређење безбедности саобраћаја и то тако да небезбедна (незаконита) понашања финансирају безбедност, што је оцењено највишом оценом од стране најразвијенијих држава у области безбедности саобраћаја.

5.1. РАСПОЛОЖИВИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

Законом о безбедности саобраћаја на путевима дефинисано је да средства од новчаних казни за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима припадају буџету Републике Србије. За финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима опредељују се средства у буџету Републике Србије, на размену министарства надлежног за унутрашње послове. За финансирање унапређења безбедности саобраћаја могу се користити и приходи по основу међународних уговора и средства домаћих и страних правних и физичких лица, кроз донације, поклоне, прилоге и друге видове помоћи, као и други извори, у складу са законом.

ЗобС је прописано и да се распоред и коришћење средстава за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима врши у складу са актом, који за сваку календарску годину доноси Влада, на предлог министра надлежног за унутрашње послове. Саставни део акта је Национални годишњи програм унапређења безбедности саобраћаја на путевима, који садржи циљеве, мере и активности у оквиру кључних области рада, начин реализације, рокове, финансијска средства и одговорне субјекте.

Националним годишњим програмом унапређења безбедности саобраћаја морају бити обухваћене следеће кључне области рада:

- 1) унапређење саобраћајне инфраструктуре са становишта унапређења безбедности саобраћаја на путевима,
- 2) рад Тела за координацију,

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

- 3) унапређење саобраћајног васпитања и образовања,
- 4) превентивно - промотивне активности из области безбедности саобраћаја,
- 5) научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја,
- 6) опремање јединица саобраћајне полиције и других органа надлежних за послове безбедности саобраћаја.

Законом је одређено да постоје и други извори финансирања безбедности саобраћаја. Локална самоуправа може део локалног буџета, односно средстава прикупљених из других извора да усмери у унапређење или изградњу нове инфраструктуре, у циљу постизања вишег нивоа безбедности саобраћаја, као и друге пројекте и активности чије финансирање се не може обезбедити (или није довољно) само од наплаћених новчаних казни за саобраћајне прекршаје из републичког буџета.

Финансирање безбедности саобраћаја такође се може остварити и донацијама и добровољним прилозима од стране одговорних привредника или физичких лица који су у могућности и желе да дају допринос унапређењу безбедности саобраћаја на територији локалне самоуправе.

На предлог Савета за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима општине Димитровграда, Општинско веће општине Димитровград, а по претходно добијеном позитивном мишљењу Агенције за безбедност саобраћаја Републике Србије, доноси Програм коришћења средстава за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима на територији општине Димитровграда.

Овим програмом утврђује се начин коришћења средстава из републичког буџета на територији општине Димитровграда, за активности које су током године планиране у циљу унапређења безбедности саобраћаја на путевима.

Имајући у виду напред наведено, као и висину досадашњег годишњег буџета од наплаћених казни процењено је да би просечан буџет безбедности саобраћаја, у наредних 6 година (од 2024. до 2030. године) могао бити око **12.000.000,00** динара по години односно око **72.000.000,00** динара за укупан период.

5.2. ТРОШКОВИ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАДА

Страдање у саобраћају је, пре свега, јавни здравствени проблем, а затим и социјални, етички, хумани и економски проблем заједнице. Наиме, у саобраћају велики број људи гине и бива повређен, а део њих остају трајни инвалиди што значајно нарушава здравље људи, разара породице, ствара социјалне и хумане проблеме. И на крају, огромне друштвено - економске **трошкове саобраћајних незгода** које плаћа привреда, што омета економски развој заједнице.

Као што је раније напоменуто, трошкови саобраћајних незгода представљају суму свих штета изазваних саобраћајним незгодама. Светска истраживања указују да је ово трошак који је неретко потцењен, иако сва подаци указују да они износе од 1 до 3% светског БДП и достижу вредност од \$500.000.000.000.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Укупни трошкови саобраћајних незгода се састоје из директних и индиректних трошкова. Директне трошкове су прилично транспарентни, лако препознатљиви и то су трошкови збрињавања након незгоде, трошкови рехабилитације који настају за повређеног, односно трошкове санирања имовинске штете, као и друге трошкове (нпр. трошкове превоза учесника у незгоди и возила). Значајно сложенији процес препознавања је за индиректне трошкове који обухватају, трошкове одштетних захтева, трошкове који настају као последица губитка добити оних који су погођени, као и накнада за, губитак радне способности, физичку бол и душевну патњу, умањење породичног доприноса ис сл. Индиректни трошкови могу бити препознати и кроз трошкове настале услед загушења саобраћаја и непредвиђеног продужења времена путовања до којих долази након саобраћајних незгода, или повећање сиромаштва међу породицама с ниским приходима уколико је особа која је издржавала ту породицу погинула или је трајно онеспособљена за рад и привређивање.

Према Извештају Европске комисије (2019), вредност трошкова за једно погинуло лице у саобраћајној незгоди износи 3.273.909,00 евра, за лице које је задобило тешке телесне повреде 498.591,00 евра и за лаке телесне повреде 38.514,00 евра.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

6. АКТИВНОСТИ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ – СТАЊЕ ОДЗИВА ХИТНИХ СЛУЖБИ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ

Савремени приступ безбедности саобраћаја инсистира на томе да је период непосредно након дешавања незгоде од круцијалне важности за тежину последица незгода са настрадалим лицима. Од брзине и начина на који реагују хитне службе директно зависи тежина последице настрадалог, али може утицати и на број настрадалих.

Слика 6.1. Возило Хитне Помоћи

Појам хитних служби у контексту саобраћајних незгода, често се поистовећује са појмом хитних медицинских служби, међутим он је шири и обухвата све хитне службе, медицинске, ватрогасне, полицијске и друге, специфичне (спасилачке службе, у случајевима када је возило у води и сл.).

Постоји израз "златни сат" који подразумева да се у првом сату након догађања саобраћајне незгоде може спасити више од 50 % лица која имају шансу да буду спасена.

Поред одзива службе хитне медицинске помоћи веома је важно правовремено реаговање и осталих служби које учествују у спасавању повређених након саобраћајне незгоде и отклањању последица на путу. Под овим пре свих подразумевамо одзив ватрогасно - спасилачких служби и одзив саобраћајне полиције.

Поред брзине времена одзива, значајну улогу у спречавању тежих последица има и опремљеност возних јединица хитне медицинске службе, као и њихова исправност, квалитет и сигнализације и вештина управљања возилом. Возила која поседују здравствене установе морају поседовати савремену опрему за збрињавање настрадалих, како би био могуће квалитетно, ефикасно и брзо реаговање и збрињавање, а самим тим повећана могућност за спашавање страдалих у саобраћајним незгодама, односно спречавање смртог и тешког телесног повређивања.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

На основу података Агенције за безбедност саобраћаја Републике Србије добијених реализацијом пројекта снимања индикатора безбедности саобраћаја на путевима, у оквиру којих је извршено и прикупљање података о временима одзива служби хитних медицинских помоћи на територији Републике Србије из 2018. године, ХМП (хитна медицинска помоћ) на територији ПУ Пирот има просечно време одзива од 8,1 минута, што се оцењује као средњи одазив система, зато што је време одазива система између 8 и 9 минута.

Слика 6.2. Интервенција ватрогасно - сапасилачких служби

Важну улогу у ефикасном и безбедном реаговању свих хитних служби има обученост и знање возача ових возила. Према постојећим прописима, возачи хитне службе немају обавезу похађања специјалистичке обуке и теоријске наставе из познавања надлежности и прописа у саобраћају (довољна је само возачка дозвола Б категорије), што је у земљама које су лидери у области безбедности саобраћаја устаљена пракса.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

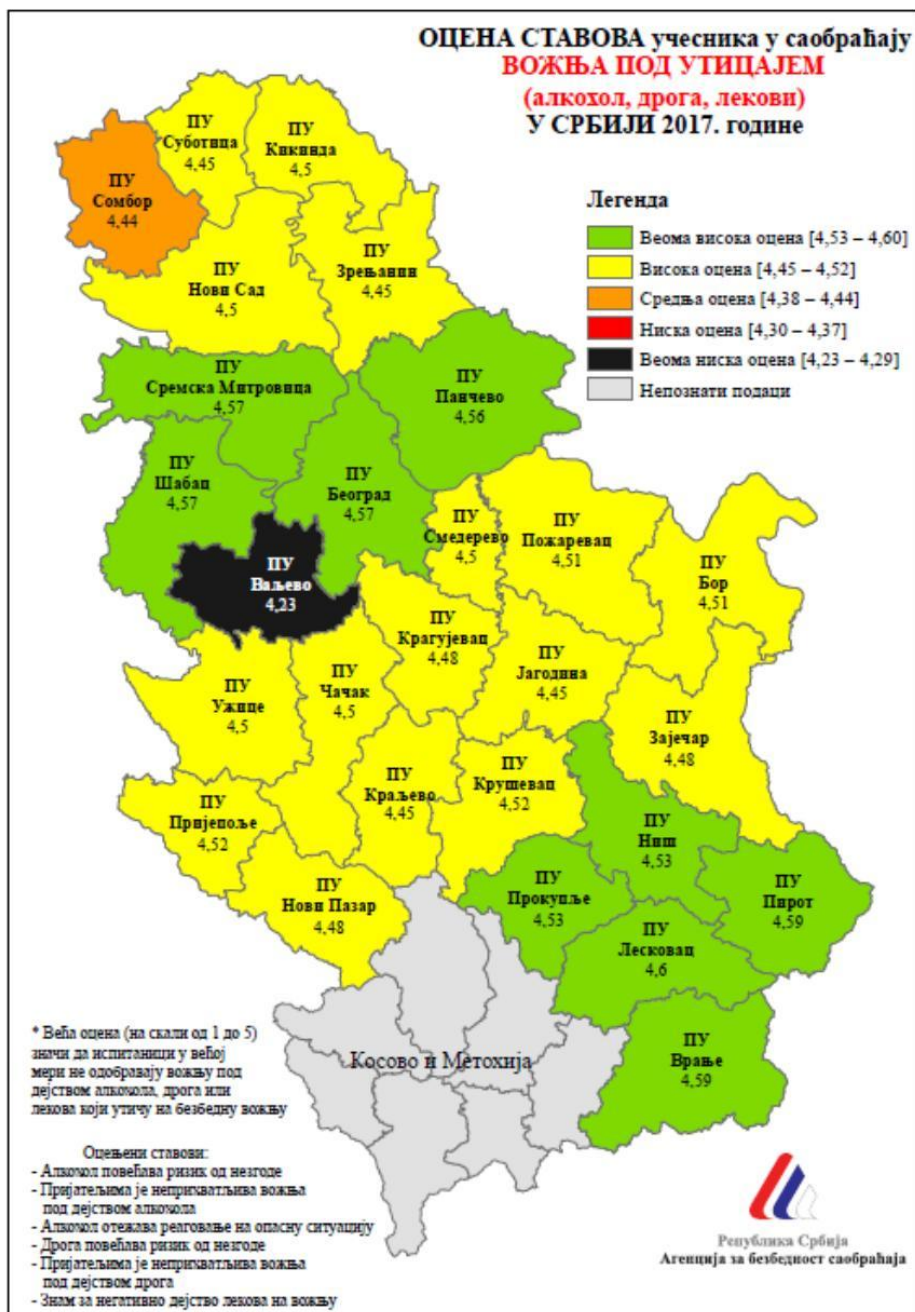
7. СТАВОВИ УЧЕСНИКА О РИЗИЦИМА У САОБРАЋАЈУ

Човек, као један од фактора безбедности саобраћаја, у свакој саобраћајној ситуацији кроз своје реакције изражава своја знања, личност, вештине и ставове. У већини случајева ставови, доминантно утичу на понашање учесника у саобраћају, а самим тим и на безбедност саобраћаја. Искуства показују да се код већине учесника у саобраћају, понашање темељи на ставу, а не на знању, односно да је упркос постојања знања како се треба понашати у одређеним ситуацијама, став учесника изражен, и преовлађује у одабиру понашања. Стога, веома је битно колико и на који начин се приступа изградњи и унапређењу ставова учесника у саобраћају. Ставови се изграђују и укоренењују од рођења људи. Најважнију улогу у томе има породица, васпитачи, најранија искуства и позитивни узорци, али и остали појединци или институције које имају директан или индиректан утицај на ставове учесника у саобраћају.

Изузетно је важно редовно спроводити истраживања о већ изграђеним ставовима о ризицима у саобраћају и пратити резултате како би се установио и пратио тренд побољшања или погоршања стања. На овај начин, могуће је идентификовати области у којима је потребно деловати и унапредити ставове које учесници у саобраћају на територији општине Димитровграда имају. Територија општине Димитровграда припада ПУ Пирота.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Слика 7.1. Оцена ставова учесника у саобраћају вожња под утицајем

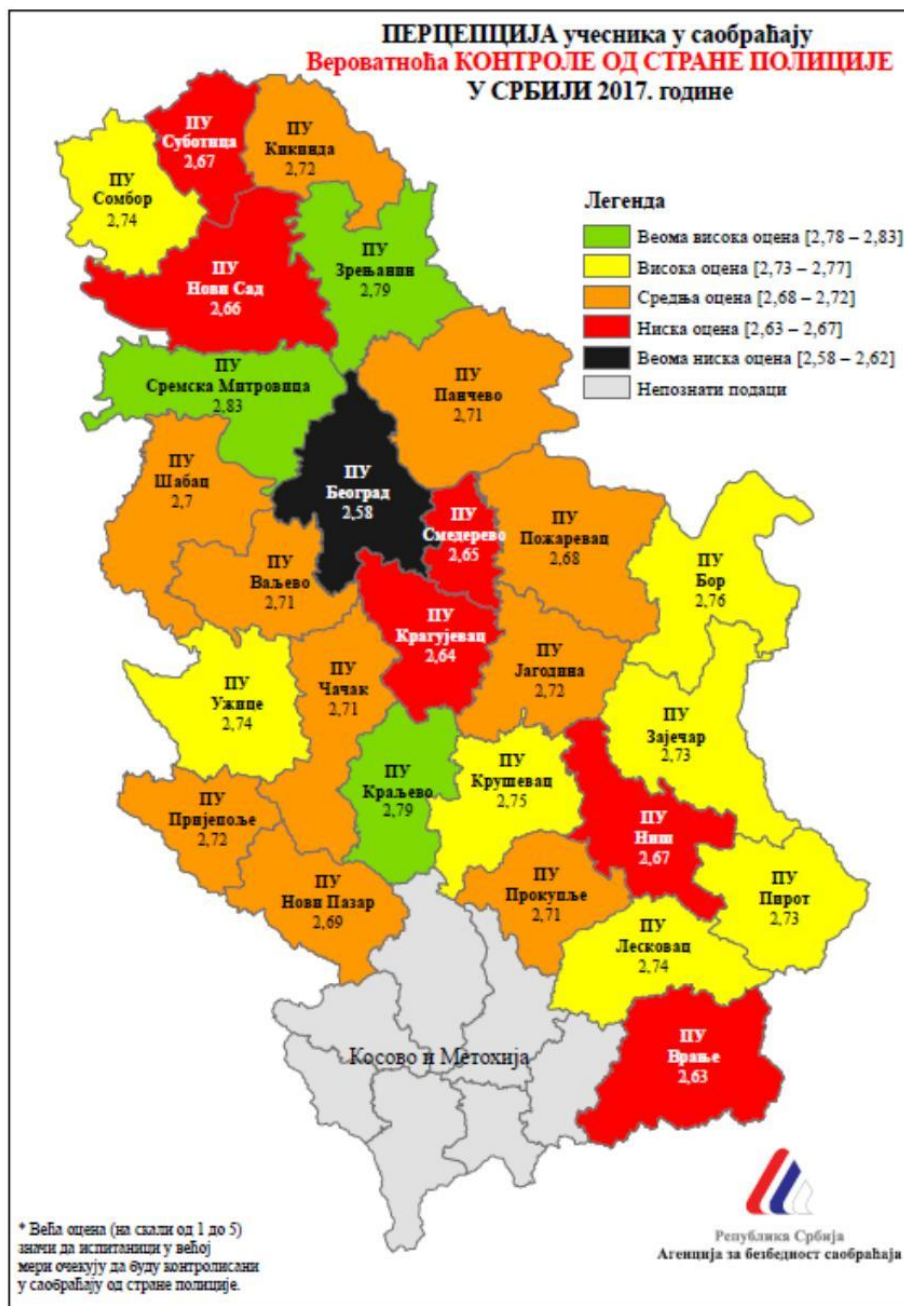

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

На територије ПУ Пирота, којој припада и **Општина Димитровграда**, са **просечном оценом 4,59**, што се оцењује као веома висока оцена, оцењени ставови да алкохол повећава ризик од незгоде, пријатељима је неприхватљива вожња под дејством алкохола, алкохол отежава реаговање на опасну ситуацију, дрога повећава ризик од незгоде, пријатељима је неприхватљива вожња под дејством дрога и знам за негативно дејство лекова на вожњу.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Слика 7.2. Оцена ставова учесника у саобраћају – Контрола од стране полиције

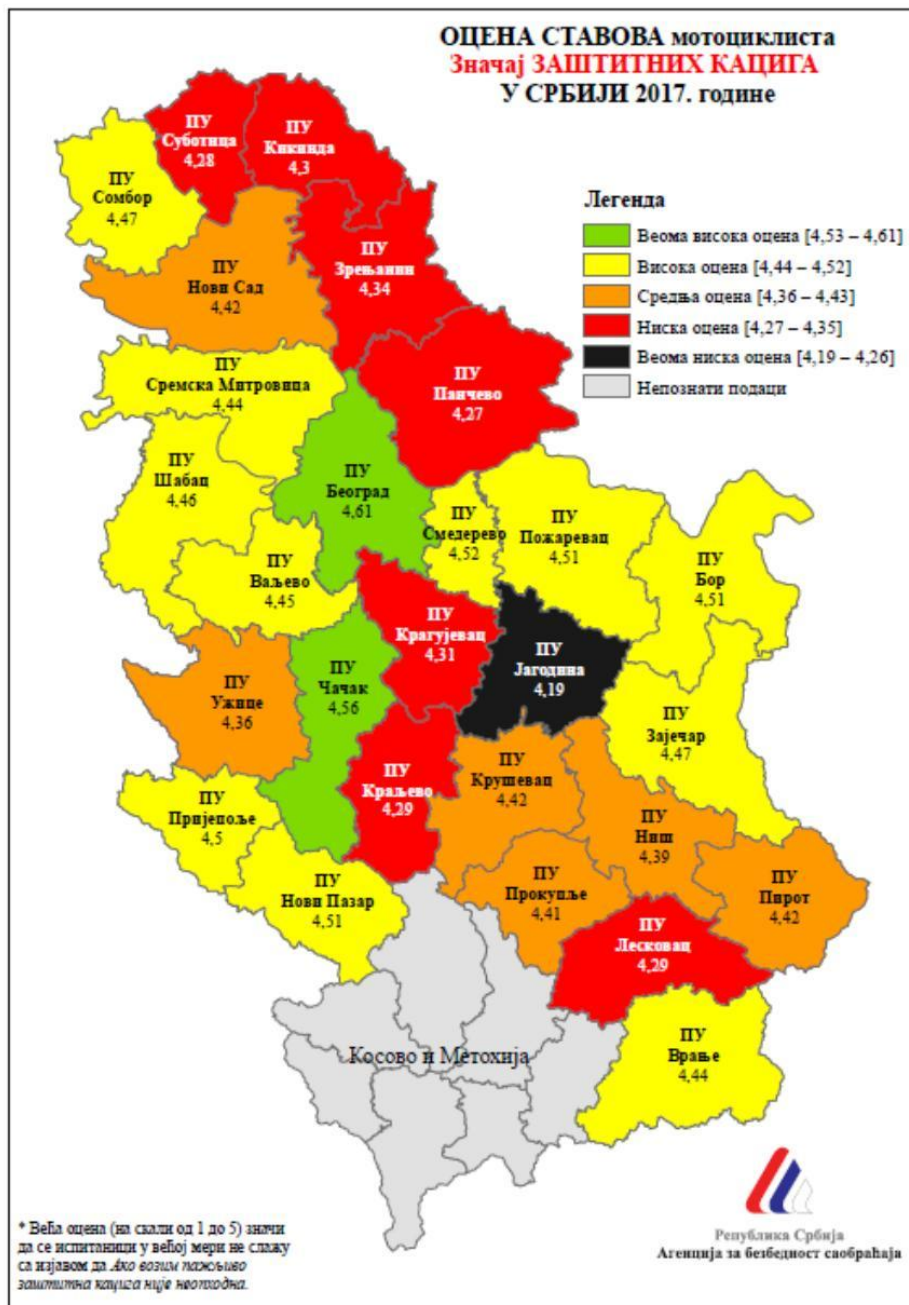

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

На територије ПУ Пирота, којој припада и **Општина Димитровграда**, са **просечном оценом 2,73**, што се оцењује као висока оцена, оцењен је став да учесници у саобраћају очекују да ће бити контролисани у саобраћају од стране полиције.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Слика 7.3. Оцена ставова учесника у саобраћају – Значај заштитних кацига

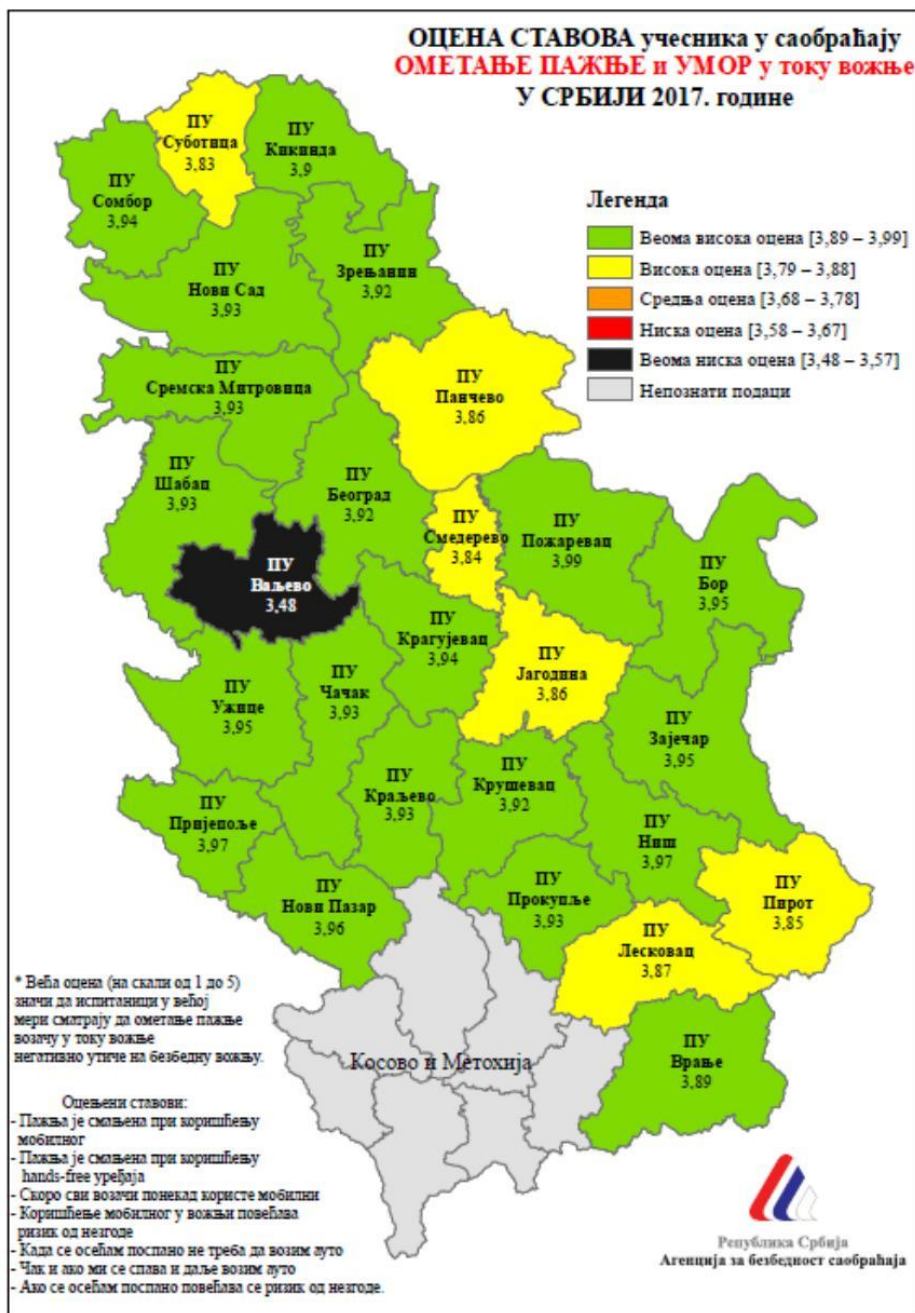

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

На територије ПУ Пирота, којој припада и **Општина Димитровграда**, са **просечном оценом 4,42**, што се оцењује као средња оцена, оцењен је став да учесници у саобраћају се не слажу са ставом да ако возим пажљиво заштитна кацига није потребна.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Слика 7.4. Оцена ставова учесника у саобраћају ометање пажње и умор

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

На територије ПУ Пирота, којој припада и **Општина Димитровграда**, са **просечном оценом 3,85**, што се оцењује као висока оцена, оцењени ставови да пажња је смањена при коришћењу мобилног телефона, пажња је смањена при коришћењу *hands – free* уређаја, скоро сви возачи понекад користе мобилни телефон, коришћење мобилног телефона у вожњи повећава ризик од саобраћајне незгоде, када се осећам поспано не треба да возим ауто, чак и ако ми се спава и даље возим ауто и ако се осећам поспано повећавам ризик од незгоде..

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

8. ИНДИКАТОРИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

Под индикаторима безбедности саобраћаја подразумева се свака мера (индикатор) која има везу са коначним излазима из система безбедности саобраћаја (настанком саобраћајних незгода и њихових последица). Утврђивање и праћење индикатора важно је за дефинисање и праћење постојећег стања безбедности саобраћаја и препознавање обавеза и одговорности појединих организација и институција које раде у области безбедности саобраћаја. Мерење и праћење индикатора перформанси безбедности саобраћаја омогућава сагледавање система безбедности саобраћаја и његове ефикасности без нужности да се незгоде догоде. Ови индикатори указују на појединости које доприносе небезбедности у саобраћају и које могу допринети настанку саобраћајних незгода. Праћењем и анализом индикатора може се сагледати и успешност унапређења целокупног система безбедности, а које мора резултирати и одрживим смањењем броја саобраћајних незгода и њихових последица.

Традиционално, у Републици Србији Агенција за безбедност саобраћаја прати индикаторе перформанси и објављује резултате, према полицијским управама и локалним самоуправама. Пре започињања првог истраживања вредности индикатора 2013. године, Агенција за безбедност саобраћаја дефинисала је основни скуп индикатора који се прате од стране сваке полицијске управе у Републици Србији:

- ❖ употребу сигурносних појасева (возач, сувозач, позади),
- ❖ употребу дечијих заштитних система (у две старосне категорије: од 0 до 3 године и од 4 до 12 година),
- ❖ брзину кретања (обухвата: просечну брзину, 85. перцентил брзине и проценат прекорачења брзине),
- ❖ употребу заштитних кацига на mopедима и мотоциклима (возач и путник) и
- ❖ присуство алкохола у крви (% возача под дејством алкохола у насељу-ван насеља, дању-ноћу, радним даном-викендом).

Временом је истраживање индикатора унапређено па је почело са истраживањем индикатора који се односе на мобилне телефоне и пешаке.

Подаци о индикаторима перформанси безбедности саобраћаја за 2023. годину на територији општине Димитровград (Табела 8.1.) биће приказани у наредном делу ове Анализе стања безбедности саобраћаја.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Табела 8.1. Вредности свих индикатора за територију општине Димитровграда и Републике Србије (2023)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Ауто-пут			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА	99,3	6	96,4	98,2	33	96,1	100,0	1	96,1	99,2	6	96,3
	ТВ	97,6	26	92,3	97,6	25	90,7	100,0	1	90,2	98,4	8	91,4
	БУС	81,3	139	89,7	93,8	33	89,9	100,0	1	92,8	91,7	81	90,2
Сигурносни појас	Возачи ПА	83,5	105	84,1	84,3	122	88,3	91,2	27	91,4	86,3	102	86,9
	Сувозачи ПА	67,2	146	80,4	66,4	152	84,1	79,4	37	86,1	71,0	153	82,7
	Предње седиште ПА	77,1	130	82,7	77,3	146	86,7	86,6	33	89,3	80,4	130	85,2
	Задње седиште ПА	4,0	136	14,7	0,0	151	18,1	8,0	40	21,3	4,0	148	17,1
	Возачи ТВ	64,3	44	51,3	61,9	54	55,5	78,6	8	55,6	68,3	31	53,7
	Сувозачи ТВ	33,3	102	50,0	0,0	142	52,4	76,2	5	49,1	43,6	91	51,0
	Предње седиште ТВ	62,2	44	51,0	45,6	120	54,7	77,8	6	54,0	62,4	38	53,0
	Возачи БУС	34,4	40	22,3	24,2	103	31,9	50,0	16	40,2	36,1	52	28,7
	Сувозачи БУС	0,0	51	13,8	0,0	55	16,2	0,0	24	26,2	0,0	84	16,3
	Предње седиште БУС	24,4	68	20,1	17,4	113	28,2	34,8	24	36,6	25,5	74	25,6
Заштитни системи за децу	Дечије седиште	66,7	78	67,0	56,7	127	71,0	66,7	35	79,1	63,3	116	70,2
	Сигурносни појас	45,0	88	45,0	47,6	76	44,7	50,0	33	64,0	47,6	88	47,1
	Укупно – деца	58,0	95	56,8	52,9	109	59,2	59,6	39	72,4	56,9	103	59,7
Заштитни системи – сви у ПА		69,8	123	73,9	69,4	146	77,6	78,4	28	80,3	72,6	129	76,3
Заштитне кациге	Возачи мопеда	0,0	144	67,5	0,0	147	65,6	N/A	N/A	N/A	0,0	154	66,9
	Путници на мопедима	0,0	44	48,1	0,0	37	52,1	N/A	N/A	N/A	0,0	67	49,6
	Возачи и путници на мопедима	0,0	144	65,9	0,0	148	64,4	N/A	N/A	N/A	0,0	155	65,4
	Возачи мотоцикала	50,0	147	86,6	50,0	145	88,3	100,0	1	93,6	66,7	144	88,1
	Путници на мотоциклима	N/A	N/A	70,2	N/A	N/A	87,3	N/A	N/A	87,2	N/A	N/A	80,0
	Возача и путника на мотоциклима	50,0	147	84,8	50,0	147	88,2	100,0	1	92,9	66,7	143	87,0
	Мопедиста и мотоциклиста	18,2	157	74,6	12,5	157	78,6	100,0	1	92,9	27,3	159	77,2
	Бициклисти	0,0	51	4,3	0,0	64	11,5	N/A	N/A	N/A	0,0	83	6,4
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло	N/A	N/A	83,6	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	83,6
	% прелазака на ОПП	73,4	76	67,4	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	73,4	76	67,4
	% исправних прелазака	73,4	93	73,8	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	73,4	93	73,8
	% исправних прелазака деце	80,0	79	76,6	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	80,0	79	76,6
	% прелазака без ометања	91,9	135	94,5	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	91,9	135	94,5

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

ЛС – локална самоуправа

ПА – путнички аутомобил

БУС – аутобус

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

СРБ – Република Србија

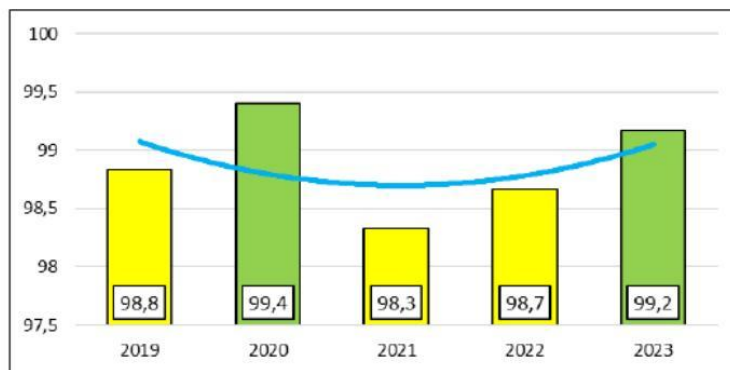
ТВ – теретна возила

ОПП – обележени пешачки прелаз

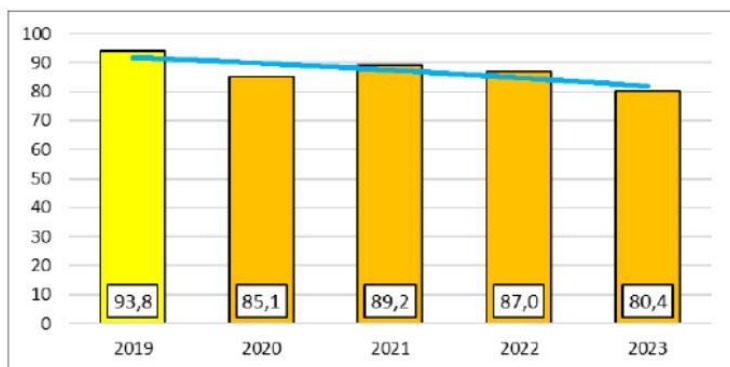
Што се трендова најважнијих индикатора тиче, за период од 2019. године до 2023. године, на слици 8.1. дат је Тренд % некористишења мобилних телефона у војњи возача путничких аутомобила и доставних возила до 3,5t у посматраној локалној самоуправи. На слици 8.2. Тренд % употребе сигурносног појаса на предњем седишту у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5t у посматраној локалној самоуправи, и на слици 8.3. Тренд % употребе заштитних система за децу до 12 година у посматраној локалној самоуправи

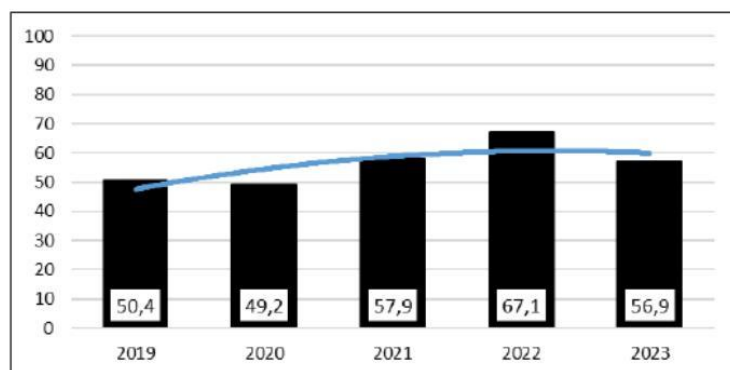
СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Слика 8.1. Тренд % некоришћења мобилних телефона у возњи возача путничких аутомобила и доставних возила до 3,5t у посматраној локалној самоуправи

Слика 8.2. Тренд % употребе сигурносног појаса на предњем седишту у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5t у посматраној локалној самоуправи

Слика 8.3. Тренд % употребе заштитних система за децу до 12 година у посматраној локалној самоуправи

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- ❖ **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је на нивоу републичког просека и спада у категорији средњих вредности. Вредност овог индикатора се негативно мењала претходних година.
- ❖ **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Вредност овог индикатора у посматраној ЛС је испод републичког просека и износи свега 4,0%. Посматрана ЛС је међу 15 најлошијих према овом индикатору.
- ❖ **Коришћење заштитних система за децу.** Иако на нивоу републичког просека, вредност овог индикатора спада у категорију веома ниских вредности индикатора.
- ❖ **Понашање пешака.** Вредности свих посматраних индикатора који анализирају понашање пешака припадају категорији ниских и веома ниских вредности.

Са друге стране, **позитивни резултати безбедности саобраћаја** уочавају се у следећим областима:

- ❖ **Коришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је бољи од републичког просека и припада категорији врло високих вредности. Посматрана ЛС је међу 10 најбољих према овом индикатору.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

9. АНАЛИЗА ПОДАТАКА О САОБРАЋАЈНИМ НЕЗГОДАМА

Анализом броја саобраћајних незгода и њихових последица, обухваћене су све саобраћајне незгоде које су се догодиле на територији општине Димитровграда у петогодишњем периоду, од 2019. до 2023. године.

У последњих пет година (Табела 9.1), на територији општине Димитровграда, евидентирано је укупно 84 саобраћајних незгода, укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је 32, укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је 3, док је укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама 41.

Табела 9.1. Број саобраћајних незгода са настрадалим лицима у периоду од 2019. – 2023. године

ПУ	Општина	Година	СН НАСТ	СН ПОГ	СН ПОВ	СН МШ	СН УК	ПОГ	ТТП	ЛТП	ПОВ
Пирот	Димитровград	2019.	1	0	1	10	11	0	0	1	1
Пирот	Димитровград	2020.	6	0	6	5	11	0	3	5	8
Пирот	Димитровград	2021.	12	2	10	15	27	2	3	8	11
Пирот	Димитровград	2022.	8	1	7	13	21	1	3	4	7
Пирот	Димитровград	2023.	5	0	5	9	14	0	4	10	14

Треба имати у виду да постоји изврстан број саобраћајних незгода са малом материјалном штетом (до 200.000 динара) које су евидентирани од стране осигуравајућих друштава, а нису део евиденција полиције, као и изврстан број саобраћајних незгода које нису пријављене ни осигуравајућим друштвима ни полицији (мала материјална штета, учесници се „договорили“ без позива полиције на лице места незгоде).

Свођењем свих настрадалих лица у временском периоду од 2019. – 2023. године (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају возачи и путници у ПА, слика 9.1

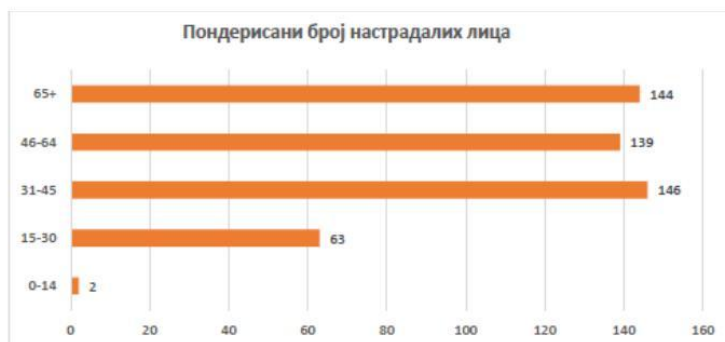

Слика 9.1. Пондерисани број настрадалих лица, у односу на категорију возила и својства учешћа у временском периоду од 2019. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Свођењем свих настрадалих лица лица у временском периоду од 2019. – 2023. године (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из старосне групе 31-45 година, слика 9.2.

Слика 9.2. Пондерисани број настрадалих лица, у односу на старост настрадалих лица лица у временском периоду од 2019. – 2023. године

На основу анализираних података за петогодишњи период није могуће јасно препознати тренд. Број саобраћајних незгода са погинулим лицима варира између 2 и 0, с тим што је најмањи број евидентиран у 2019., 2020., и 2023. години док је највећи број незгода са овим последицама (2) евидентиран 2021. године. Овакви подаци указују и на недостатак система безбедности саобраћаја, јер се управо системским деловањем постиже успостављање јасног опадајућег тренда, без осцилација.

Са аспекта безбедности саобраћаја важно је сагледати саобраћајне незгоде и њихове последице током дужег временског периода како би се стекао утисак о ефектима реализованих мера.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Слика 9.3. Број саобраћајних незгода на територији општине Димитровграда у периоду од 2003. – 2023. године

Са слике 9.3. се може закључити да се највећи број саобраћајних незгода догодио 2005. године, и то 90 саобраћајних незгода, а најмањи број саобраћајних незгода 2013. године, и то 8. Мора се напоменути да је 2019. година и 2020. године кретање становника било редуковано због пандемије COVID 19. Оно што је приметно, јесте да је од 2011. године уследио благи пад, са приметним осцилацијама у броју саобраћајних незгода који се догодио на подручју општине Димитровграда. Оно што је забрињавајуће, јесте пораст броја саобраћајних незгода у 2021. години и 2022. години и свођење на број саобраћајних незгода из 2010. године. Наравно, овде треба напоменути и различит степен моторизације за посматране периоде.

Слика 9.3. Број настрадалих лица у СН на територији општине Димитровграда у периоду од 2003. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Посматрајући број настрадалих лица у саобраћајним незгодама на територији општине Димитровграда по годинама (Слика бр. 9.4.), може се уочити да у посматраном периоду није успостављен тренд смањења броја настрадалих лица.

Број настрадалих лица у периоду од 2003. до 2024. године осцилује у опсегу од 1 до 20 настрадалог лица, осим у 2005., 2011. и 2016. години, када је настрадало највећи број лица у посматраном периоду и то 24, 23 и 26 респективно.

Приказани подаци указују да током посматраног периода није успостављено системско деловање у безбедности саобраћаја. Промена броја незгода пратила је тренутне тенденције у динамици друштва, у краћим интервалима. Мере и активности су реализоване импулсивно, без континуитета, што за последицу има изостанак одрживих резултата. Посматрајући овај период може се уочити да број настрадалих лица по години значајно осцилира.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

10. БЕЗБЕДНОСТ ДЕЦЕ У САОБРАЋАЈУ

Безбедност деце је један од приоритета савременог друштва, које тежи да у свим сегментима осигура безбедност најмлађих. Физичка рањивост и недовољно развијена свест уз склоности ка ризичном понашању допринели су да деца буду препозната као најрањивија категорија учесника у саобраћају. Сви чиниоци система безбедности саобраћаја у својим делокрузима рада треба да буду усмерени ка заштити најмлађих учесника у саобраћају.

Из угла безбедности саобраћаја под појмом „деца“ подразумевају се лица узраста од 0 до 14 година старости.

Један од препознатих приоритета националне Стратегије безбедности саобраћаја на путевима јесте смањење страдања деце у саобраћајним незгодама. Достићи саобраћај без погинуле деце је циљ дефинисан националном Стратегијом.

На територији општине Димитровграда, током посматраног периода од 2019. до 2023. године, повређено је двоје деце у посматраном периоду, док није било погинуле деце. Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине (50%) и деца пешаци (50%), док није било настрадале деце возача. Деца су страдала у јулу, слика бр. 10.1. Овакав податак упућује да посебно треба разматрати страдање деце у својству путника у возилу, јер се тада деца налазе у присуству старијих (родитеља, рођака и сл.), који својим понашањем угрожавају безбедност деце.

Савет за безбедност саобраћаја реализује низ активности на унапређењу знања деце о ризицима у саобраћају, али се чини да ове мере нису довољне или пак нису довољно подржане кроз деловање и других институција на територији општине. За безбедност деце одговорни су одрасли, првенствено родитељи, најближи рођаци, учитељи васпитачи и други. Управо зато потребно је унапредити и изградити исправне ставове код одраслих, како да својим понашањем заштите децу у саобраћају, а истовремено им пружи добар пример понашања. Може се уочити да деца најчешће страдају у јулу месецу, када је повећано њихово присуство на улицама. Добијени подаци указују да постоји значајан простор за унапређење безбедности деце у саобраћају на територији општине Димитровграда, посебно уколико се тежи да се оствари саобраћај без тешко повређене деце.

Безбедност деце не сме се мерити последицама настрадале деце, акценат свих активности треба да буде на превентивном деловању, како би се предупредило чак и минимално страдање деце у саобраћају.

Савремени приступ безбедности саобраћаја инсистира на подели одговорности, па се кривица не може тражити само међу учесницима незгоде, већ је потребно успостављати и развијати околину и саобраћајно окружење које је прилагођено деци.

Окосница стратешког приступа повећања нивоа безбедности у саобраћају, мора бити правилна едукација свих учесника у саобраћају.

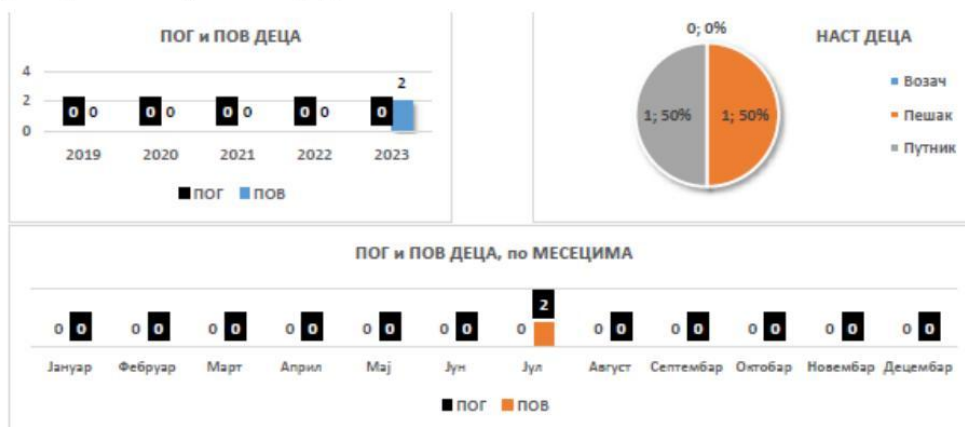
Ефикасан модел за унапређење знања и свести о ризицима у саобраћају код најмлађих учесника у саобраћају је подршка свих Националних мера и активности, уз реализацију локалних током целе године. Пресудно за ефикасност свих мера је

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

континуитет и праћење резултата, посебно у области безбедности деце. Један од модел може бити успостављање центра за едукацију.

Центар за едукацију деце треба да садржи простор опремљен неопходном опремом за вежбе намењене најмлађим учесницима у саобраћају, а које би се реализовале уз надзор стручно оспособљених кадрова за рад са децом. Поред вештине рада са децом ови кадрови морају да имају неопходна знања и вештине из области саобраћаја. Реализацију оваквих програма врло једноставно је могуће проширити и на ученике средњих школа.

Слика 10.1. Број погинулих и повређених детета на територији општине
Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

11. БЕЗБЕДНОСТ МЛАДИХ У САОБРАЋАЈУ

Млади су опште препознати као једна од ризичних категорија учесника у саобраћају, чиме захтевају посебну пажњу и усмереност на специфичности које карактериши њихово понашање у саобраћају. Млади су једна од ризичних категорија учесника у саобраћају којима треба посветити посебну пажњу. Попут деце, млади су приоритет у дефинисању потреба за спровођење циљаних мера и активности за смањење броја саобраћајних незгода.

Због склоности ка ризичном понашању (прекорачењу брзине, непрописном претицању, вожње под дејством алкохола и сл.) млади су препознати као ризична категорија учесника у саобраћају.

Према Националној стратегији развоја младих у Србији од 2010. до 2015. године, младима се сматрају особе од 15 до 30 година старости, стога је ова категорија узета за анализу и то у периоду од 2019. до 2023. године.

На територији општине Димитровграда, у периоду од 2019. до 2023. године није било погинулих младих лица (у Србији млади чине 20% погинулих лица), док је 15 младих лица повређено, што чини (37%) од укупно повређених лица (у Србији млади чине 31% повређених лица). Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству возача (60%). Млади највише страдају у јулу, слика бр. 11.1.

Млади су склони прихватању већих ризика, не само у саобраћају него и другим сферама живота. Због склоности ка ризичном понашању у саобраћају (прекорачењу брзине, непрописном претицању, вожње под дејством алкохола и сл.) млади су препознати као високо ризична категорија учесника у саобраћају.

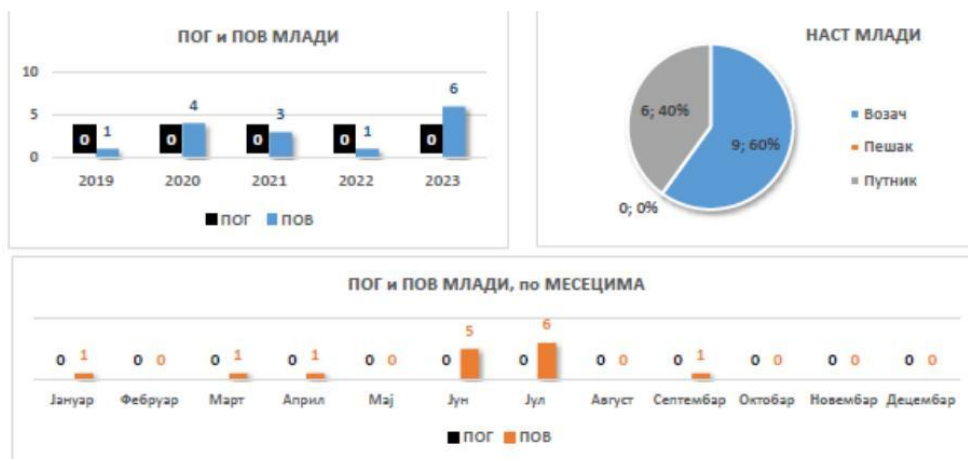
Највећи број младих који су страдали у својству возача и у својству путника настрадао је недељом (очекивано за категорију „млади“ јер су управо викендом најизраженији ноћни изласци и повратак кући под дејством алкохола).

Млади возачи на територији општине Димитровграда представљају ризичну категорију учесника у саобраћају којој је потребно посветити додатну пажњу. Висок ризик од страдања захтева да се део акција и мера на годишњем нивоу константно усмерава према младим учесницима у саобраћају.

Едукацију која је намењена младима треба да реализују обучена лица која имају неопходна знања из безбедности саобраћаја. Превентивне активности треба усмерити на локације на којима се млади окупљају, забављају, а за пренос жељене поруке треба користити савремене моделе комуникације типичне за младе, као што су електронски медији и друштвене мреже.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Слика 11.1. Број погинулих и повређених младих на територији општине
Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

12. БЕЗБЕДНОСТ СТАРОСНЕ КАТЕГОРИЈЕ 65+ ГОДИНА

Старосна категорија учесника у саобраћају 65+ година, представља рањиву категорију учесника у саобраћају. Ову категорију карактеришу специфичне психофизичке способности, услед старења долази до споријег реаговања, лошијег вида и слуха, ограничења појединих окрета и сл. Ове чињенице значајно утичу на повећавање ризика ове категорије у саобраћају. Међутим, стеченим искуством и позитивним ставовима, долази до извесне компензације ових ризика. Стара лица су посебно угрожена у својству пешака, јер се лакше повређују у сваком контакту са возилом.

У периоду од 2019. до 2023. године на територији општине Димитровграда, погинуло је једно лице старија од 65 година, што чини (33%) од укупно погинулих лица (у Србији лица старија од 65 година чине 30% погинулих лица), док је 9 старијих лица повређено, што чини (22%) од укупно повређених лица (у Србији она чине 12% повређених лица). Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству бициклисте и путника и/или возача ПА (по 30%). Старији највише страдају у септембру, слика 12.1.

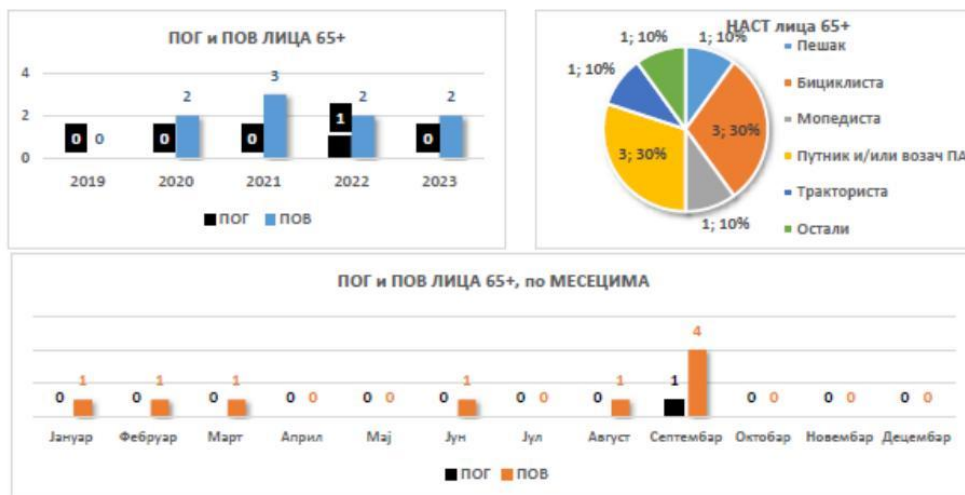
Посматрајући последице саобраћајних незгода (ПОГ, ТТП, ЛТП) највећи удео заузимају стара лица у својству бициклисте и путника и/или возача ПА, а након тога у својству пешака, мопедисте и трактористе. Највећи број старих лица у својству пешака задобио је лаке телесне повреде.

Унапређење безбедности ове старосне категорије треба да се заснива на унапређењу рада на самопроцени физичких способности, како би стар били свесни промене својих физичких способности. Овакве активности треба реализовати уз подршку здравственог система, у оквиру редовних прегледа, а уз праћење едукативних кампања на медијима који су прихватљиви овој категорији.

Општина треба да покрене активности на едукацији лекара и запослених у здравству, како би на најприхватљивији начин пришли овој старосној категорији и на адекватан начин им пренели поруке о важности самопроцене уз навођење конкретних примера из праксе.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Слика 12.1. Број погинулих и повређених старих на територији општине
Димитровграда у временском периоду од 2018. – 2022. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

13. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА

Страдање пешака у саобраћајним незгодама је истакнут проблем фактора, а један од најугрожаванијих је (не)прилагођеност путне инфраструктуре пешацима, као и склоност пешака да се понашају небезбедно.

У периоду од 2019. до 2023. године на територији општине Димитровграда, погинуо је један пешак, што чини (33%) погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 25% свих погинулих лица у СН). Број повређених пешака је 3, што чини (7%) повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН). Не издваја се ни једна старосна група посебно. Пешаци највише страдају у јулу. У периоду од 2021. до 2023. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем пешака је Пропусти пешака. Сlike 13.1, 2, 3 и 4.

Саобраћајне незгоде са учешћем пешака често резултују тешким повредама пешака, који су физички незаштићени, при чему разлике у брзини кретања возила значајно доприносе тежини последица. Посебну категорију рањивих учесника у саобраћају представљају деца пешаци и лица старости преко 65 година која у саобраћају учествују у својству пешака. Сваки контакт возила и пешака директно угрожава пешака, посебно ако се ради о деци која су слабије физичке конституције, или старим лицима која су склона лакој повређивању.

Слика 13.1. Број погинулих и повређених пешака на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

Слика 13.2. Број погинулих и повређених пешака по старосним групама на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Имајући у виду ризике којима су изложени пешаци, потребно је усмерити мере и активности ка прилагођавању путне инфраструктуре овој категорији учесника. На пешачким прелазима на које се наилази при уласку у насеље треба обезбедити умиривање моторног саобраћаја адекватним елементима саобраћајне инфраструктуре. Такође, треба тежити да ови пешачки прелази буду додатно осветљени, како би се осигурала могућност возача да на време уочи пешака.

Превентивно деловање треба да буде у оквиру кампања и едукација намењених возачима, као и пешацима, са посебним нагласком на обавезе возача и пешака при преласку саобраћајнице.

Принуда коју спроводи саобраћајна полиција треба да буде усмерена не непрописна понашања возача при наиласку на пешачки прелаз, али и на понашање пешака на деловима саобраћајница ван пешачког прелаза.

Слика 13.3. Број погинулих и повређених пешака по месецима на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2024. године

Слика 13.4. Расподела група утицајних фактора код СН са пешацима на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2021. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

14. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА

Савремени приступ организацији саобраћаја предвиђа значајан простор бициклистима, посебно у урбаним зонама са великим саобраћајним оптерећењем. Бициклически саобраћај представља и окосницу „зеленог“ приступа саобраћају, јер не загађује животну околину. Такође, вожња бицикла има значајан утицај на повећање здравља и виталности становништва.

Аргумента „за“ бициклически саобраћај је пуно, али постоји и низ ограничења, посебно у конфигурацији терена и менталитету становништва као и традицији употребе бицикла.

Са аспекта безбедности саобраћаја бициклисти представљају рањиву категорију учесника у саобраћају. Специфичност кретања на бициклу захтева посебну инфраструктурну мрежу која ће бициклистима омогућити безбедно кретање у саобраћају. Површине за кретање возила примарно нису намењене за кретање бициклиста, али се изузетно могу користити за те намене, док им кретање по површинама за пешаке није дозвољено. Услед недовољне развијености бициклическе инфраструктуре на територији општине Димитровграда, бициклисти често користе површине намењене пешацима и возилима, што представља проблем безбедности бициклиста, али и других учесника у саобраћају.

Слика 14.1. Број погинулих и повређених бициклиста на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

Слика 14.2. Број погинулих и повређених бициклиста по старосним групама на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

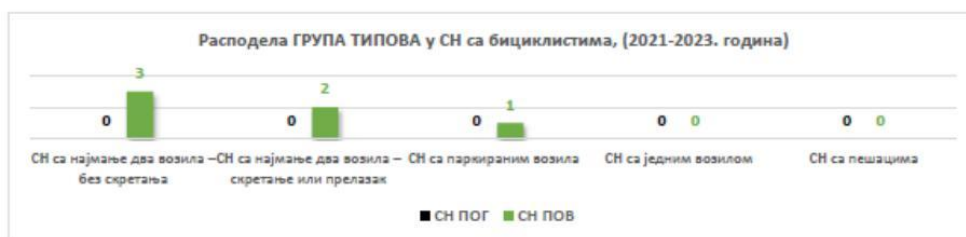
У периоду од 2019. до 2023. године није било погинулих бициклиста у СН (у Србији бициклисти чине 9% свих погинулих лица у СН). Број повређених бициклиста је 7, што чини (17%) повређених лица у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН). Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости 65+ година. Бициклисти највише страдају у августу и септембру. У периоду од 2021. до 2023. године у СН са учешћем бициклиста најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања. У периоду од 2021. до 2023. године најчешће групе утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста су Возач - погрешно извођење радњи и Возач - лоше психофизичко стање, непажња, слике 14.1, 2, 3, 4 и 5.

Како би се смањио ризик којем су изложени бициклисти потребно је мере усмерити на више нивоа деловања. Пре свега стратешким развојем бициклическог саобраћаја, уз препознавање коридора бициклиста, фазно развијање инфраструктуре дуж тих коридора која треба да омогући безбедно кретање бициклиста.

Такође, не треба занемарити ни активности на унапређењу знања возача бицикала, као и њихове свести о опасностима и ризицима којима су изложени у саобраћају. Свеобухватне активности треба покренути са циљем да бициклисти схвате значај ношења маркера и светлоодбојних елемената, осветљења у ноћним условима, како би бициклисти били видљиви у свим условима саобраћаја.

Слика 14.3. Број погинулих и повређених бициклиста по месецима на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

Слика 14.4. Расподела група типова код СН са бициклическим возилама на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2021. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Слика 14.5. Расподела група утицајних фактора код СН са бициклистима на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2021. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

15. БЕЗБЕДНОСТ МОТОРИЗОВАНИХ ДВОТОЧКАША

Моторизовани двоточкаши припадају категорији рањивих учесника у саобраћају, због своје незаштићености и изложености на возилу, као и категорији ризичних учесника у саобраћају због склоности ка ризичном понашању и прихватању ризика.

У периоду од 2019. до 2023. године, није било погинулих лица на моторизованим двоточкашима у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 9% свих погинулих лица у СН). Број повређених лица на моторизованим двоточкашима је 3, што чини (7%) повређених лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 7% повређених лица у СН). Највише настрадалих лица на МОТ и МОП је међу лицима старости 15-30 година. Ни један месец се не издваја посебно. У периоду од 2021. до 2023. године у СН са МОТ и МОП одабрана је група типова СН са једним возилом. У периоду од 2021. до 2023. године евидентирана група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем МОТ и МОП је Возач - лоше психофизичко стање, непажња, слике 15.1, 2, 3, 4 и 5.

Слика 15.1. Број погинулих и повређених мотоциклиста и мопедиста на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

Слика 15.2. Број погинулих и повређених мотоциклиста и мопедиста по старосним групама на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

За разлику од мера усмерених ка повећању безбедности бициклиста, мере повећања безбедности моторизованих двоточкаша треба да буду усмерене пре свега ка кампањама и побољшању исправних ставова учесника у саобраћају. Основни допринос тежини последица саобраћајних незгода у којима учествују моторизовани

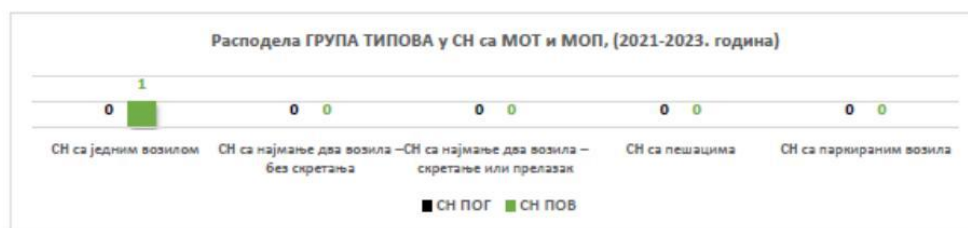

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

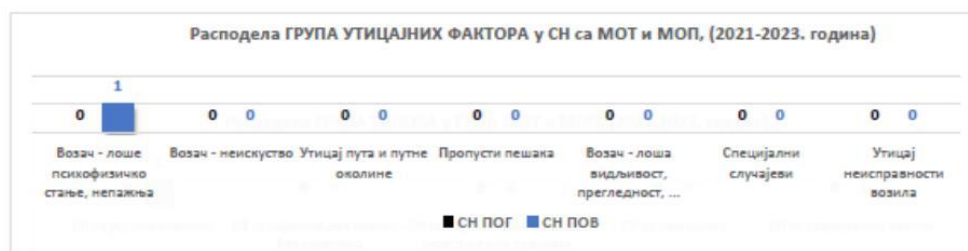
двоточкаши остварује се кроз: неправилно ношење или неношење заштитне опреме, непоштовање саобраћајних прописа (нарочито ограничења брзине кретања и забране претицања), односно прецењивање сопствених возачких или управљачких способности возила, због којих су ови учесници и сврстани у категорију ризичних учесника у саобраћају. Такође, потребно је повећати свест свих других учесника у саобраћају о повећаном присуству мопеда и мотоцикала. То се може реализовати информисањем и медијским активностима, како на средствима радија тако и на средствима телевизије.

Слика 15.3. Број погинулих и повређених мотоциклиста и мопедиста по месецима на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

Слика 15.4. Расподела група типова код СН са мотоциклиста и мопедиста на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2021. – 2023. године

Слика 15.5. Расподела група утицајних фактора код СН са мотоциклиста и мопедиста на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2021. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

16. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ

Возачи и путници у путничким возилима представљају категорију учесника у саобраћају са највећим учешћем у погинулим и страдалим лицима. У 2020. години, на републичком нивоу, посматрајући категорију возачи и путници у путничким аутомобилима може се уочити да је у саобраћају у својству возача и путника у аутомобилу најугроженија старосна група 15-24 са (21%), затим лица старости 25-34 године и 35-44 године са по (18%), као и старосна група 45-54 године са (16%) пондерисаног броја настрадалих лица у путничким аутомобилима. Затим следе старосне групе 65+ година и 55-64 године са по (12%) пондерисаног броја настрадалих лица у путничким аутомобилима. Ако се погледа расподела свих возача који су учествовали у саобраћајним незгодама на републичком нивоу у 2020. години, у којима је било погинулих лица, према возачком стажу, може се уочити да је највише било возача који возачку дозволу поседују до три године (83 возача који су учествовали у саобраћајним незгодама са погинулим лицима).

Овакав податак је очекиван, јер се управо у категорији возача и путника налази највећи број учесника у саобраћају. Иако су заштићени конструкцијом возила, као и свим савременим системима заштите возача и путника у возилима, ова категорија је услед велике изложености у саобраћају готово увек истакнута као најзаступљенија међу настрадалима у саобраћајним незгодама.

Слика 16.1. Број погинулих и повређених путника и возача у ПА на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

Слика 16.2. Број погинулих и повређених путника и возача у ПА по старосним групама на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

На територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године, погинуло је једно лице у ПА, што чини 33% погинулих лица у СН (у Србији лица у ПА чине 46% погинулих). Број повређених лица у ПА је 27, што чини (66%) повређених лица у СН (у Србији лица у ПА чине 62% повређених). Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година. Лица у ПА највише страдају у јулу. У периоду од 2021. до 2023. године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са једним возилом. У периоду од 2021. до 2023. године најчешћа група утицајних фактора у СН са учешћем ПА је Возач - непромишљене радње, слике 16.1, 2, 3, 4 и 5.

У циљу смањења броја настрадалих возача и путника у путничким возилима потребно је јачање репресивних мера и активности на свим нивоима. Потребно ојачати систем обуке у ауто школама, за возаче почетнике, кроз могућности додатних обука за процену ризика, дефанзивну вожњу и сл.

Слика 16.3. Број погинулих и повређених путника и возача у ПА по месецима на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

Слика 16.4. Расподела група типова код СН са ПА на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2021. – 2023. године

Слика 16.5. Расподела група утицајних фактора код СН са ПА на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2021. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

17. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ

Чињеница је да су трактори на подручјима равничарских општина чешће присутни у саобраћају (већа изложеност ризицима), међутим не треба занемарити ни значај безбедности ове категорије на територији целе Републике Србије, па тако ни на територији општине Димитровграда.

У периоду од 2019. до 2023. године на територији општине Димитровграда, погинуло је једно лице у саобраћајним незгодама са учешћем трактора, што чини (33%) погинулих лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих). Повређена лица у СН са тракторима чине (2%) повређених лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених). Настрадао лице на трактору је старости 65+ година. Ни један месец се посебно не издваја. У периоду од 2021. до 2023. године код СН са тракторима најчешће је одабрана група типова СН са једним возилом. У периоду од 2021. до 2023. године најчешћа група утицајних фактора настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је Возач - неискуство, слике 17.1, 2, 3, 4 и 5.

Низ активности треба усмерити и на појачану контролу техничке исправности трактора, која мора бити на највишем нивоу. Кроз трибине и едукативне скупове возачима трактора треба приближити све ризике којима излажу себе и друге приликом учешћа у саобраћају на јавном путу са возилима која су неосветљена или претоварена.

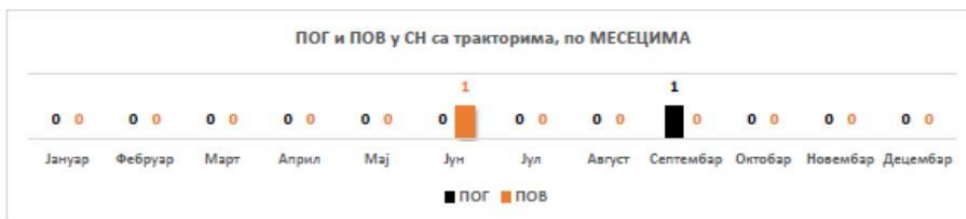
Слика 17.1. Број погинулих и повређених у СН са тракторима на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

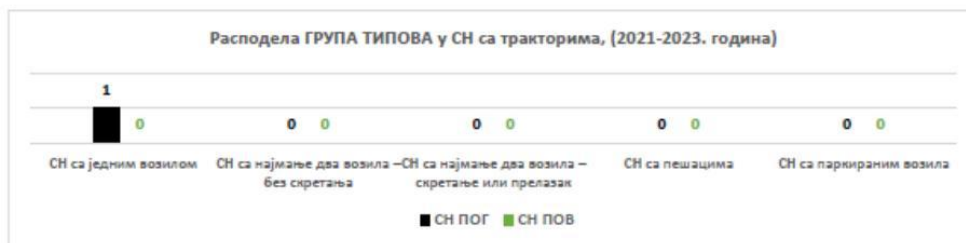
СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

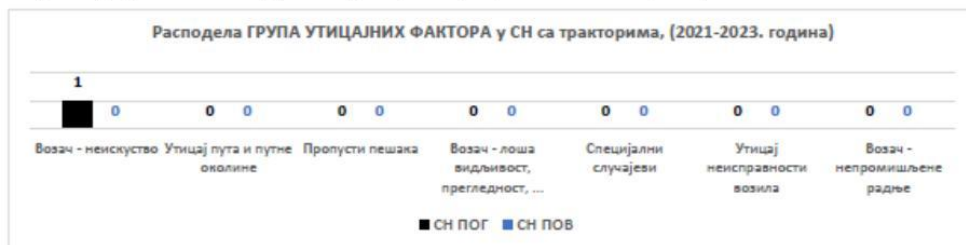
Слика 17.2. Број погинулих и повређених путника и возача на трактору по старосним групама на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

Слика 17.3. Број погинулих и повређених у СН са тракторима по месецима на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

Слика 17.4. Расподела група утицајних фактора код СН са тракторима на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2021. – 2023. године

Слика 17.5. Расподела група типова код СН са тракторима на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2021. – 2023. године

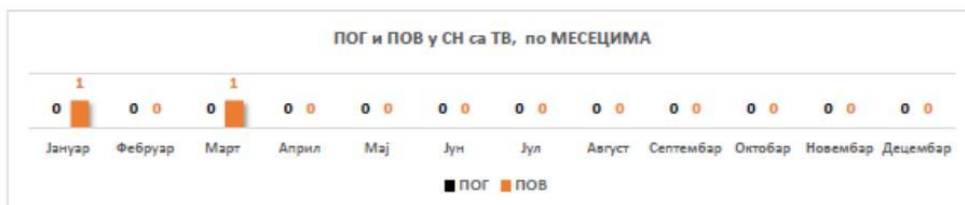
СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

18. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА

У периоду од 2019. до 2023. године на територији општине Димитровграда, није било погинулих лица у СН са учешћем теретних возила у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица). Повређена лица у СН са теретним возилима чине (5%) повређених лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених). Лица у СН са теретним возилима су настрадала у јануару и марту. У периоду од 2021. до 2023. године код СН са теретним возилима одабрана је група типова СН са најмање два возила – без скретања. У периоду од 2021. до 2023. године евидентиране групе утицајних фактора настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила су Возач - непромишљене радње и Возач - погрешно извођење радњи., слике 18.1, 2, 3 и 4.

Слика 18.1. Број погинулих и повређених у СН са ТВ на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

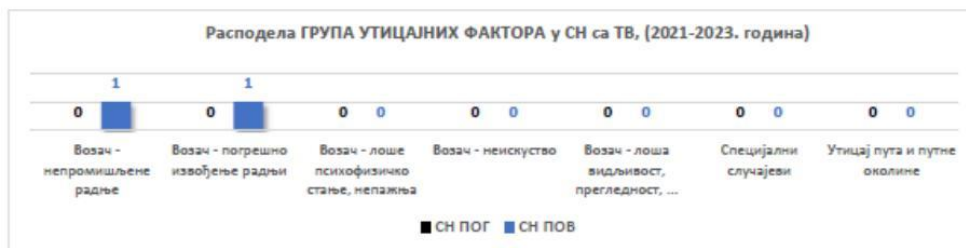
Слика 18.2. Број погинулих и повређених у СН са ТВ по месецима на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2019. – 2023. године

Слика 18.3. Расподела група типова код СН са ТВ на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2021. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

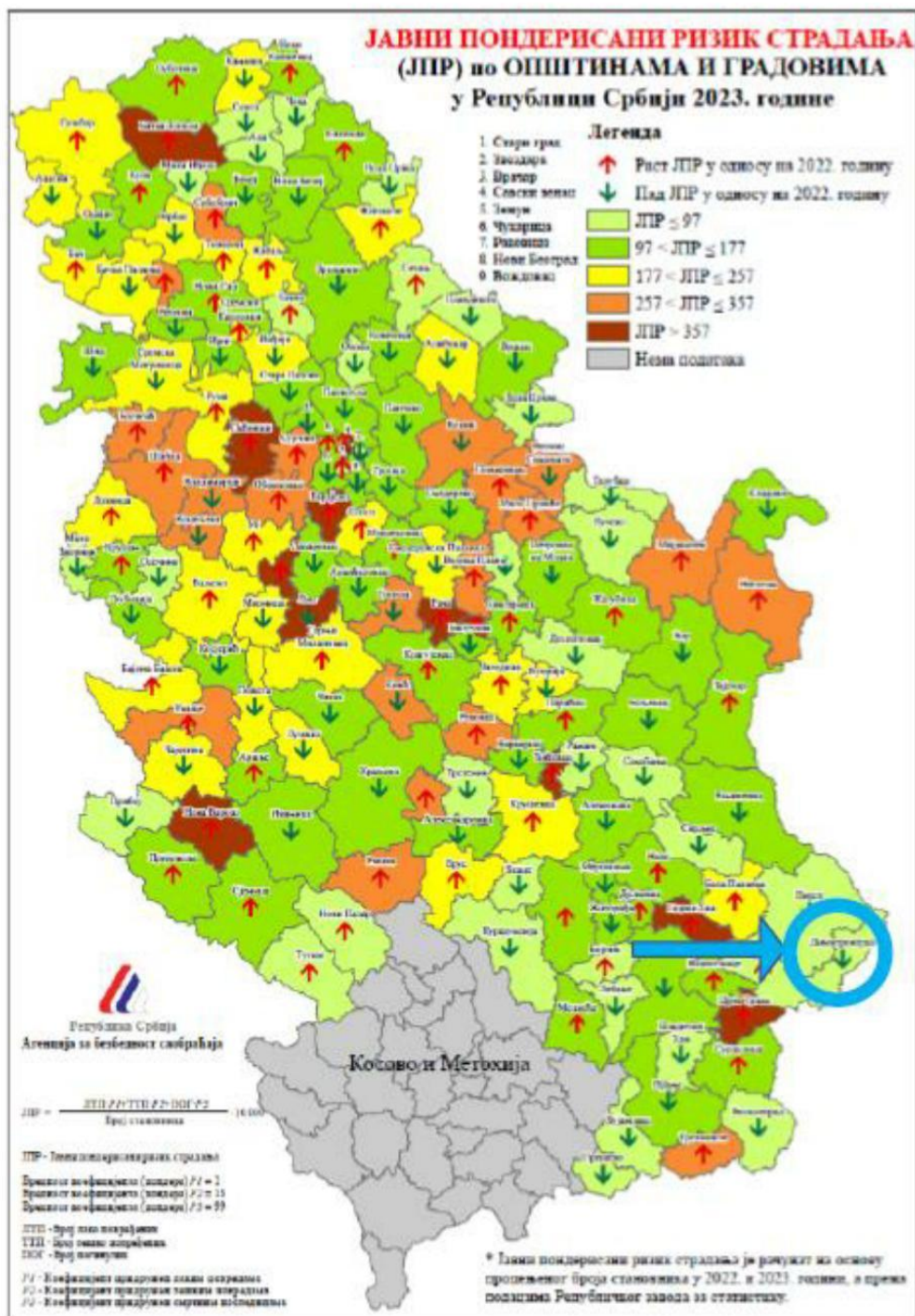

Слика 18.4. Расподела група утицајних фактора код СН са ТВ на територији општине Димитровграда у временском периоду од 2021. – 2023. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

19. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2023. ГОДИНЕ

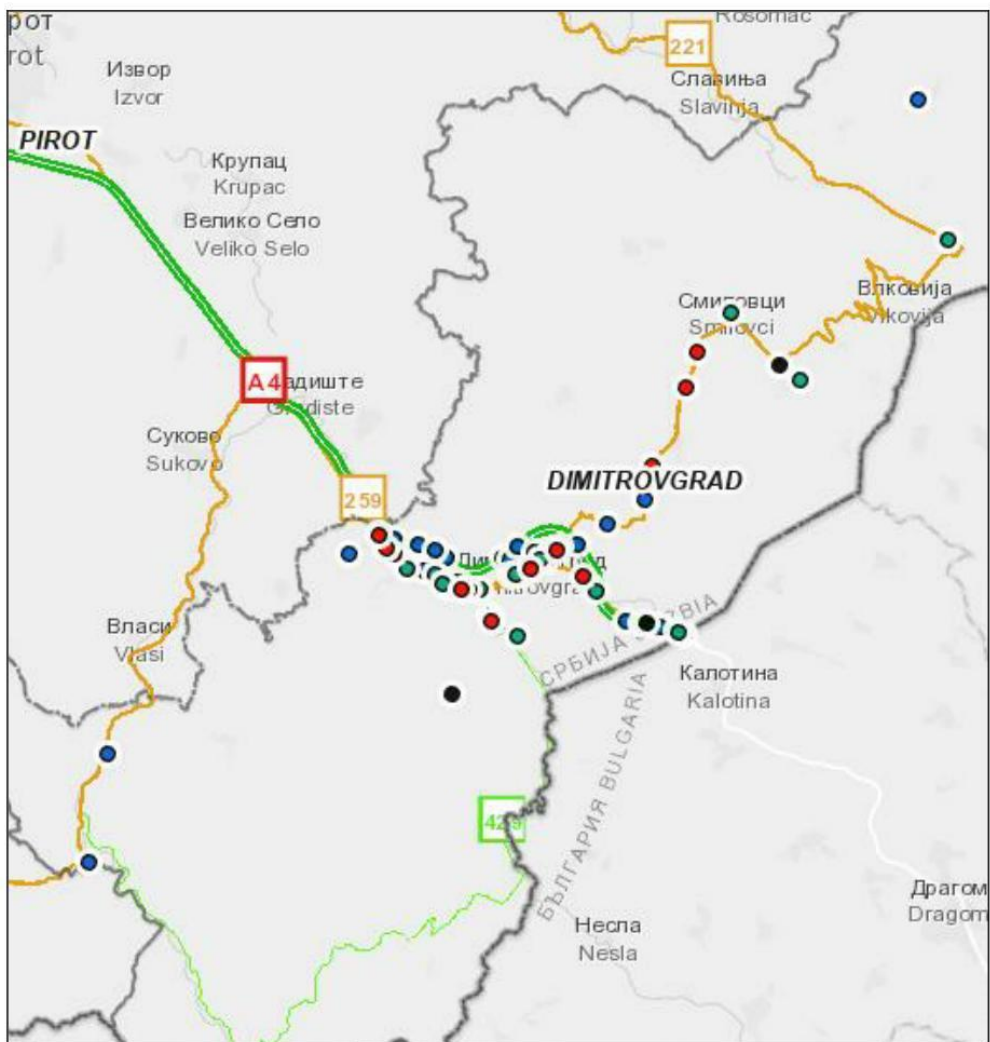

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2023. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2023. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. **Јавни пондерисани ризик за општину Димитровград припада класи веома ниске вредности ризика, при чему је у 2023. години дошло до смањења јавног пондерисаног ризика у односу на 2022. годину. Ова локална самоуправа је на 22. месту од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2023. годину.**

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

На карти изнад, мапиране су саобраћајне незгоде на путној инфраструктури која се налази на територији општине Димитровграда. Може се уочити да су мапиране плавом тачком саобраћајне незгоде са материјалном тачком, зеленом тачком су мапиране саобраћајне незгоде са лаким телесним повредама, црвеном тачком су мапиране саобраћајне незгоде са тешким телесним повредама и црном тачком само саобраћајне незгоде са погинулим лицима.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

20. ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПРОБЛЕМА У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАДА

На основу спроведене анализе постојећег стања безбедности саобраћаја на територији општине Димитровграда, за период од 2019. до 2023. године, могу се издвојити следеће чињенице:

- ❖ Догодило се укупно 84 саобраћајне незгоде, од којих је 32 саобраћајне незгоде са настрадалим лицима.
- ❖ У саобраћајним незгодама погинула су три лица, док је теже и лакше повређено 41 лице.
- ❖ Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- ❖ Погинуо је један пешак, што чини 33% од укупног броја погинулих лица у СН.
- ❖ Није било погинулих бициклиста у СН.
- ❖ Није било погинулих лица на моторизованим двоточкашима у СН.
- ❖ Погинуло је једно лице у ПА, што чини 33% од укупног броја погинулих лица у СН.
- ❖ У саобраћајним незгодама где је један од учесника био трактор, погинуло је једно лице, што чини 33% од укупног броја погинулих лица.
- ❖ У саобраћајним незгодама где је један од учесника било теретно возило, није било погинулих лица.
- ❖ У посматраном периоду повређено је двоје деце, док није било погинуле деце у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству пешака, путника (50%).
- ❖ У саобраћајним незгодама није било погинулих младих. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству возача (60%).
- ❖ У саобраћајним незгодама погинуло је једно лице старије од 65 година, што чини 33% од укупног броја погинулих лица. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству бициклисте и путника и/или возача ПА (по 30%).
- ❖ Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са једним возилом“.
- ❖ Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у јулу.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

21. ЖЕЉЕНО СТАЊЕ

АМБИЦИЈА

БИТИ МЕЂУ 10 НАЈБЕЗБЕДНИЈИХ ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА ЕВРОПЕ, ПРЕМА ВРЕДНОСТИМА ЈАВНОГ РИЗИКА СМРТИ И ЈАВНОГ РИЗИКА ТЕШКИХ ПОВРЕДА У ДРУМСКОМ САОБРАЋАЈУ.

МИСИЈА

СИСТЕМ БЕЗБЕДНОСТИ ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА КОЈИ ОМОГУЋАВА БЕЗБЕДАН ПРИСТУП И ОДРЖИВУ МОБИЛНОСТ СВИХ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ, УЗ МИНИМАЛНЕ ШТЕТНЕ ПОСЛЕДИЦЕ.

ВИЗИЈА

ДРУМСКИ САОБРАЋАЈ БЕЗ ПОГИНУЛИХ И БЕЗ ТЕШКО ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У САОБРАЋАЈУ.

ЦИЉЕВИ

Доношење стратегије треба да омогући успостављање система управљања безбедности саобраћаја до 2030. године, који ће омогућити:

- ❖ ОДРЖАВАЊЕ ТРЕНДА „0“ ПОГИНУЛЕ ДЕЦЕ У САОБРАЋАЈУ И САОБРАЋАЈ БЕЗ ТЕШКО ПОВРЕЂЕНЕ ДЕЦЕ У 2030. ГОДИНИ СА ЗАДРЖАВАЊЕМ ТРЕНДА.
- ❖ ДА НЕМА ПОГИНУЛИХ ЛИЦА НА ПУТЕВИМА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАДА У 2030. ГОДИНИ.
- ❖ ДА СЕ ПРЕПОЛОВИ БРОЈ ТЕШКО И ЛАКО ПОВРЕЂЕНИХ У САОБРАЋАЈНИМ НЕЗГОДАМА НА ПУТЕВИМА У ОПШТИНИ ДИМИТРОВГРАДА У 2030. ГОДИНИ У ОДНОСУ НА 2019. ГОДИНУ.
- ❖ ДА СЕ ПРЕПОЛОВЕ УКУПНИ, ГОДИШЊИ ДРУШТВЕНО - ЕКОНОМСКИ ТРОШКОВИ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА У 2030. ГОДИНИ, У ОДНОСУ НА 2019. ГОДИНУ.

01	да се одржи тренд „0“ погинуле и тешко повређене деце
02	да нема погинилух лица у 2030. години
03	смањење за 50% годишњег броја тешко и лакше повређених лица до 2030. године, у односу на 2019. годину
04	смањење за 50% укупних годишњих друштвено-економских трошкова саобраћајних незгода до 2030. године, у односу на 2019. годину

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Република Србија није успоставила свој модел процене трошкова саобраћајних незгода, али је за потребе формирања Националне Стратегије прихваћен модел Европске комисије за процену укупних друштвено – економских трошкова, којим је процењено да трошкови једне саобраћајне незгоде са погинулим износе 3.273.909,00€, једне саобраћајне незгоде са тешко повређеним 498.591,00€, а једне саобраћајне незгоде са лако повређеним 38.514,00€.

Како би се прорачунао трошак саобраћајних незгода које су се догодиле на територији општине Димитровграда, примењен је поменути модел. Применом овог модела, а на основу доступних података о последицама саобраћајних незгода, укупни трошкови саобраћајних незгода на територији општине Димитровграда, за период од 2019. до 2023. године, су процењени на 17.381.802,00 €.

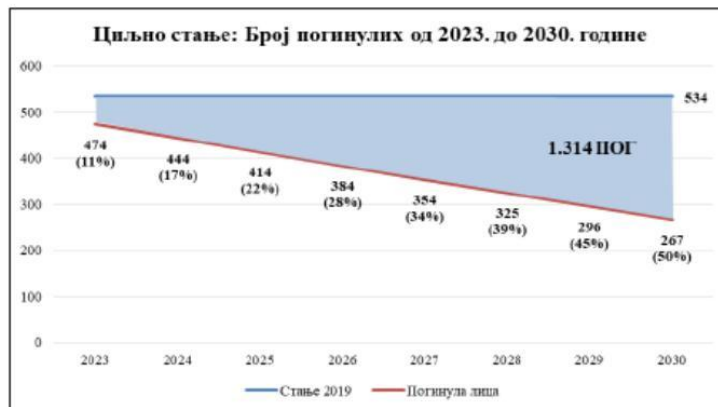

Слика 21.1. *Процењени трошкови саобраћајних незгода општине Димитровград у временском периоду од 2019. – 2023. године*

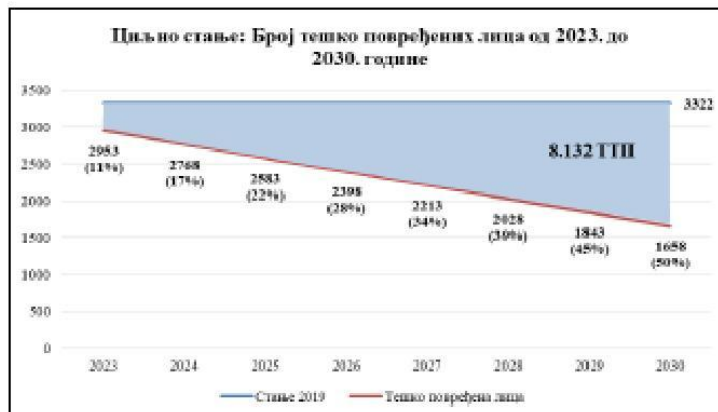
На слици 21.1. приказана је висина трошкова саобраћајних незгода у претходних пет година, за сваку годину.

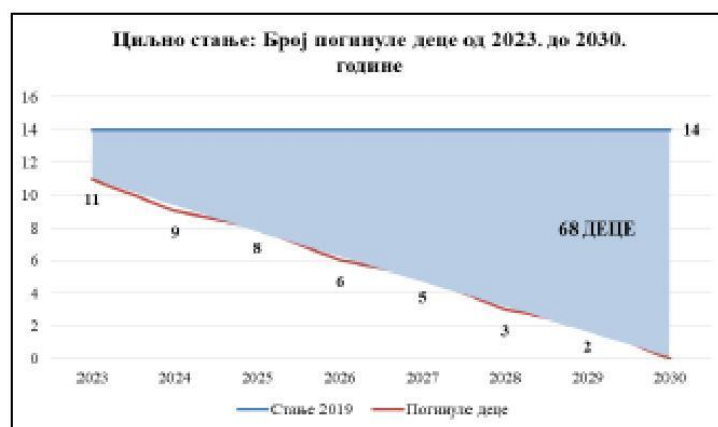
СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Слика 21.2. Проценат смањења броја погинулих лица, у односу на 2019. годину

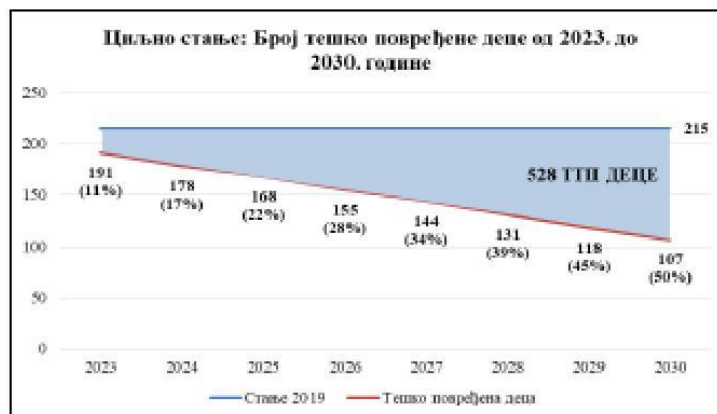
Слика 21.3. Проценат смањења броја тешко повређених лица, у односу на 2019. годину

Слика 21.4. Проценат смањења броја тешко повређене деце, у односу на 2019. годину

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Слика 21.5. Смањења броја погинуле деце, у односу на 2019. годину

На сликама су приказане очекиване новчане уштеде кроз број спашених погинулих лица у саобраћају уколико би се пратио прогнозирани тренд броја погинулих на територији Републике Србије. За референтну вредност броја погинулих, лако и тешко повређених узете су вредности из 2019. године, по узору на Националну Стратегију безбедности саобраћаја. Референтна вредност се користи као ниво који би био остварен, односно одржан ако би изостале стратешке активности у области безбедности саобраћаја.

Очекиване новчане уштеде и смањење броја погинулих, тешко и лако повређених у саобраћајним незгодама засновани су на принципу да се сваке године посматра промена ових вредности (у виду повећања или смањења) у односу на референтну годину.

Посматрано у односу на референтну годину (2019. год.), са слика се може уочити да постоји велики број осцилација у броју погинулих током посматраног периода.

На слици 21.2. представљен је број погинулих на територији Републике Србије, потребно је на територији општине Димитровграда наставити са радом у безбедности саобраћаја и пратити резултате како би се успоставио тренд „0 погинулих у саобраћају“ на територији општине Димитровграда.

На слици 21.3. је приказана новчана уштеда кроз смањење броја тешко повређених лица у саобраћајним незгодама на основу прогнозираних вредности које су дефинисане за период 2023-2030. године.

Слеђењем стратешки дефинисаног циља, укупан број тешко повређених у периоду до 2030. године, био би смањен, у односу на исти период са вредностима референтне године.

Осциловање броја ТТП, на територији општине Димитровграда, из године у годину може приписати несистемском приступу решавања проблема у области безбедности саобраћаја. На овај начин није могуће успоставити тренд који би резултовао великим уштедама.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

На сликама 21.4. и 21.5. је приказана новчана уштеда кроз смањење броја ТТП деце и броја погинуле деце у саобраћајним незгодама на основу прогнозираних вредности које су дефинисане за период 2023. до 2030. године.

У наредном периоду треба настојати да се успостави опадајући тренд, како би се достигли прогнозиране вредности, чиме би број лако повређених у саобраћајним незгодама био смањен за 70%, а трошкови за ову врсту последица саобраћајних незгода би били умањени, наравно са визијом „0“ погинуле деце на територији општине Димитровграда.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

22. ЦИЉЕВИ – ИНДИКАТОРИ

Индикатори безбедности саобраћаја представљају савремени алат за праћење безбедности саобраћаја, показују тенденције у безбедности саобраћаја и истичу проблеме страдања у саобраћајним незгодама.

Најчешће коришћени индикатори понашања учесника у саобраћају су: индикатори употребе заштитних система (употреба сигурносних појасева, система дечије заштите и употреба заштитне kacиге), поштовање ограничења брзине, вожња под утицајем алкохола, непрописна употреба уређаја за комуникацију у току вожње итд.

Утврђивање и праћење вредности индикатора важно је за праћење стања безбедности саобраћаја и препознавање одговорности и обавеза институција и организација задужених за побољшање вредности посматраних индикатора, односно стања безбедности саобраћаја. Индикатори се могу користити и као елемент за препознавање примера добре праксе и дефинисање очекиваних ефеката одређених мера и активности.

Дефинисање циљне вредности индикатора значајно је за усмеравање планираних активности, као и за праћење ефеката примењених мера у безбедности саобраћаја. Позитивне промене вредности индикатора безбедности саобраћаја допринеће смањењу броја и последица саобраћајних незгода.

Наведене циљеве у погледу коначних исхода (незгоде и настрадала лица) треба остварити тако што ће се непрекидно унапређивати перформансе система безбедности саобраћаја, а што ће бити квантификовано променама вредности најважнијих индикатора безбедности саобраћаја.

На основу резултата истраживања индикатора перформанси безбедности саобраћаја, које је спроведено за 2023. годину за локалну самоуправу Димитровград, дефинисане су циљне вредности ових индикатора за 2030. године.

Вредности индикатора безбедности саобраћаја указују да постоји велики број проблема у безбедности саобраћаја и да се решавању ових проблема није приступало стратешки, са јасним циљевима и визијама. Поред наведеног, вредности индикатора показују да постоји значајан потенцијал за смањење броја и последица саобраћајних незгода, а мерење индикатора је потребно наставити и понашати се у складу са резултатима мерења, стално унапређујући ниво безбедности саобраћаја.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Табела 22.1. Индикатори безбедности саобраћаја

Назив индикатора безбедности саобраћаја	Вредност 2023. год. ¹	Циљ 2030. год
Индикатори везани за заштитне системе	Класа – ранг	Класа
Проценат употребе мобилних телефона у возњи возача аутобуса	91,7 % - 81	100 %
Проценат употребе сигурносног појаса код возача ПА	86,3 % - 102	100 %
Проценат употребе сигурносног појаса код сувозача ПА	71,0 % - 153	100 %
Проценат употребе сигурносног појаса путника на задњем седишту у ПА	4,0 % - 148	100 %
Проценат употребе сигурносног појаса код возача ТВ	68,3 % - 31	100 %
Проценат употребе сигурносног појаса код сувозача ТВ	43,6 % - 91	100 %
Проценат употребе сигурносног појаса код возача аутобуса	36,1 % - 52	100 %
Проценат употребе сигурносног појаса код сувозача аутобуса	0,0 % - 84	100 %
Проценат заштитних кацига возача mopеда	0,0 % - 154	100 %
Проценат заштитних кацига возача и путника на mopедима	0,0 % - 155	100 %
Проценат заштитних кацига mopедиста и мотоциклиста	27,3 % - 159	100 %
Проценат заштитних система за децу – дечије седиште	63,3 % - 116	100 %
Проценат заштитних система за децу – сигурносни појас	47,6 % - 88	100 %
Проценат исправних прелазака деце	91,9 % - 135	100 %

¹ Вредности индикатора су рачунате на основу њихових мерења у насељу, а подаци су обезбеђени од стране Агенције за безбедност саобраћаја, 2023.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

23. КЉУЧНЕ ОБЛАСТИ РАДА – СТУБОВИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

Угледајући се на Националну Стратегију за период од 2023. до 2030. године, све мере и активности су систематизоване кроз пет стубова безбедности саобраћаја.

Нова Деценија акције за безбедност саобраћаја 2021-2030 даје препоруке за унапређење система безбедности саобраћаја на националном нивоу. Препоруке се односе на уређење националног система безбедности саобраћаја који обухвата све кључне елементе на националном нивоу уз међународну подршку. Препоруке су усаглашене са пет стубова безбедности саобраћаја из претходног Глобалног плана.

Стубови безбедности саобраћаја кроз које се сагледавају смернице и проблеме које је потребно отклањати представљени су у следећој табели:

СТУБ 1	СТУБ 2	СТУБ 3	СТУБ 4	СТУБ 5
Систем управљања безбедности саобраћаја	Безбедни путеви	Безбедна возила	Безбедни учесници у саобраћају	Активности након саобраћајне незгоде

Слика 23.1. Стубови безбедности саобраћаја

23.1. СТУБОВИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

Категорије или „стубови“ активности у Глобалном плану су: стварање капацитета за управљање безбедношћу на путевима, побољшање безбедности саобраћајне инфраструктуре и широк транспортних мрежа, даљи развој безбедности возила, побољшање понашања корисника путева и побољшање хитне помоћи и других активности након саобраћајне незгоде.

Дефинисаних пет стубова безбедности саобраћаја чине концепт националне Стратегије безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2024. до 2030. године, која је основне смернице за формирање Стратегије безбедности саобраћаја на путевима на територији општине Димитровграда, за период од 2024. до 2030. године.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

ПРВИ СТУБ СИСТЕМ УПРАВЉАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

Основне смернице деловања ка унапређивању система управљања безбедности саобраћаја су:

- **дефинисање** стратешког оквира и обезбеђење могућности за његову реализацију,
- **успостављање** ефикасног и ефектног система који има развијене функционалности,
- **усмеравање** рада и праћење ефеката активности свих елемената система на безбедност саобраћаја,
- **успостављање** системских мера и активности у свим областима безбедности саобраћаја
- **успостављање** и јачање свих чинилаца у систему управљања,
- **јачање** институционалних капацитета и стручног интегритета свих чинилаца система,
- **изградња и јачање** системске организације рада чинилаца и контроле рада чинилаца у систему управљања,
- **унапређење** координације и кооперације међу носећим институцијама система управљања,
- **успостављање** системског праћења и анализе односа уложених средстава и остварених ефеката примењених мера и активности,
- **успостављање** системског прикупљања, организације и анализе података од значаја за безбедност саобраћаја,
- **примена** савремених технологија и алата у процесу препознавања приоритета деловања и процене ефеката мера,
- **примена** савремених технолошких решења у развоју система принуде,
- **успостављање** система управљања чије ће се одлуке темељити на адекватним анализама података и
- **повећавање** финансијских капацитета, транспарентно наменско трошење средстава.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Проблеми безбедности саобраћаја у делу ефикаснијег управљања који се могу истаћи на територији општине Димитровграда:

- **недостатак** стратешког приступа и дугорочног планирања активности безбедности саобраћаја,
- **изостанак** системских управљачких мера,
- **недостатак** потпуне функционалности, повезаности елемената система и континуитета у раду система безбедности саобраћаја,
- **недостатак** праћења реализације планираних мера и активности и њихове ефикасности,
- **непостојање** адекватне, функционалне базе података о обележјима безбедности саобраћаја,
- **изостанак** системског праћења стања безбедности саобраћаја и анализе чинилаца безбедности саобраћаја,
- **умањена** медијска присутност у области безбедности саобраћаја,
- **изостанак** стручних и научних приступа у процесу доношења управљачких одлука,
- **недостатак** јасног модела планирања и трошења средстава намењених финансирању безбедности саобраћаја у складу са важећим Законима,
- **недовољна** опремљеност саобраћајне полиције за контролу саобраћајних прекршаја и вршење увиђаја саобраћајних незгода,
- **скромна** ефикасност усмеравања активности саобраћајне полиције са аспекта утицаја на безбедност саобраћаја,
- **изостанак** стручних и научних приступа у процесу доношења управљачких одлука,
- **непостојање** савремених фиксних система за аутоматску евиденцију саобраћајних прекршаја,
- **недостатак** стручних (припремљени) кадровских капацитета за професионалан приступ раду области безбедности саобраћаја и
- **недостатак** кадровских капацитета управљача општинских путева.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

ДРУГИ СТУБ БЕЗБЕДНИ ПУТЕВИ

Основне смернице у подручју деловања ка унапређењу безбедности путева и безбеднијег кретања на територији општине Димитровграда су:

- смањење и потпуно елиминисање доприноса пута настанку саобраћајних незгода,
- пут треба да спречи саобраћајну незгоду када дође до грешке учесника у саобраћају или грешке на возилу,
- пут треба да спречи или ублажи последице настале саобраћајне незгоде и примена савремених алата на анализу безбедности пута, како у фази експлоатације тако и у фази пројектовања и
- унапредити елементе пута који утичу на безбедност пешака, посебно деце и лица са инвалидитетом.

Проблеми безбедности саобраћаја у вези са безбедношћу путева који се могу истаћи на територији општине Димитровграда:

- **изостанак** деловања пута на смањење тежине последица саобраћајних незгода,
- **нејасно** препознавање пута као фактора доприноса настанку саобраћајних незгода,
- **непостојање** континуитета у праћењу доприноса пута настанку незгода са погинулим лицима на градској мрежи путева,
- **изостанак** примене концепта „самообјашњавајућих“ путева,
- **нарушен** заштитни појас јавних путева,
- **изостанак** примене савремених информационих система за управљање режимом саобраћаја на путној мрежи,
- **непостојање** савремених система обележавања зоне основних школа (дисплеја, вибро трака, паркинг простора за довоз/одвоз ученика, заштитне ограде за усмеравање кретања деце, семафора са најавом пешака и сл.)
- **недовољна** контрола изградње приступа на градске путеве и улице,
- **неодговарајућа** пројектантска решења приликом постављања саобраћајне сигнализације и ознака на коловозу,
- **непостојање** дугорочног планирања и развоја стационарног саобраћаја,
- **недовољна** изградња површина намењених за кретање бициклиста и пешака,
- **непостојање** системског управљања брзинама на свим путевима, а посебно на путевима и улицама у насељу,
- **неефикасна** сарадња са управљачем државних путева у погледу унапређења безбедности на путевима,
- **непостојање** савременог плана техничког регулисања саобраћаја,
- **непостојање** адекватног савременог катастра саобраћајне сигнализације,
- **недостатак** континуалних површина намењених за кретање пешака дуж значајних коридора,
- **недовољна** доступност тротоара лицима са инвалидитетом, недостатак континуитета,

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

- **изостанак** примене савремених кружних раскрсница,
- **недовољно** познавање законом дефинисаних, мера, алата и прописаних процедура из области унапређења безбедности путева и
- **није успостављен** систем сталног стручног усавршавања планера, пројектаната и других професионалаца у области путев

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

ТРЕЋИ СТУБ БЕЗБЕДНА ВОЗИЛА

Основне смернице у подручју деловања ка унапређењу безбедности возила у саобраћају на територији општине Димитровграда су:

- **тежити** ка томе да возило не сме да буде допринос настанку саобраћајне незгоде,
- **унапређивати** елемент возило са циљем да спречи саобраћајну незгоду када дође до грешке учесника у саобраћају, грешке пута или друге опасне ситуације,
- **успоставити** систем у којем возило треба да спречи или ублажи последице настале у саобраћајној незгоди.

Проблеми безбедности саобраћаја на територији општине Димитровграда у вези са безбедношћу возила су:

- **недовољна** знања возача о значају безбедног возила, односно величини утицаја неисправног возила на настанак саобраћајне незгоде,
- **неодговарајуће** одржавање техничке исправности возила,
- **неуједначен** квалитет, старост и опремљеност возила у јавном превозу, аутобуса и такси возила,
- **повећано** присуство неосветљених и неозначених возила у саобраћају (бицикли, теретна возила, мопеди, радне машине),
- **мали проценат возила** са довољно елемената активне и пасивне безбедности возила, и
- **недовољна** промоција „чистих“ и енергетски ефикасних возила.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

ЧЕТВРТИ СТУБ БЕЗБЕДНИ УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ

Основне смернице у подручју деловања ка унапређењу безбедности учесника у саобраћају на територији општине Димитровграда су:

- **унапређење** знања и вештина возача почетника кроз реализацију додатних теоријских и практичних обука,
- изградња и промена свести, ставова, знања и вештина учесника у саобраћају кроз васпитање, образовање и информисање,
- **промена** понашања учесника у саобраћају као резултат превентивних кампања, али и контроле и санкционисања,
- **промовисање** негативног утицаја конзумирања алкохола од стране учесника у саобраћају и додатног ризика које такво понашање прати и
- **ефикасно** процесуирање најтежих саобраћајних прекршаја и правовремено (трајно или привремено) уклањање из саобраћаја учесника који нису подобни за безбедно учешће у саобраћају.

Проблеми безбедности саобраћаја у вези са учесницима у саобраћају који се могу истаћи на територији општине Димитровграда су:

- **непоштовање** прописа од стране учесника у саобраћају,
- **низак ниво** свести о потреби безбедног понашања у саобраћају,
- **низак ниво** свести о повећању ризика којем доприноси непрописно понашање,
- **недовољно** квалитетан систем саобраћајног образовања и васпитања у систему предшколског, основног и средњег образовања,
- **непостојање** јединствено центра за унапређење свести деце и младих учесника о ризицима у саобраћају, кроз додатне теоријске и практичне обуке,
- **потреба** за појачаним активностима на едукацији деце у основним школама,
- **недовољан** број посебних мера за заштиту младих и неискусних учесника у саобраћају,
- **недовољан** број ефикасних медијских кампања из области безбедности саобраћаја на подручју општине,
- **недовољан** број трибина и кампања посвећених безбедности у саобраћаја.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

ПЕТИ СТУБ АКТИВНОСТИ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ

Основне смернице у подручју унапређења деловања након саобраћајне незгоде на територији општине Димитровграда:

- **спречавање** настанка саобраћајне незгоде као последица претходно настале саобраћајне незгоде (тзв. „секундарне саобраћајне незгоде“),
- **спасавање** живота, односно ублажавање здравствених последица повређених учесника саобраћајне незгоде,
- **утврђивање** грешке која је узроковала саобраћајну незгоду, односно допринела тежини последица и примена мера за трајно отклањање утицаја (понављања) грешке,
- **утврђивање** одговорности и санкционисање чиниоца који је узроковао саобраћајну незгоду односно допринео тежини последица,
- **координација** деловања хитних служби приликом отклањања, односно ублажавања последица саобраћајних незгода кроз доношење стандардних оперативних процедура и
- **успостављање** јединственог центра за пријем позива који препознаје више страних језика.

Проблеми препознати у деловању након саобраћајних незгода су:

- недовољна опремљеност хитних служби адекватном опремом,
- непостојање јединственог канала комуникација за прихватање позива,
- недостатка одговарајуће опреме и недовољног за квалитетно обезбеђење лица места од стране саобраћајне полиције,
- недостатак савремене техничке опреме за вршење увиђаја од стране саобраћајне полиције,
- непостојање развијеног система сталних стручних едукација припадника саобраћане полиције и хитних медицинских служби,
- низак ниво коришћења и рада са подацима о саобраћајним незгодама из увиђаја саобраћајних незгода за спречавање нових саобраћајних незгода.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

24. НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Носиоци активности у безбедности саобраћаја могу бити на различитим нивоима, у различитим областима и у различитим облицима организовања у једној локалној самоуправи. У зависности од примарне делатности, извршена је подела носилаца према стубовима, односно, носиоци су задужени за спровођење и надзор спровођења мера из своје основне делатности. Најзначајнији носиоци активности на територији општине Димитровграда су представљени на слици 24.1.

Слика 24.1. Носиоци активности

Најзначајнији носиоци активности задужени за унапређење безбедности саобраћаја који делују на територији општине Димитровграда су:

Скупштина општине уређује нормативно - правни амбијент у коме функционише заштитни систем безбедност и саобраћаја на територији општине Димитровграда. У скупштини се анализирају извештаји о стању и тенденцијама у безбедности саобраћаја, утврђује се жељено стање, кључне области рада и управљачке мере. Предвиђено је да скупштина најмање два пута годишње, на својим редовним седницама, разматра извештаје Комисије за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији општине Димитровграда о: стању безбедности саобраћаја, резултатима спроведених активности и примењених мера у циљу унапређења безбедности саобраћаја. На крају, скупштина утврђује концепт, доноси стратегију безбедности саобраћаја и утврђује одговорности и обавезе извршних органа и других субјеката.

Савет за безбедност саобраћаја на путевима општине Димитровграда представља централно тело у области безбедности саобраћаја. Улога Савета огледа се у координисању рада свих кључних носилаца система безбедности саобраћаја,

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

праћењу реализације мера и активности и њихових ефеката. Савет има улогу надзора у слеђењу Стратегије безбедности саобраћаја и достизање дефинисаних циљева.

На основу доступних података, информација и стручне анализе, Савет предлаже активности и мере, као и програм коришћења средстава за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима на територији општине Димитровграда.

Незаменљив допринос Комисије је кроз иницирање и праћење свих превентивних и других активности у области безбедности саобраћаја које се спроводе од стране других субјеката у систему безбедности саобраћаја. Одговорност Комисије је да обезбеди квалитетну сарадњу и усклади обављање послова у функцији унапређења безбедности саобраћаја.

Према Закону о безбедности саобраћаја, Савет је дужан да доставља програм рада Савета Агенцији за безбедност саобраћаја на мишљење. Агенција је надлежна да координира рад тела за безбедност саобраћаја у локалним самоуправама и даје сагласност на програм за рад тела за безбедност саобраћаја у локалним самоуправама, у складу са одредбама овог закона

Председник општине је лице које је кључно за обезбеђивање политичке подршке за рад у области безбедности саобраћаја. У оквиру својих надлежности први је одговоран за смањење свих штетних последица саобраћаја на територији општине. Функција председника општине обезбеђује квалитетан и професионалан рад свих организационих целина које припадају општини.

Управљач пута на територији општине дужан је да означава и води евиденције о путевима и о саобраћајно - техничким и другим подацима за путеве на територији града. Такође, управљач пута дужан је да обезбеди трајно, непрекидно и квалитетно одржавање и заштиту, као и несметано и безбедно саобраћање на путевима. Законом о путевима управљачу пута додељен је низ одговорности у погледу анализе и унапређења безбедности путне мреже, кроз примену савремених алата безбедности саобраћаја.

Управљач је одговоран за штету која настане корисницима путева, уколико је штета настала услед изостанка или неблаговременог реаговања управљача у области која спада у његову надлежност. Обавља надзор над безбедношћу саобраћаја на путевима, идентификује и управља "црним тачкама" на путевима, и обезбеђује независно оцењивање доприноса пута настанку незгода са погинулим лицима.

Саобраћајна полиција има значајну функцију у безбедности саобраћаја, пре свега као орган који врши непосредан надзор, контролу и принуду према учесницима у саобраћају. Контролом и регулисањем саобраћаја врши се превентивни надзор придржавања прописа над учесницима, чиме се настоји да се створи безбедна околина за све учеснике у саобраћају.

Без обзира на навике, ставове, схватања и интересе појединих учесника у саобраћају, полиција има за циљ да њихово понашање задржи у одређеним законским оквирима. У сарадњи са другим субјектима на територији града, а посебно

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Саветом за безбедност саобраћаја, треба да учествује у свим активностима и мерама усмереним ка повећању безбедности саобраћаја. Један од циљева рада саобраћајне полиције је смањење штетних последица саобраћаја тиме што ће утицати на понашања учесника у саобраћају и евентуално смањити број саобраћајних незгода и њихових последица.

Основни и прекршајни суд обезбеђује брже процесуирање прекршилаца Закона о безбедности саобраћаја на путевима, а посебно да строго и непристрасно делује према учесницима који чине најтеже прекршаје. У сарадњи са саобраћајном полицијом помажу да систем репресије против починилаца саобраћајних прекршаја функционише квалитетније. На овај начин обезбеђује се правовремено дејство казни.

Васпитно - образовне установе (предшколске установе, основне и средње школе) имају значајан утицај на унапређење безбедности саобраћаја. Саобраћајно васпитање и образовање представља један од кључних подсистема укупног система безбедности саобраћаја. Процеси унапређења знања и ставова деце и младих још увек немају законску потпору у овим институцијама. Квалитетно спроведена процедура утемељивања исправних ставова и понашања код ове категорије може знатно подићи ниво безбедности саобраћаја. Ове установе треба да дају одлучујући допринос у креирању и унапређивању свести о значају безбедности саобраћаја, о начинима и могућностима смањивања штетних последица саобраћаја и сл.

Политичке странке и организације које делују на територији општине Димитровграда могу у оквиру својих програма да изложе и концепте унапређивања безбедности саобраћаја на подручју општине за које ће се залагати. Политичке странке могу основати одборе за саобраћај који могу имати и посебне радне групе или комисије за безбедност саобраћаја са циљем деловања на унапређење безбедности саобраћаја.

Удружења, стручне и невладине организације (АМСС, Црвени крст, Удружење лица са инвалидитетом, друга удружења, клубови и стручне организације) окупљају субјекте који су врло заинтересовани за стање безбедности саобраћаја или за поједине сегменте овог система. Ове организације могу учествовати у раду Савета за безбедност саобраћаја, а могу и спроводити конкретне мере ради унапређења безбедности саобраћаја. Невладине организације често имају сарадњу са сличним организацијама из других земаља, као и подршку међународних организација које у програму имају и унапређивање безбедности саобраћаја. Стручне организације би требало да помажу свим другим субјектима у домену свога деловања.

Здравствена установа – Представља најважнији чинилац у активностима које припадају 5. стубу – Деловање након саобраћајне незгоде. Здравствене установе помажу у селекцији возача, а посебно у сталном праћењу здравственог стања возача професионалаца. Потребно је да ове установе имају квалитетно оспособљено особље и опрему, чиме се постиже ефикасан рад у збрињавању и лечењу повређених у саобраћајним незгодама. Координација и сарадња са другим хитним службама (посебно саобраћајном полицијом и ватрогасним јединицама) треба да буде на највишем нивоу.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

Привреда општине би требало да препозна свој интерес у унапређивању безбедности саобраћаја. Постоји директно заинтересована привреда (предузећа за изградњу и одржавање путева, технички прегледи возила, аутошколе и сл.), али и остатак привреде има велики интерес у смањивању укупних штетних последица саобраћаја (јер све последице и трошкове на разне начине сноси привреда).

Средства јавног информисања имају једну од пресудних улога у систему безбедности саобраћаја, како у креирању опште прихваћених мишљења и понашања, тако и у формирању и промени свести и ставова учесника у саобраћају. Ова средства имају велики значај на унапређење саобраћајне културе, поготово уколико се обезбеде и дефинишу исправни поступци и садржаји који ће обезбедити да текстови у штампи, као и радио и телевизијске емисије посвећене систему безбедности саобраћаја, буду нераздвојни део васпитно - образовног процеса.

Најшира јавност, под утицајем стручњака, медија и делом политичких и других организација, унапређује свест о значају безбедности саобраћаја, изграђује исправне ставове и схвата значај појединих активности. Јавност чине сви становници који живе на територији општине и који треба да утичу на доносиоце одлука у систему безбедности саобраћаја. У неким случајевима најшира јавност може и да захтева спровођење основних активности у безбедности саобраћаја на основу стручних ставова које преносе медији. Подршка јавности је потребан услов за ефикасну примену и спровођење свих мера у безбедности саобраћаја.

25. ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЕШТАВАЊЕ И СТАЛНО УНАПРЕЂИВАЊЕ

Праћење постојећег стања представља значајан процес у области безбедности саобраћаја како би се на основу њега могло дефинисати жељено стање, као и мере и активности које ће постојеће стање што више приближити жељеном. Уз праћење као саставни детаљ иде и извештавање о стању безбедности саобраћаја и које је препознато у Закону о безбедности саобраћаја на путевима.

Поменути Закон дефинисано је да надлежни извршни орган јединице локалне самоуправе – у конкретном случају општинско веће, подноси скупштини општине извештај о стању безбедности у саобраћају на територији општине најмање двапут годишње.

За квалитетно праћење постојећег стања безбедности саобраћаја на територији општине, пожељно је да се ради на развоју сопствених база података које је пожељно објединити у јединствену – интегрисану базу података о обележјима безбедности саобраћаја на територији општине.

Праћење стања безбедности саобраћаја подразумева праћење не само саобраћајних незгода и последица, већ праћење свих обележја безбедности саобраћаја, попут обележја понашања (индикатори перформанси безбедности саобраћаја, саобраћајни прекршаји), ставова о опасностима у саобраћају, праћење података о путевима, опреми пута, саобраћају, регистрованим моторним и прикључним возилима, возачима, праћење података о ризичним деоницама и опасним местима, праћење демографских и социоекономских обележја итд. Поред наведеног, веома је важно спроводити бенчмаркинг институција и организација са аспекта безбедности саобраћаја. Приступ заснован на бенчмаркингу треба да допринесе стабилном унапређењу безбедности саобраћаја по узору на најбоља практична искуства.

Како би се вршило квалитетно праћење безбедности саобраћаја неопходно је да се евидентирају бројни подаци и да се изгради база података како би се квалитетније вршило праћење безбедности саобраћаја у општини Димитровграда.

Елементи – подаци за квалитетно управљање безбедности саобраћаја:

- ❖ Подаци о саобраћајним незгодама
- ❖ Подаци о последицама саобраћајних незгода
- ❖ Подаци о путевима, саобраћајној сигнализацији и саобраћају
- ❖ Подаци о индикаторима понашања учесника у саобраћају
- ❖ Подаци о ставовима учесника у саобраћају
- ❖ Подаци о релативним показатељима у безбедности саобраћаја.

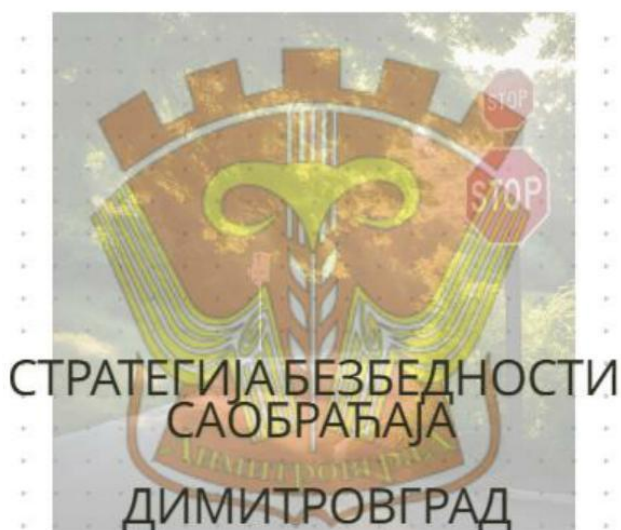

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

26. ПРОМОВИСАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ И АКЦИОНОГ ПЛАНА

Стратегија безбедности саобраћаја на путевима и пратећи Акциони план предвидели су иницирање великог броја мера и активности које треба да буду усмерене на достизање дефинисаних циљева. За реализацију ових активности важан је ангажман што већег броја субјеката у систему безбедности саобраћаја, уз адекватну координацију.

Како би се промовисали циљеви и активности које се реализују на основу ове Стратегије успостављен је и логотип Стратегије. Логотип је предвиђен као визуелни идентитет Стратегије, који има за циљ да истакне значај стратегије и истовремено пружи системску подршку свим активностима. Носилац и промотер овог логотипа је Савет за безбедност саобраћаја на путевима општине Димитровград.

Слика 26.1. Логотип Стратегије безбедности саобраћаја на путевима општине Димитровград за период од 2024. до 2030. године

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

27. ЛИТЕРАТУРА

- [1] Влада Републике Србије, (2023). Стратегија безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије, за период од 2023. до 2030. године са пратећим Акционим планом безбедности саобраћаја за период од 2023. до 2025. године.
- [2] Стратегија безбедности саобраћаја на путевима општине Врбас за период 2016-2020. године АМСС – Центар за моторна возила (2016).
- [3] Стратегија безбедности саобраћаја на путевима града Вршца за период 2017-2021. године АМСС – Центар за моторна возила (2017).
- [4] Стратегија безбедности саобраћаја на путевима општине Сурдулица за период 2017-2021. године АМСС – Центар за моторна возила (2017).
- [5] Стратегија безбедности саобраћаја на путевима општине Нова Варош за период 2021-2025. године са Акционим планом - VLADIMIR POPOVIĆ PR BIRO ZA INŽENJERSKE DELATNOSTI PUBLIC NIŠ (2021).
- [6] Стратегија безбедности саобраћаја општине Блаце за период 2023-2028. године и предлог Акционог плана за спровођење – „NITECH SYSTEMS NISYS“ Ниш (2022).
- [7] Стратегија безбедности саобраћаја општине Меровина за период 2022-2026. године и предлог Акционог плана за спровођење - „NITECH SYSTEMS NISYS“ Ниш (2022)
- [8] Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС“ бр. 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 - УС, 55/2014, 96/2015 - др. закон, 9/2016 - УС, 24/2018, 41/2018, 41/2018 - др. закон, 87/2018, 23/2019, 128/2020 - др. закон и 76/2023);
- [9] Закон о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/2018 и 95/2018 – др. закон)
- [10] Закон о прекршајима („Службени гласник РС“, број 65/13, 13/2016, 98/2016 – одлука УС, 91/2019 и 91/2019 – др. закон);
- [11] Закон о полицији („Службени гласник РС“, број 6/2016, 24/2018 и 87/2018);
- [12] Закон о комуналној милицији („Службени гласник РС“, број 49/2019);
- [13] Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење);
- [14] Закон о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС“, број 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 – одлука УС);
- [15] Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, број 87/2018);
- [16] Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС“, број 25/2019);
- [17] Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 6/2020 и 129/2021),
- [18] Кривични законик („Службени гласник РС“, број 85/2005, 88/2005 – исправка, 107/2005 – исправка, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 и 35/2019);
- [19] Кукић, Д. (2010). Ниво безбедности саобраћаја у локалним заједницама. Магистарски рад, Саобраћајни факултет, Универзитет у Београду.
- [20] Липовац, К. (2008). Безбедност саобраћаја, ЈП Службени лист СРЈ, Београд.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

- [21] Пешић, Д. (2012). Развој и унапређење метода за мерење нивоа безбедности саобраћаја на подручју, Докторска дисертација, Саобраћајни факултет, Универзитет у Београду.
- [22] Рос и др. (2012). Трошкови саобраћајних незгода у Републици Српској. Бања Лука.
- [23] World Health Organization – WHO (2009). Global status report on road safety: Time for action. Geneva.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

28. ПРИЛОГ: АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАДА ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2027. ГОДИНЕ

Стратегијом безбедности саобраћаја општине Димитровграда за период од 2024. до 2030. године дефинисана је обавеза општине да усвоји Акциони план за спровођење Стратегије безбедности саобраћаја (у даљем тексту: Акциони план). Акциони план ће детаљно разложити све циљеве дефинисане Стратегијом и пружити јасне смернице за њено спровођење. Акциони план садржи конкретне мере и активности при чему је свака од њих описана кроз, носиоце активности, период реализације, индикаторе успешности реализације, извори финансирања и оквирну процену трошкова за сваку појединачну ставку.

Стратегија представља кровни стратешки документ безбедности саобраћаја који има за циљ да прикаже постојеће стање, укаже на препознате проблеме и пружи смернице за ефикасно решавање тих проблема. Стратегија пружа осврт на кључне проблеме, области деловања и циљне групе које треба обухватити, како би се досегли дефинисани циљеви. Стратегија је указала на финансијску основу за спровођење мера и активности безбедности саобраћаја, дала смернице о начинима и алатима које треба користити како би се пратила ефикасност реализованих мера и постојећи ниво безбедности саобраћаја.

Циљеви Стратегије безбедности саобраћаја на путевима општине Димитровграда, за период од 2024. до 2030. године су:

- ❖ одржавање тренда „0“ погинуле деце у саобраћају и саобраћај без тешко повређене деце у 2030. години са задржавањем тренда,
- ❖ да нема погинулих лица на путевима општине димитровграда у 2030. години,
- ❖ да се преполови број тешко и лако повређених у саобраћајним незгодама на путевима у општини димитровграда у 2030. години у односу на 2019. годину,
- ❖ да се преполове укупни, годишњи друштвено - економски трошкови саобраћајних незгода у 2030. години, у односу на 2019. годину.

За остварење дефинисаних циљева потребно је реализовати мере и активности које су сврстане у пет кључних области рада (пет стубова):

- **систем управљања безбедности саобраћаја;**
- **безбедни путеви;**
- **безбедна возила;**
- **безбедни учесници у саобраћају и**
- **активности након саобраћајне незгоде.**

Кључ за успех у остваривању Стратегије је координација и кооперација свих субјеката безбедности саобраћаја на нивоу општине, уз интензивну и ефикасну сарадњу са националним институцијама безбедности саобраћаја.

Стратегија и пратећи Акциони план инсистирају на заједничком раду свих институција, локалне заједнице, привредног сектора, образовног сектора, средстава

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

информисања и других како би се осигурало ефикасно успостављање и унапређивање система управљања безбедношћу саобраћаја.

Од оснивања Савета за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима општине Димитровграда буџет од наплаћених новчаних казни имао је тенденцију пораста. Имајући у виду те тенденције, као и висине досадашњих годишњег буџета од наплаћених казни процењено је да би, у складу са последњим изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима, просечан буџет за годишњи план безбедности саобраћаја на територији општине Димитровграда, у наредне 3 године (за период од 2024. до 2027. године, односно за 2025., 2026. и 2027. годину) могао бити око **12.000.000,00 динара** по години односно око **36.000.000,00 динара** за укупан петогодишњи период.

Акциони план је дефинисан према пројектованом буџету од **36.000.000,00 динара** за укупан трогодишњи период (2025., 2026. и 2027. годину). Акционим планом за прве три године спровођења Стратегије предвиђене су конкретне активности које ће се предузети ради обезбеђења услова да се циљеви и мере Стратегије реализују, одређени су носиоци и партнери за спровођење тих активности, као и рокови и средства за њихово спровођење.

Детаљну процену потребних средстава за реализацију активности у наведеном периоду, по циљевима и мерама, потребно је представити у оквиру будућих акционих планова, а на основу анализа реализација Стратегије и анализа безбедности саобраћаја на територији општине Димитровграда које је потребно спроводити на годишњем нивоу.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

***Напомена: Имајући у виду да се овај документ ради крајем 2024. године, као и да је за 2024. годину већ при крају реализација Програма за рад Савета за безбедности саобраћаја на путевима општине Димитровград, иста није узета у обзир приликом припреме предлога Акционог плана.**

Пет стубова безбедности саобраћаја према којима су систематизоване мере и активности за унапређење безбедности саобраћаја су:

Стуб 1. Систем управљања безбедности саобраћаја

Стуб 2. Безбедни путеви

Стуб 3. Безбедна возила

Стуб 4. Безбедни учесници у саобраћају

Стуб 5. Активности након саобраћајне незгоде

У Акционом плану су за сваку активност препознати носиоци, као и институције, односно организације уз чију сарадњу је очекивана реализација конкретне активности. Затим, дефинисани су индикатори, тј. показатељи ефеката приказаних активности. На крају, дати су извори финансирања активности и оквирна средства неопходна за реализацију истих.

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

СТУБ 1. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА							
Р.бр.	Активност	Година реализације	Индикатор успешности	Носилац активности	Сарадња	Извор финансирања	Оквирни буџет од наплаћених казни
Циљ 1. Унапређење стратешког оквира безбедности саобраћаја							
1.1.1	Промоција циљева Стратегије	2025	Број реализованих промотивних активности	Савет за безбедност саобраћаја	Сви заинтересовани субјекти безбедности саобраћаја	НК	150.000,00
1.1.2	Ревизија Стратегије и израда новог Акционог плана за период од 2028. до 2030. године	2027	Усвојени документи на Скупштини Општине	Савет за безбедност саобраћаја	Сви заинтересовани субјекти безбедности саобраћаја	НК	500.000,00
1.1.3	Стручно усавршавање и накнаде за чланове Савета	2025/ 2026/2027	Број стручних усавршавања	Савет за безбедност саобраћаја	Све кључне институције безбедности саобраћаја	НК	100.000,00 (2025) 100.000,00 (2026) 100.000,00 (2027) =300.000,00
1.1.4	Промовисање рада савета за безбедност саобраћаја путем медија	2025/ 2026/2027	Број реализованих промоција	Савет за безбедност саобраћаја	Штампани и електронски медији	НК	50.000,00 (2025) 50.000,00 (2026) 50.000,00 (2027) =150.000,00

СТУБ 1. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА							
Р.бр.	Активност	Година реализације	Индикатор успешности	Носилац активности	Сарадња	Извор финансирања	Оквирни буџет од наплаћених казни
Циљ 2. Јачање капацитета и интегритета институција и појединаца у области безбедности саобраћаја							
1.2.1	Набавка савремених уређаја који се користе приликом полицијске контроле саобраћаја	2025/2026	Проценат (%) набављених уређаја у односу на планирани број	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја МУП	НК	200.000,00 (2025) 400.000,00 (2026) =600.000,00
Укупна планирана средства за СТУБ 1. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА							1.700.000,00

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

СТУБ 2. БЕЗБЕДНИ ПУТЕВИ							
Р.бр.	Активност	Година реализације	Индикатор успешности	Носилац активности	Сарадња	Извор финансирања	Оквирни буџет од наплаћених казни
Циљ 1. Унапређење саобраћајног система и саобраћајне инфраструктуре							
2.1.1	Израда катастра саобраћајне сигнализације на улицама општине Димитровграда	2025/ 2026	Број километара за које је израђен катастар	Савет за безбедност саобраћаја	Сви заинтересовани субјекти безбедности саобраћаја	НК	1.000.000,00 (2025) 1.000.000,00 (2026) =2.000.000,00
2.1.2	Ажурирање катастра саобраћајне сигнализације	2027	Усвојени документи на Скупштини Општине	Савет за безбедност саобраћаја	Сви заинтересовани субјекти безбедности саобраћаја	НК	900.000,00
2.1.3	Радови на унапређењу саобраћајне инфраструктуре (санација опасних места, уређење зона школе, уређење/изградња тротоара и сл.)	2025/2026 2027	Реализовани радови	Савет за безбедност саобраћаја	Управљач пута	НК	2.450.000,00 (2025) 2.475.000,00 (2026) 4.000.000,00 (2027) =8.925.000,00

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

СТУБ 2. БЕЗБЕДНИ ПУТЕВИ							
Р.бр.	Активност	Година реализације	Индикатор успешности	Носилац активности	Сарадња	Извор финансирања	Оквирни буџет од наплаћених казни
Циљ 2. Спровођење савремених техника за управљање безбедношћу путне мреже							
2.2.1	Израда пројеката провере-ревизије безбедности саобраћаја на општинским путевима и улицама	2025/2026	Израда пројеката провере-ревизије безбедности саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	Управљач пута	НК	600.000,00 (2025) 600.000,00 (2026) =1.200.000,00
2.2.2	Израда саобраћајно техничких пројеката за санацију опасних места - "црних тачака" –	2026	Број израђених пројеката	Савет за безбедност саобраћаја	Управљач пута	НК	1.150.000,00
2.2.3	Израда саобраћајно техничких пројеката за формирање безбедних коридора за кретање деце у зонама школа	2027	Број израђених пројеката	Савет за безбедност саобраћаја	Сви заинтересовани субјекти безбедности саобраћаја	НК	1.150.000,00
2.2.4	Мапирање ризика, идентификација и рангирање опасних места за општинске путеве и улице	2025	Израда елабората	Савет за безбедност саобраћаја	Управљач пута	НК	900.000,00
2.2.5	Израда саобраћајних пројеката за унапређење безбедности саобраћаја на укрштајима општинских и државних путева	2026/2027	Број израђених пројеката	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја Управљач пута	НК	700.000,00 (2026) 700.000,00 (2027) =1.400.000,00
2.2.6	Спровођење независних оцена утицаја пута на саобраћајне незгоде са погинулим лицима за општинске путеве и улице	2025/2026/2027	Израда елабората	Савет за безбедност саобраћаја	Управљач пута	НК	300.000,00 (2025) 300.000,00 (2026) 300.000,00 (2027) =900.000,00
Укупна планирана средства за СТУБ 2. БЕЗБЕДНИ ПУТЕВИ							18.525.000,00

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

СТУБ 3. БЕЗБЕДНА ВОЗИЛА							
Р.бр.	Активност	Година реализације	Индикатор успешности	Носилац активности	Сарадња	Извор финансирања	Оквирни буџет од наплаћених казни
Циљ 1. Унапређење система контроле техничке исправности возила							
3.1.1	Стручно усавршавање контролора техничких прегледа	2025/2026/2027	Број реализованих усавршавања Број полазника	Савет за безбедност саобраћаја	Сви заинтересовани субјекти	НК	100.000,00 (2025) 100.000,00 (2026) 100.000,00 (2027) =300.000,00
СТУБ 3. БЕЗБЕДНА ВОЗИЛА							
Р.бр.	Активност	Година реализације	Индикатор успешности	Носилац активности	Сарадња	Извор финансирања	Оквирни буџет од наплаћених казни
Циљ 2. Повећање техничке исправности возила и спровођење едукације возача са аспекта безбедности возила							
3.2.1	Акција “Бесплатан технички преглед за возила старија од 15 година”	2025/2026/2027	Број прегледаних возила	Савет за безбедност саобраћаја	Сви заинтересовани субјекти	НК	200.000,00 (2025) 200.000,00 (2026) 200.000,00 (2027) =600.000,00
3.2.2	Акција провере техничке исправности трактора	2025/2026/2027	Број прегледаних трактора	Савет за безбедност саобраћаја	Сви заинтересовани субјекти безбедности саобраћаја	НК	200.000,00 (2025) 200.000,00 (2026) 200.000,00 (2027) =600.000,00
3.2.3	Набавка и подела заштитних рамова за тракторе	2025/2026/2027	Број подељених рамова	Савет за безбедност саобраћаја	Сви заинтересовани субјекти безбедности саобраћаја	НК	300.000,00 (2025) 300.000,00 (2026) 300.000,00 (2027) =900.000,00
3.2.4	Израда правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да задовоље такси возила	2026	Израђен и усвојен правилник	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	НК	550.000,00
Укупна планирана средства за СТУБ 3. БЕЗБЕДНА ВОЗИЛА							2.950.000,00

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

СТУБ 4. БЕЗБЕДНИ УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ							
Р.бр.	Активност	Година реализације	Индикатор успешности	Носилац активности	Сарадња	Извор финансирања	Оквирни буџет од наплаћених казни
Циљ 1. Унапређење нивоа знања, безбедности рањивих категорија учесника у саобраћају и саобраћајног образовања и васпитања							
4.1.1	Кампање за унапређење безбедности саобраћаја одређених учесника у саобраћају	2025/2026 2027	Број реализованих кампања	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	НК	350.000,00 (2025) 350.000,00 (2026) 350.000,00 (2027) =1.050.000,00
4.1.2	Набавка и подела превентивно – промотивног материјала за децу основних школа	2025/2026 2027	Број подељеног материјала	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	НК	350.000,00 (2025) 350.000,00 (2026) 450.000,00 (2027) =1.150.000,00
4.1.3	Набавка и израда саобраћајног полигона за обуку деце	2026	Број полигона	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	НК	350.000,00
4.1.4	Едукације за трактористе	2025/2026 2027	Број едукација	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	НК	250.000,00 (2025) 250.000,00 (2026) 250.000,00 (2027) =750.000,00
4.1.5	Активности усмерене на ка унапређењу безбедности деце, младих учесника у саобраћају, старих лица и бициклиста	2025/2026 2027	Број активности	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	НК	800.000,00 (2025) 800.000,00 (2026) 800.000,00 (2027) =2.400.000,00
4.1.6	Едукација васпитача и учитеља	2025/2026 2027	Број реализованих едукација	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	НК	250.000,00 (2025) 250.000,00 (2026) 250.000,00 (2027) =750.000,00
4.1.7	Реализација "Пажљивкове смотре" и представа за децу	2025/2026 2027	Број активности	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	НК	800.000,00 (2025) 800.000,00 (2026) 800.000,00 (2027) =2.400.000,00
4.1.8	Опремање школа и предшколских установа средствима и опремом за унапређење саобраћајног васпитања	2026/ 2027	Набављена опрема		Савет за безбедност саобраћаја Предшколске установе и основне школе	НК	500.000,00 (2026) 500.000,00 (2027) =1.000.000,00
Укупна планирана средства СТУБ 4. БЕЗБЕДНИ УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ							9.850.000,00

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

СТУБ 5. АКТИВНОСТИ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ							
Р.бр.	Активност	Година реализације	Индикатор успешности	Носилац активности	Сарадња	Извор финансирања	Оквирни буџет од наплаћених казни
Циљ 1. Координација рада хитних служби и спречавање настанка секундарних саобраћајних незгода							
5.1.1	Стварање услова за унапређење координисаног деловања хитних служби на месту саобраћајне незгоде	2025/ 2026	Број реализованих вежби	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	НК	125.000,00 (2025) 125.000,00 (2026) =250.000,00
5.1.2	Едукација возача возила хитних служби за поступање у складу са процедурама које ће прописати држава	2025/2026/ 2027	Број подељеног материјала	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	НК	100.000,00 (2025) 100.000,00 (2026) 100.000,00 (2027) =300.000,00
5.1.3.	Набавка уређаја и опреме за службе хитне медицинске помоћи и ватрогасну службу у циљу бољег деловања након саобраћајне незгоде	2025	Број опреме	Савет за безбедност саобраћаја	Савет за безбедност саобраћаја	НК	2.425.000,00
Укупна планирана средстав СТУБ 5. АКТИВНОСТИ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ							2.975.000,00

СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА
ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2030. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ

УКУПНА ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА ПО СТУБОВИМА	
СИСТЕМ УПРАВЉАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	1.700.000,00
БЕЗБЕДНИ ПУТЕВИ	18.525.000,00
БЕЗБЕДНА ВОЗИЛА	2.950.000,00
БЕЗБЕДНИ УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ	9.850.000,00
АКТИВНОСТИ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ	2.975.000,00
УКУПНО ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА	36.000.000,00

УКУПНА ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА ПО ГОДИНАМА	
2025.	12.000.000,00
2026.	12.000.000,00
2027.	12.000.000,00
УКУПНО ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА	36.000.000,00

ДИМИТРОВГРАД

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ У ОПШТИНИ

ДИМИТРОВГРАД

2025 – 2027

ДИМИТРОВГРАД

2025

”Родна равноправност претпоставља да мушкарци и жене имају једнаке предуслове за остваривање људских права, да постоје једнаке могућности за мушкарце и жене да допринесу културном, политичком, економском, социјалном и националном напретку, као и да имају идентичне шансе да уживају све користи од напретка једне заједнице. ”

– Европска Повеља о родној равноправности

УВОД:

Родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

Локални акциони план за родну равноправност у општини Димитровград (у даљем тексту ЛАП за родну равноправност) основни је стратешки документ јединице локалне самоуправе који се доноси са циљем унапређивања родне равноправности.

ЛАП за родну равноправност се доноси полазећи од Националне стратегије за родну равноправност (која као један од механизма за унапређење родне равноправности препознаје локални акциони план за родну равноправност) и Европске повеље о родној равноправности на локалном нивоу која потписнице повеље обавезује да припреме Акциони план за родну равноправност, који ће одређивати приоритете, активности и средства за његово спровођење.

Општина Димитровград потписница је Европске повеље о родној равноправности на локалном нивоу од 04. фебруара 2021. године.

Усвајањем и реализацијом ЛАП за родну равноправност општина Димитровград потврђује решеност да обезбеди што је могуће већи обим поштовања родне равноправности у својој средини. Усвајањем ЛАП за родну равноправност општина Димитровград такође исказује решеност да унапређује животе жена и мушкараца на својој територији, да разуме да су приступ ресурсима, остваривању права и једнаких шанси врло често условљене разликом у позицијама грађана и грађанки. Ово је други ЛАП за родну равноправност који се доноси у општини Димитровград, након успешне реализације првог ЛАП за родну равноправност за период 2021-2024.

Имајући у виду да је одрживи развој једино могућ уз равноправно учешће и креативно изражавање оба пола, усвајањем и реализацијом ЛАП за родну равноправност, општина Димитровград тежи испуњењу и афирмацији Агенде 2030.

Локални акциони план за родну равноправност доноси се за период од две године 2025. године до 2027. године са јасно дефинисаним циљевима, индикаторима и буџетом за сваку годину појединачно како би се остварило.

Заједнички интереси становништва у локалној заједници јесу да се створе сви могући услови за несметан и квалитетан живот целокупне популације. При дефинисању и одређивању свих активности од животног значаја, односно при покретању иницијатива за уређењем одређених области или примене одређених правила неопходно је учешће становништва на локалном нивоу. Такође сензибилизација јавности је јако битна и од ње зависи

целокупан допринос локалног становништва приликом уређења заједничког живота на локалу.

1. Стратешки и законски оквир

1.1. Међународна правна регулатива

Заштита жена од дискриминације и поштовање родне равноправности представљају основ остваривања људских права утврђен међународним документима која је Република Србија потврдила. Процес укључивања наше земље у европске интеграције захтева да се у остваривању и заштити основних људских права поштују највиши међународни стандарди који проистичу из тих докумената.¹

Битни међународни акти са којима је усаглашена Национална стратегија, а самим тим морају бити усаглашене и локалне стратегије и планови су: Универзална декларација УН о људским правима (1948), Конвенција о елиминисању свих облика дискриминације жена, Пекиншка декларација и Платформа за акцију, усвојена на Четвртој светској конференцији о женама, Резолуција 1325 (2000) Савета безбедности УН, Резолуција 3521(XXX) Генералне скупштине УН Равноправност између мушкараца и жена и елиминација дискриминације према женама; документи Савета Европе у области људских права и родне равноправности.

С обзиром на статус кандидата за чланство у Европској унији, Република Србија је преузела обавезу да у потпуности усвоји правне тековине Европске уније, те је потребно узети у обзир и кључне документе у овој области. Између осталих, то је и Европска повеља о равноправности жена и мушкараца на локалном нивоу.

Европска Повеља о родној равноправности на локалном нивоу намењена је локалним и регионалним управама Европе, које се њеним потписивањем, јавно обавезују да ће следити принципе родне равноправности и спроводити одредбе прописане Повељом у својим срединама.

1.2. Национално законодавство

Национални закони и политике који су значајни за област родне равноправности су: Устав Републике Србије, Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС”, број 22/09) и Закон о равноправности полова („Службени гласник РС”, број 104/09).

Устав Републике Србије јемчи људска права утврђена потврђеним међународним уговорима, општеприхваћеним правилима међународног права и законима, при чему закон ни у ком случају не сме да утиче на суштину зајемченог права (члан 18. став 1). Члан 19. Устава Републике Србије наводи да је сврха уставних јемстава „очување људског достојанства и остварење пуне слободе и једнакости сваког појединца”. Чланом 15 установљава политику

¹ Национална стратегија за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године са акционим планом за период од 2016. до 2018. године. „Службени гласник РС, број 4 од 22. јануара 2016.”, Влада Р. Србије

једнаких могућности као обавезу државе и јемчи равноправност жена и мушкараца.²

Законом о родној равноправности из 2021. године уређују се појам, значење и мере политике за остваривање и унапређивање родне равноправности, врсте планских аката у области родне равноправности и начин извештавања о њиховој реализацији, институционални оквир за остваривање родне равноправности, надзор над применом закона и друга питања од значаја за остваривање и унапређивање родне равноправности.³

Законом о забрани дискриминације уређује се општа забрана дискриминације, облици и случајеви дискриминације, као и поступци заштите од дискриминације (Члан 1.) Начелом једнакости и Чланом 4. "Сви су једнаки и уживају једнак положај и једнаку правну заштиту, без обзира на лична својства. Свако је дужан да поштује начело једнакости, односно забрану дискриминације."

Мере за остваривање и унапређивање родне равноправности подразумевају стварање једнаких могућности за учешће и равноправан третман жена и мушкараца у области рада, запошљавања и samozapoшљавања, социјалне и здравствене заштите, образовања, васпитања, науке и технолошког развоја, информационо-комуникационих технологија и информационог друштва, одбране и безбедности, саобраћаја, енергетике, заштите животне средине, културе, јавног информисања, спорта, у органима управљања и надзора и њиховим телима, политичког деловања и јавних послова, сексуалног и репродуктивног здравља и права, приступа роби и услугама.

Законом се уређују и мере за сузбијање и спречавање свих облика родно заснованог насиља, насиља према женама и насиља у породици.

Законом се уређују обавезе органа јавне власти, послодаваца и других социјалних партнера да интегришу родну перспективу у области у којој делују.

Национална стратегија за родну равноправност за период 2016. до 2020. године („Сл. гласник Републике Србије“, бр. 4/16) са Акционим планом за период од 2016. до 2018. године представља основ за стратешко планирање на локалном нивоу.

1.3. Институционални оквир за унапређење родне равноправности

Република Србија предвидела је формирање механизам родне равноправности на свим нивоима власти: законодавне, извршне, као и независне надзорне механизме на националном, покрајинском и локалном нивоу. Према Закону о равноправности полова, обавеза ЈЛС је да у оквиру постојеће организације и акта о унутрашњем уређењу и систематизацији, организује стално радно тело или се одређује запослени за родну равноправност и обављање послова остваривања једнаких могућности, у складу са законом, као и формирање Савета за родну равноправност.

У Општини Димитровград успостављен је механизам за родну равноправност – Комисија, а формирана је Женска одборничка мрежа.

Комисија за родну равноправност у садашњем мандату формирана је 1. март 2024. године. Број чланова у комисији је 7, од тога 4 жене и 3 мушкарца. Председник комисије је жена. У члану 2. овог решења наведено је да "Комисија за родну равноправност разматра предлоге одлука и других

² Устав Републике Србије, Сл. Гласник РС, бр.98/2006

³ Закон о родној равноправности ("Сл. гласник РС", бр. 52/2021)

општинских аката које доноси Скупштина са становишта унапређивања родне равноправности, сагледава резултате вођења политике и извршавања аката Скупштине од стране извршних органа и функционера одговорних скупштине у погледу поштовања родне равноправности и примене стандарда о равномерној заступљености жена и мушкараца на местима одлучивања у јавном и политичком животу општине.

Женска одборничка мрежа формирана је 02.октобар 2024. године.

2. Методологија израде Акционог плана

У процесу израде Акционог плана примењен је партиципативни метод, заступљен у свим фазама процеса. С обзиром на сложеност и мултисекторалност питања којима се ЛАП бави у његову израду укључени су представници свих релевантних сектора и тела у општини Димитровград, институције и организације, укључујући организације цивилног друштва и заинтересоване појединце и појединке.

Процес израде и усвајања ЛАП-а за родну равноправност је транспарентан.

Радна група за израду Нацрта ЛАП-а формирана је 20.11.2024. Одлуком општинског већа бр.-06-338/2024-15/45-8/2 уз поштовање родних принципа. Решењем је радној групи продужен рок за израду ЛАП-а.

Чланице и чланови радног тима су:

1. Председница – Сања Миленков – чланица општинског већа задужена за здравство, бригу о породици и демографију
2. Координаторка: Маријана Соколов, администратор за скупштинске послове
3. Чланица: Тамара Милошев, чланица општинског већа задужена за социјалну политику
4. Чланица: Светланче Станков, дипл.правник, руководица одељења за општу управу
5. Чланица: Вања Петров, председница комисије за родну равноправност
6. Чланица: Марија Миланов Стеванов, дипл.правник Дом здравља
7. Чланица: Катја Геров Димитров, група за ЛЕР
8. Чланица: Анита Марков, директорка Центра за социјални рад
9. Чланица: Катарина Симеонов, психолог ОШ „Христо Ботев“
10. Чланица: Мелита Стајић, пољопривреда и рурални развој,
11. Чланица: Албена Милев, директорка Центра за културу
12. Члан: Бранислав Васов, члан општинског већа задужен за спорт, омладину и културу
13. Чланица: Снежана Тошев Миланов, Гимназија „Св.Кирило и Методије
14. Чланица: Соња Антов, ЈП „Комуналац
15. Члан: Милољуб Ђорђевић, дипл.правник Туристичка организација „Цариброд“

Прикупљање података, њихова обрада и анализа обављени су уз подршку локалних институција и организација. Као извори података коришћени су званични подаци Републичког завода за статистику, Одлуке, Решења и интерна документације Општинске управе Општине Димитровград, архиве и подаци основне и средње школе, предшколске установе „НБ „Детко Петров“, Дома културе, Дома здравља, Дома за стара лица, Центра за социјални рад, и осталих партнерских организација.

Током израде ЛАП-а за родну равноправност одржана су један телефонски, један групни састанак, 2 индивидуална састанка са члановима

радне групе. Организован је округли сто 06.03.2025.године на тему "Родна равноправност и смањење насиља над женама" предавач је био Немања Радојевић саветник у кабинету министарке без портфеља задужене за координацију активности у области родне равноправности, спречавања насиља над женама и економско и политичко оснаживање жена. Округлом столу су присуствовали представници установа, општинске управе, локалне самоуправе, заинтересоване грађанке и грађани и представници локалног медија РТЦариброд.

Јавност је била позвана да се укључи у израду ЛАП-а путем интернет презентације општине Димитровград, а сам процес ЛАП-а је промовисан кроз медијске објаве. Јавна расправа одржана је 13.05. 2025.године.

3. АНАЛИЗА СТАЊА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

3. 1. Општи демографски подаци

Општина Димитровград се простире на 481 км², између 22°32' и 23°00' источне географске дужине, и 42°42' и 43°12' северне географске ширине. Административно припада Пиротском округу чији источни и југоисточни део обухвата. Граничи се са општинама Пирот и Бабушница, док се источним делом граничи са Републиком Бугарском. У целини то је брдско-планински крај кроз који је усечен део долине Нишаве, који је узан и кратак са правцем пружања југоисток-северозапад. Сам град је у средишту свог атара од 17,17 км². Димитровград је удаљен од Београда 360 км, од Ниша 96 км и од Софије 60 км.

Према попису из 2011. г општина Димитровград је имала 10118 становника, а 2022. г. је имала 8043 становника, што представља негативну стопу раста становника. Изражена је миграција и смањење броја становника из године у годину. Ова општина је једна од две општине у Србији, заједно са општином Босилеград где већинско становништво чине Бугари, иако према последњем попису становништва само чине највећу етничку групу у општини.

Према попису становништва из 2022. године, на територији општине Димитровград је живело укупно 8043 особа, од тога је 3976 женског рода, док је 4067 мушког рода. Просечна старост код жена је 47,1, док је код мушкараца 45,8 година. У градској средини укупно живи 5188 људи, од тога је 2630 женског рода, док је 2558 мушког рода. У осталим насељима је евидентирано 2855 људи, од тога 1346 жена и 1509 мушкараца

СТАНОВНИШТВО		
		
Површина (км ²) ¹	483	(2023)
Број насеља ²	43	(2023)
Становништво — процена средином године ⁴	7955	(2023)
Густина насељености (број становника/км ²) ⁴	16	(2023)
Стопа живорођених ³	7	(2023)
Стопа умрлих ³	21	(2023)
Стопа природног прираштаја ³	-14	(2023)
Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	74	(2023)
Просечна старост (у годинама) ⁴	50	(2023)
Индекс старења (60+ год. / 0—19 год.) ⁴	275	(2023)
Просечан број чланова домаћинства ⁶	2,29	(2022)
Пројектован број становника према полу, средња варијанта ⁵	4407	(2052)

Извор:

¹ Републички геодетски завод

² Територијални регистар, РЗС

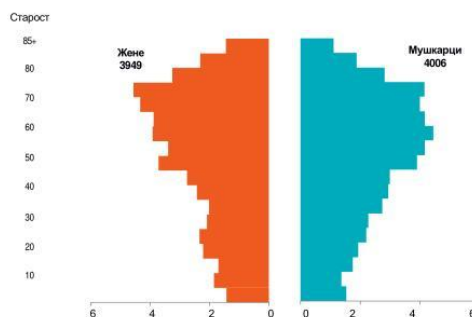
³ Витална статистика, РЗС

⁴ Процене становништва, РЗС

⁵ Пројекције становништва, РЗС

⁶ Попис становништва, домаћинства и станова, РЗС

Становништво по петогодишњима и полу, 2023. (%)

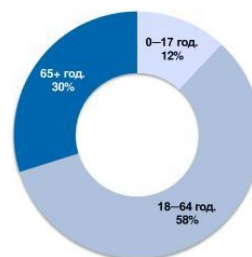
Извор: Процене становништва, РЗС

Становништво према старосним групама и полу, 2022–2023.

	2022		2023	
	Ж	М	Ж	М
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	174	172	173	168
Деца старости 7–14 година (узраст основне школе)	224	211	223	202
Деца старости 15–18 година (узраст средње школе)	150	120	133	125
Деца старости 0–17 година	505	473	491	463
Број младих (15–29 година)	525	520	528	510
Радни контингент становништва (15–64 година)	2323	2579	2287	2526
Укупан број становника	3991	4086	3949	4006

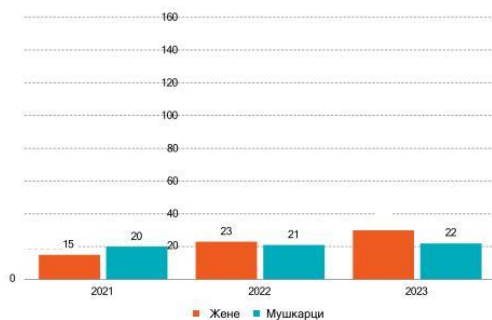
Извор: Процене становништва, РЗС

Становништво према старосним групама, 2023.

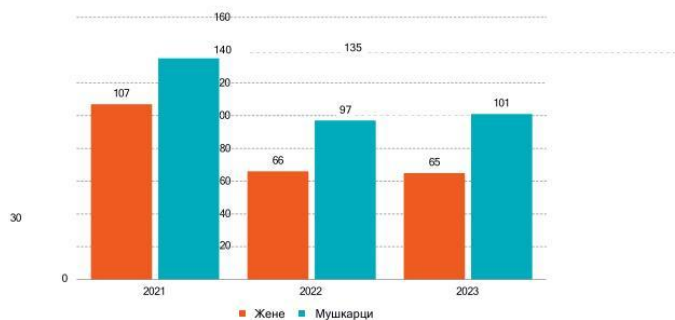
Извор: Процене становништва, РЗС

Живорођени према полу, 2021–2023.

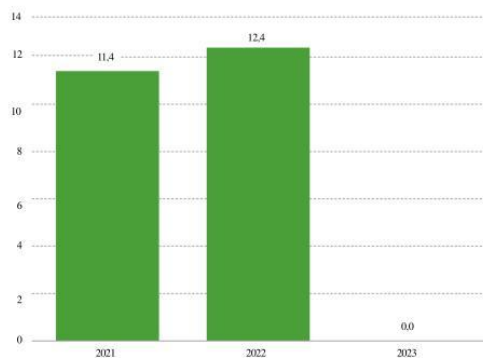
Извор: Витална статистика, РЗС

Умрли према полу, 2021–2023.

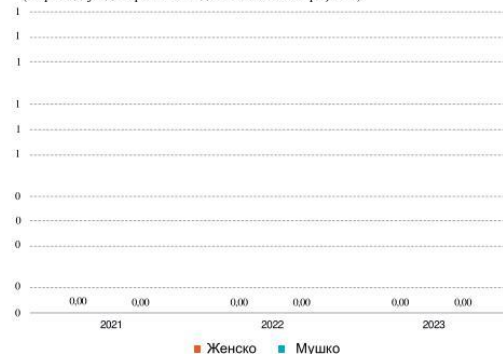
Извор: Витална статистика, РЗС

Стопа смртности услед самоубиства, 2021–2023
(на 100,000 становника)

Извор: Витална статистика, РЗС

Стопа неонаталне смртности према полу, 2021–2023.
(Умрла одојчад старости 0-27 дана на 1000 живорођених)

Извор: Витална статистика, РЗС

Стопе смртности деце, 2021–2023.

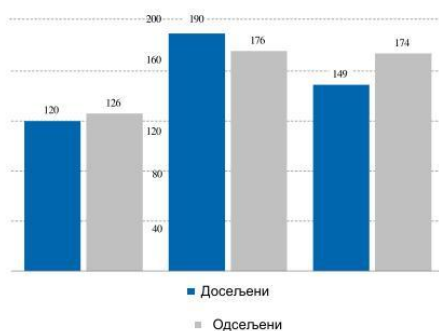
	одојчади*	перинатална**
2021	0,0	0,0
2022	0,0	0,0
2023	0,0	18,9

* умрла одојчад на 1000 живорођених

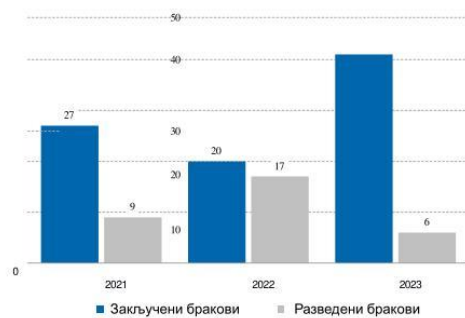
** мртворођени и умрла одојчад старости 0-6 дана на 1000 рођених (живорођени и мртворођени)

Извор: Витална статистика, РЗС

Досељено и одсељено становништво, 2021–2023.

Закључени и разведени бракови, 2021–2023.

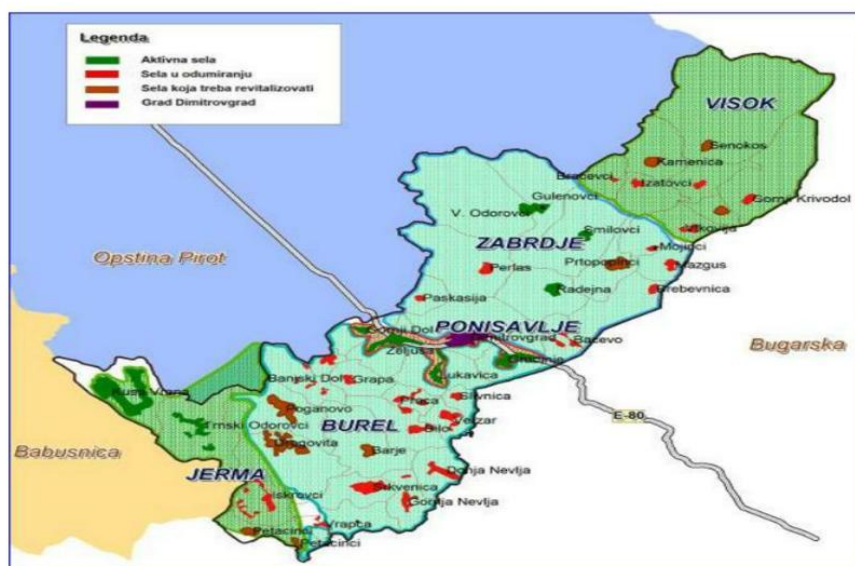

4
1

Табела по националној припадности, Димитровград

Регион	Пол	Укупно	Срби	Бугари	Горанци	Југословени	Македонци	Муслимани	Роми	Руси	Хрвати	Црногорци	Остали	Регионална припадност	Нису се изјаснили	Непознато
Област		Total	Serbs	Bulgarians	Goranci	Yugoslavs	Macedonians	Muslims	Roma	Russians	Croatians	Montenegrins	Other	Regional affiliation	Did not declare	Unknown
Димитровград	С	8043	2016	3669	2	42	30	3	84	3	2	5	156	6	1537	485
	М	4067	889	2030	1	20	4	3	41	-	2	1	97	3	733	242
	Ж	3976	1127	1639	1	22	26	-	43	3	-	4	59	3	804	243
Градска	С	5188	1219	2375	2	34	21	2	52	1	1	4	94	5	986	392
	М	2558	519	1276	1	16	2	2	27	-	1	1	60	3	458	192
	Ж	2630	700	1099	1	18	19	-	25	1	-	3	34	2	528	200
Остала	С	2855	797	1294	-	8	9	1	32	2	1	1	62	1	551	93
	М	1509	370	754	-	4	2	1	14	-	1	-	37	-	275	50
	Ж	1346	427	540	-	4	7	-	18	2	-	1	25	1	276	43

Слика 1. Приказ села у општини Димитровград према демографским особеностима

3.2. Месне заједнице и савети

На територији општине Димитровград постоје 42 месне заједнице које су организоване у 15 Савета месних заједница. Сви председници Савета месних заједница до 2021. године били су мушкарци. На изборима 2021. године, изабране су три председнице Савета месних заједница, услед миграцијских промена остала је само једна председница. Средином маја 2025 године предстоје избори за чланове Савета месних заједница.

Према извештају о коначним резултатима избора за чланове Савета месних заједница општине Димитровград из 2021. године, учешће жена је следеће: у самом извештају статистички подаци о броју гласача/ица нису уродњени те се не може добити податак који проценат жене учествују у гласању.

Ред. бр.	Назив Савета Месне/Месних заједница	Месне заједнице које чине Савет	Седиште Савета МЗ
1.	Савет МЗ: „Поганово“	Поганово	Поганово
		Бански Дол	
		Планиница	
2.	Савет МЗ: Драговита	Драговита	Драговита
3.	Савет МЗ: Градиње и Бачево	Градиње	Градиње
		Бачево	
4.	Савет МЗ: Белеш и Прача	Белеш	Белеш
		Прача	
5.	Савет МЗ: „Доња Невља“	Барје	Доња Невља
		Било	
		Верзар	
		Доња Невља	
		Горња Невља	
		Скрвеница	
		Врапча	
		Искровци	
		Петачинци	
6.	Савет МЗ: „Висок“	Изатовци	Изатовци
		Каменица	
		Браћевци	
		Доњи Криводол	

		Горњи Криводол	
		Влковија	
		Бољев Дол	
		Сенокос	
7.	Савет МЗ: „Протопопинци“	Бребевница	Протопопинци
		Мазгош	
		Мојинци	
		Протопопинци	
8.	Савет МЗ: Височки Одоровци и Гуленовци	Височки Одоровци и Гуленовци	Височки Одоровци
9.	Савет МЗ: Гојин Дол	Гојин Дол	Гојин Дол
10.	Савет МЗ: Жељуша и Грапа	Жељуша	Жељуша
		Грапа	
11.	Савет МЗ: Димитровград и Паскашија	Димитровград	Димитровград
		Паскашија	
12.	Савет МЗ: Куса Врана	Куса Врана	Куса Врана
13.	Савет МЗ: Лукавица и Сливница	Лукавица	Лукавица
		Сливница	
14.	Савет МЗ: „Смиловци“	Смиловци	Смиловци
		Радејна	
		Петерлаш	
15.	Савет МЗ: Трнски Одоровци	Трнски Одоровци	Трнски Одоровци

3.3. Учесће жена у политичком и јавном животу

У политичком и јавном животу Србије жене нису довољно заступљене, иако постоје велики позитивни помаци, посебно на републичком нивоу. Међутим, ситуација је битно другачија када је реч о регионалном и локалном нивоу власти, где жене нису довољно заступљене на местима на којима је могуће остваривати већи утицај на креирање политика од значаја за целу заједницу. Највећа разлика у учешћу жена и мушкараца на националном нивоу је на највишој позицији у општинама/градовима, на позицији председника општине, односно градоначелника.⁴

Општинска управа

Општинска управа образована је као јединствен орган. У оквиру Општинске управе као јединственог органа образују се унутрашње организационе јединице за вршење сродних послова и Кабинет председника општине као посебна организациона јединица. Радом организационих јединица Општинске управе руководе:

Радом Одељења – руководиоца Одељења, Одсеком – шеф Одсека, Групом – координатор Групе. Укупан број запослених у Општинској управи је: 58, од тога 34 жене и 24 мушкараца, од којих је 8 жена запослено на одређено време због повећања обима посла. Начелник управе је мушкарац. Подаци за јануар 2025. Извор: Општинска управа

Основне унутрашње организационе јединице: 4 жене и 2 мушкарца на позицији руководиоца.

Кабинет председника

Председник општине – мушкарац
Заменик председника општине – мушкарац
Помоћник председника општине - мушкарац
Шефица кабинета – жена
Секретарица - жена

Правобранилаштво

Функцију Општинског правобранилаштва обавља Општински правобранилац у складу са Уставом РС ("Службени гласник РС" бр. 98/2006), Законом о правобранилаштву ("Сл. гласник РС", бр. 55/2014) Одлуком о Општинском правобранилаштву општине Димитровград (Сл. Лист Општине Димитровград бр. 22/19) и другим општим правним актима. Општинска правобранитељка је жена.

Општинско веће

Веће чине председник општине, заменик председника и Општинско веће које броји 5 чланова/ица, од којих су од 2024. године две жене и три мушкарца. Жене су у општинском већу задужене за области здравство, брига о породици и демографија и социјална политика.

Скупштина општине

Број одборника и одборница: 29, од тога је 13 жена, а 16 мушкараца.
Председник скупштине је мушкарац. Заменик председника је мушкарац.

⁴ Добровољни национални извештај Републике Србије о спровођењу агенде 2030 за одрживи развој, Влада Србије

Секретар скупштине је **мушкарац**

Пословником Скупштине Општине Димитровград у Члану 5. предвиђено је да се именице које означавају службене позиције, положаје и функције у Општини Димитровград користе у облику који изражава пол лица које је њихов носилац.

Скупштинске комисије, радна тела и савети:

1. **Одбор за административно – мандатана питања** – седам чланова и чланица, од тога су четири жене и три мушкарца, председница одбора је жена, заменик председнице је жена.
2. **Одбор за прописе и управу** – седам чланова и чланица, од тога две жене и пет мушкараца, председник одбора је мушкарац, заменик председника је мушкарац
3. **Одбор за буџет и финансије** – седам чланова и чланица, од тога је четири жене и три мушкарца; председник одбора је мушкарац, заменик председника је мушкарац
4. **Одбор за културу и верске заједнице** – седам чланова и чланица, од тога пет жене и два мушкарца, председник одбора је мушкарац, заменик председника је мушкарац.
5. **Одбор за урбанизам, грађевинарство** – седам чланова и чланица, од тога шест жене и један мушкарац, председница одбора је жена, заменик председнице је жена.
6. **Одбор за пољопривреду** - седморо чланова, сви мушкарци, председник је мушкарац, заменик председника је мушкарац
7. **Одбор за социјална питања** – седам чланова, од тога три жене и четири мушкарца, председник је мушкарац, заменик председника је мушкарац
8. **Комисија за родну равноправност** – седам чланова и чланица, од тога четири жене и три мушкарца, председник комисије је жена, заменик председнице је жена.
9. **Савет за праћење примене Етичког кодекса** – седам чланова и чланица, од тога четири жене и три мушкарца, председница савета је жена, заменик председнице је мушкарац
10. **Кориснички савет јавних служби** – седам чланова и чланица, од тога четири жене и три мушкарца, председница савета је жена, заменик председнице је мушкарац
11. **Савет за здравље** – седам чланова и чланица, од тога две жене и пет мушкарца, председник савета је мушкарац, заменик председника је жена
12. **Савет за младе** – седам чланова, од тога четири жене и три мушкарца, председник савета је мушкарац, заменик председника је мушкарац
13. **Одбор за ЛЕР** -седам чланова и чланица,од тога три жене и четири мушкарца,председник одбора је мушкарац, заменик председника је мушкарац.
14. **Одбор за образовање,информисање и спорт**-седам чланова и чланица, од тога седам жене,председница је жена,заменик председнице је жена.
15. **Одбор за комуналне делатности**-седам чланова и чланица,од тога једна жена и шест мушкараца,председник је мушкарац,заменик председника је мушкарац.
16. **Одбор за заштиту животне средине**-седам чланова и чланица одбора ,од тога једна жена и шест мушкараца,председница је жена,заменик председнице је мушкарац.
Од укупно 16 сталних радни тела скупштине, седам тела имају председнице,а девет председнике.

Јавна предузећа и установе

Општина је оснивач само једног јавног предузећа "Комуналац" - директор је мушкарац

Општина је суоснивач једног јавног предузећа "Регионална депонија Пирот" - директор је мушкарац.

Општина је оснивач следећих установа:

- "Туристичка организација Цариброд" - директор је мушкарац
- Народна библиотека "Детко Петров" - директорка је жена
- Центар за културу - директорка је жена
- Предшколска установа "8. септембар" – директорка је жена
- Центар за социјални рад - директорка је жена

4. Родна равноправност у систему формалног образовања и васпитања

4.1. Предшколска установа „8 септембар“ има три организационе целине: у граду - „Пчелица“ „Лептирић“ и у Жељуши - „Колибри“. Директорка предшколске установе је жена. Укупан број запослених 41, од тога 38 жена и 3 мушкараца.

2024/2025.година

Пчелица	
мушки	39
женски	38
Лептирић	
мушки	57
женски	55
Колибри	
мушки	14
женски	16
мушки	110
женски	109
УКУПНО	219

ППП		
ПЧЕЛИЦА	мушки	9
	женски	8
ЛЕПТИРИЋ	мушки	13
	женски	12
КОЛИБРИ	мушки	2
	женски	5
УКУПНО	мушки	24
	женски	25
		49

4.2. Основна школа „Христо Ботев“ - Централна школа ради у школској згради на ул. Христо Ботев и има истурена одељења која раде у сеоским школама: у селу Жељуша и Трнски Одоровци.

Школске 2024/25 школа има 396 ученика од тога 228 девојчица и 168 дечака.

Директорка школе у 2024/25. години је жена. Укупан број запослених у ОШ „Христо Ботев“ је 73 радника, од којих је 14 мушкарца и 59 жене.

2. Преглед радних места са полным структуром

Руководећа радна места	Мушкарци	Жене
Директор	0	1
Укупно:	0	1

Извршилачка радна места	Мушкарци	Жене
Наставници (разредне и предметне наставе)	8	39
Стручни сарадници (педагог, психолог и библиотекар)	0	3
Секретар	0	1
Шеф рачуноводства	0	1
Референт за финансијско-рачуноводствене послове / референт за административне послове	1	0

Домар / мајстор одржавања	1	0
Домар / мајстор одржавања / руковаоц парног котла	1	0
Кувар / посластичар	0	2
Чистачица	3	12
УКУПНО:	14	58

Број ученика према одељењу и полу у школској 2024/2025. год.

разред	I			II			III			IV			I-IV			V			VI			VII			VIII			V - VIII				
	M	J	CB	M	J	CB	M	J	CB	M	J	CB	M	J	CB	M	J	CB	M	J	CB	M	J	CB	M	J	CB					
1.одељење	6	10	16	10	7	17	7	13	20	7	11	18	74	11	19	4	11	15	12	16	28	8	10	18	9	9	18	89	10	5	194	
2.одељење	6	8	14	8	8	16	9	16	25	1	11	12				10	7	17	10	8	18	9	9	18	5	11	16					
3.одељење	5	11	16	12	14	26				3	9	12				7	10	17	1	4	5	8	5	13	6	5	11					
4.одељење																																
укупно у централној школи	17	29	46	30	29	59	16	29	45	11	31	42				21	28	49	23	28	51	25	24	49	20	25	45					
број одељ.	3			3			2			3			11			3			3			3			12							
просек	15,33			19,67			22			13,67			17,27			16,33			17			16,33			15			16,17				
Жељуша							1	1	4	3	7	5	5	10																		
T.Одоровци				1	1				1	1																						
Драговића																																
укупно у издвојеним одељењима				1	1		1	1	5	3	8																					
број одељ.				1			0			1			2																			
просек				1			1			8			5																			
укупно у школи	16	12	46	30	30	60	16	29	46	16	33	50	79	12	20																	
број одељ.	3			4			3			4			13																			
просек	15,33			15			15			12,25			15,38																			
СВЕГА		УЧЕНИКА					ОД		I		ДО				М		Ж		СВ		Бр. одеље		Просек									
		VIII																														

				ња	
	168	228	396	25	15,84

У ученичком парламенту је приметно знатно веће учешће и активност девојчица. Од укупно 10 ученика и ученица, 8 су девојчице, а свега 2 дечака.

Основна школа "Христо Ботев" приликом планирања буџета води се родном перспективом и ради на доступности образовања за сву децу у складу са прописаним стандардима. Кроз буџетско планирање и приказ индикатора, видљив је однос корисника – циљне групе која је подељена према полу. (Прилог 1)

4.3. Гимназија „Св. Кирило и Методије“ је образовно-васпитна установа са богатом традицијом и од посебног је друштвеног значаја. Поред општег смера, у гимназији постоји и туристички смер постије одељења на бугарском језику.

Број запослених који су радном односу у гимназији је укупно 46, од тога 26 жена и 20 мушкарца. Укупан број наставног особља је 33, од тога 19 жена и 14 мушкараца. Ненаставно особље чине укупно 13 особа, односно 9 помоћно особље од којих 5 жена и 4 мушкараца и 4 стручне службе од којих 2 жене и 2 мушкарца. Директор школе је мушкарац.

Укупан број ученика у гимназији „Свети Кирило и Методије“ у школској 2024/2025. години је 162 ученика. Од тога 76 девојчица и 86 дечака.

Табела. Укупан број ученика у гимназији „Свети Кирило и Методије“ у школској 2024/2025. години.

Од тога по разредима:

.....
Први разред: **укупно** **девојчице** **дечаци**
 46 24 22

.....
Други разред: **укупно** **девојчице** **дечаци**
 39 16 23

.....
Трећи разред: **укупно** **девојчице** **дечаци**
 39 19 20

.....
Четврти разред **укупно** **девојчице** **дечаци**
 38 17 21

У Бачком парламенту је приметно знатно веће учешће и активност девојчица. Од укупно 24 ученика и ученица, 20 су девојчице, а свега 4 дечака.

Статистички гледано, жене су у Србији образованије од мушкараца, али је присутна родна сегрегација у погледу образовних профила - на пример, жене и девојчице су још увек недовољно заступљене у СТЕМ областима (наука, технологија, инжењерство и математика), док су дечаки недовољно заступљени у друштвеним наукама. Са друге стране, овим се не унапређује положај жена и девојчица на тржишту рада. Последице норми у погледу мушкости такође су присутне и имају негативан утицај на успех дечака у школи.⁵

У Димитровградским предшколским и школским образовним установама присутна је већа запосленост жена, што се и поклапа са чињеницом да су жене заступљеније у хуманистичким, друштвеним и слабије плаћеним пословима.

Кроз анализу укључености дечака и девојчица у рад Ђачког парламента или друге школске активности које не обухватају спорт, већа је заинтересованост и присутност девојчица, што такође указује на потребу оснаживања дечака у одређеним друштвеним и социјалним активностима.

5. Родна равноправност у систему здравствене заштите

Светска здравствена организација је објавила извештај који указује на чињеницу да постоји веза између родних норми и изложености факторима ризика када је реч о здрављу као и тражењу помоћи из здравствених разлога. Интеракције са системом здравствене заштите, укључујући дијагностиковање, лечење и исходе, такође варирају у односу на пол. Истрага коју је спровела шведска влада у погледу родне равноправности указује на сличне везе, на пример да жене добијају лошију кардиолошку негу јер је нега развијена у односу на симптоме срчаног удара код мушкараца и да депресија код мушкараца није дијагностикована као резултат очекивања придржавања нормама мушкости.⁶

5.1. Основне послове у области примарне здравствене заштите обавља Дом здравља. Издвојене јединице Дома здравља (амбуланте) налазе се у селима Жељуша, Смиловци, Изатовци, Трнски Одоровци, Поганово и Доња Невља. У њима се пружају услуге из области опште медицине.

На територији општине не постоји насеље коме није доступна здравствена заштита.

У ДЗ не постоји родно разврстана евиденција о најчешћим обољењима становништва, нити евиденција било које друге пружене услуге корисницима која је разврстана по полу и годинама старости.

У ДЗ ради се низ превентивних прегледа од којих се само поједини евидентирају по полу и годинама старости пацијената. За прегледе као што су скрининг на депресију, скрининг на рак дебелог црева, скрининг на дијабет типа 2 и систематски прегледи не постоји евиденција по полу и старости пацијената. Једина евиденција која постоји о скринингу ризика на кардио-васкуларне болести је подељена на број жена и мушкараца и година старости пацијената.

Структура Дома здравља Димитровград:

Кабинет Директора;

Служба за правне, економско-финансијске, техничке и др.сличне послове

Служба за здравствену заштиту одраслих становника и запослених са хитном медицинском помоћи, кућним лечењем и негом, поливалентном патронажом, физикалном медицином и стационаром.

Служба за здравствену заштиту предшколске и школске деце, жена и здравствена заштита из област и денталне медицине

Врста радног ангажовања	Број запослених/ангажованих	Жене	Мушкарци
Неодређено	82(91%)	60(73%)	22(27%)
Одређено	6	2	4
Привремени и повремени послови	2	1	1
Укупно	90	63	27

Старосна структура запослених у Дому здравља Димитровград:

Укупно: 7 запослених од 26-30 година

Мушкарци: 2(28,57%)

Жене: 5(71,43%)

Укупно: 5 запослених од 31-35 година

Мушкарци: 4(80%)

Жене: 1(20%)

Укупно 10 запослених од 36-40 година

Мушкарци: 1(10%)

Жене: 9(90%)

Укупно 12 запослених од 41-45 година

Мушкарци: 6(50 %)

Жене: 6(50 %)

Укупно 23 запослених од 46-50 година

Мушкарци 6(26,1%)

Жене 17(73,91%)

Укупно 17 запослених од 51-55 година

Мушкарци: 3(17,64%)

Жене: 14(82,35%)

Укупно 14 запослених од 56 и навише година

Мушкарци: 4(28,57%)

Жене: 10(71,42%).

Степен стручне спреме:

Основно образовање : 3 жене

III степен стручне спреме 6 мушкараца и 2 жене;

IV степен стручне спреме 5 мушкараца и 38 жене;

VI степен стручне спреме 4 мушкарца и 6 жене;

VII степен стручне спреме 5 мушкарца и 10 жене;

VII2 степен стручне спреме 4 мушкарца и 2 жене

VII2 степен стручне спреме 1 мушкарац и 1 жена (уговор о привременим и повременим пословима)

Служба	Број осигураника
Општа пракса	7424
Педијатрија	971
Гинекологија	2800
Стоматологија	3131
Лабораторија	431
Радиологија	66
Стационар	

Патронажна служба реализује активности бриге о новорођенчадима и саветовања младих родитеља, а посебно се патронажне сестре посвећују анализи физичког и психичког стања мајки.

Подршка родитељима који добију дете огледа се и кроз финансијску подршку која је различитих износа за прво, друго, треће, четврто и више деце.

Општина Димитровград финансијски подржава и труднице, као и брачне парове који ступају у брачну заједницу.

У циљу промоције рађања и повећања наталитета, 2011. године, Поливелантна патронажа Дома здравља у Димитровграду, покренула је кампању “Да нас буде више” Током 2011. године Димитровград је добио само 47 нових становника, 2012. било их је 50, 2013. године тек 53, а 2014. године рођене су 52 бебе. Током 2019. рођена је 61 беба, а током 2020. године свега 39 новорођенчета, 2024. године рођене су 46 беба.

5.2 Дом за старе и пензионере. Дом за старе и пензионере има регионални карактер. Има око 90 корисника, што је уједно и његов капацитет.

ДОМ ЗА СМЕШТАЈ СТАРИХ ЛИЦА ДИМИТРОВГРАД

Број запослених	Број запослених жена	Број запослених мушкараца	ВСС	ВШС	ССС	Низа III степен и основна
44	37	7	5 жена	3 жене	9 жена 2 мушкараца	20 жена 5 мушкараца

КОРИСНИЦИ ДОМА ЗА СМЕШТАЈ СТАРИХ ЛИЦА ДИМИТРОВГРАД

Број корисница	Број корисника	укупно
59	32	91

5.3. Родна равноправност у систему социјалне заштите**Центар за социјални рад**

Центар за социјални рад за општину Димитровград, као посебан и самостални орган отпочео је са радом 2006.године.а дотада је функционисао у склопу Међуопштинског центра за социјални рад за општине Пирот, Димитровград и Бабушница, као његово одељење.

Угрожене категорије становништва у смислу становања у Димитровграду су: ромске породице, примаоци новчане социјалне помоћи, жртве насиља, особе са психичким болестима које не могу да се збрину у установама социјалне заштите, пензионери (самци) са најнижим примањима.

На територији општине Димитровград нема прихватилишта за жртве насиља, нема хранитељских породица, али има општинских станова за хитан смештај лица која су на неки начин угрожена (услед непогода, насиља у породици, занемаривање деце, болести итд..)

Подаци за Центар за социјални рад за општину Димитровград

Укупан број запослених у ЦСР је 11, од тога је 6 особа женског и 5 - мушког пола.

-Од тога је 4 жена са високом стручном спремом, 1 - са вишом и 1- са основном школом (уз напомену да она има средњу школу, али је радно место чистачице признато са основном).

-Од 5 запослених мушког пола 3 су са високом стручном спремом и 2 са средњом (такође један има вишу школу, али је радно место са признатим средњим образовањем).

Пријаве насиља:

2021. година. - укупан број пријављених случајева насиља у породици је био 32 , од тога је било 26 жртава женског пола и 6 - мушког.

2022. година - укупно 25, од тога 17 особа женског и 8 мушког пола.

2023. година - укупно 39, од тога 24 су жене и 15 су мушкарци.

2024. година - укупно 18, од тога је 14 жена и 4 мушкараца.

Број корисника (подаци из 2023.године)

Укупан број корисника у ЦСР био је 1030, од тога је било на ециденцији

-553 особе мушког и

-477 особа женског пола.

5.4. Корисници пружаоца услуга:

- Удружење “Цариброд” - корисници су деца, млади и одрасли са сметњама у развоју и њихове породице, породице у ризику (једнородитељске породице, деца под старатељством, хранитељске породице, жртве насиља, породице оболелих од малигних болести, брачни парови са територије општине Димитровград), деца са сметњама у развоју укључена у васпитно-образовни систем по ИОП програму и деца опште популације са тешкоћама у учењу (дисграфија, дислексија, дислалија, муцање и сл.).
- Удружење “Хармонија” - Корисници су деца школског узраста
- Удружење “Грађанске иницијативе Цариброд” - Корисници су деца и одрасли са сметњама у развоју, као и деца и одрасли из опште популације.
- Удружење “Едукациони центар Цариброд” - Корисници су деца са сметњом у развоју и деца из опште популације (узраста од 2 до 10 година)

Руководиоци и управни одбор пружаоца услуга:

1. Удружење “Цариброд” - Руководилац особа женског пола, управни одбор удружења “Цариброд” према полу – Председник управног одбора женског пола, чланови управног одбора – 1 особа женског пола и 3 мушког пола

2. Удружење “Хармонија” - Руководилац особа мушког пола, управни одбор 5 члана, од тога 3 жене и 2 мушкарца.

3. Удружење “Грађанске иницијативе Цариброд” - Руководилац особа мушког пола, не постоји управни одбор, а скупштину удружења чине 5 особе женског пола и 3 мушког пола.

4. Удружење “Едукациони центар Цариброд” - Руководилац особа женског пола, управни одбор удружења према полу - Руководилац особа женског пола, чланови управног одбора – 6 особа женског пола, 0 особа мушког пола.

Табела 9. Подела запослених према степену образовања и полу

Назив пружаоца услуге	Висока стручна спрема		Виша стручна спрема		Средња стручна спрема			
	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М
Удружење	3	3		/	1	/	/	/

“Цариброд”								
Хармонија	1	/	/	/	1	1	/	/
Удружење “Грађанске иницијативе”	1	1		/	1	2	/	
Удружење “Едукациони центар Цариброд”	1		4	/	2	1	/	/

5.5. Социохуманитарна организација фондација “Замисли живот”

Управитељка - 1 жена

Управни одбор - 3 члана/ца-жене

6. Култура

6.1. Народне библиотеке “Детко Петков”

Статистика показује већу заступљеност жена међу читаоцима. Библиотека из познатих разлога нема неписмених корисника.

У организацији културних програма учествују искључиво жене, а посетиоци књижевних вечери и културних програма су и мушкарци и жене, који су чланови библиотеке, али и шире грађанство у зависности од садржаја програма.

Табела Укупан број чланова библиотеке за 2024 гдину., Извор: НБ “Детко Петров”

		Мушкарци	жене
УКУПНО	354	142	212

Структура запослених у библиотеци 2024/25 је следећа: 4 жена и 1 мушкарца. Вршилац дужности библиотеке у 2024/25. години је женског пола.

Издавачка делатност библиотеке: од 2020 до 2024. године објављено је:

- 12 књига - аутори су мушкарци
- 10 књига - аутори су жене
- 1 књига - 4 ауторке која је објављена 2020. године.

Библиотека има одличну сарадњу са невладиним сектором у општини Димитровград и на тај начин даје свој допринос у борби за родну равноправност.

Оно по чему је Библиотека препознатљива је организовање изложби људи, који су углавном незапослени, али имају занимљиве хобије (изложба ручних радова од дрвета, од папира, сликарство, изложба ручних радова – плетене и хеклане ствари).

У овим изложбама равноправно учествују оба пола, а интересовање јавности је велико. За неке изложбе прављене су репортаже и од стране РТС-а, па су наше суграђане могли да виде људи широм Србије. Ово је и нека врста оснаживања људи како би сами почели продају својих производа.

Активности Библиотеке усмерене су и на лица са сметњама у развоју. Инфраструктурно Библиотека је адекватно опремљена, како би и теже покретна лица могла да користе услуге Библиотеке.

Руководство Библиотеке води рачуна и о платежној моћи својих корисника, па је чланарина на годишњем нивоу скоро деценију на истом нивоу: 200 динара за ђаке и студенте, а 300 за запослене. Такође постоји могућност и бесплатног чланства за незапослена лица, стара и изнемогла лица, социјално угрожене категорије, породице са 3 и више деце, као и за дародавце Библиотеке.

Захваљујући великом срцу неких чланова Библиотеке, који донирају средства за чланарине одређене категорије становништва, омогућено је више бесплатних чланарина за кориснике.

6.2. Центар за културу Димитровград

Структура запослених: Укупно 13, од тога 6 жене(стручна спрема:2 средња стручна спрема, 1 виша 2 висока) и 5 мушкарца(1 основна, 3 средња стручна спрема и 1 висока)

Директорка Центра за културу је жена.

Управни одбор има 7 чланова, од тога 4 мушкарца и 3 жене.

- Председник Управног одбора је мушкарац
- Шеф рачуноводства је жена,
- шеф Галерије – жена,
- шеф Позоришта – мушкарац,
- шеф КУД-а – мушкарац

У оквиру Центра за културу реализују се и организују програми који су намењени публици која је оба пола, без дискриминације.

6.3. Медији

Са територије општине Димитровград медијски посао обављају :

- Радио телевизија Цариброд Д.о.о.
- Интернет портал ФАР

Медијска кућа РТ Цариброд д.о.о. у тренутку израде ЛАП-а броји 12 запослених лица – од којих је **7 женског** (1директорка, 4 новинарке, 1 заменица главног уредника и 1 секретарица (административна радница) и **5 мушког** пола (1 главни уредник, 1 шеф технике,3 техничара/сниматеља).

Интернет портал ФАР- 7стално запошљених -мушкараца.

7. Равноправност на тржишту рада и предузетништво

На глобалном нивоу, као и у Србији, жене често раде у занимањима која се не вреднују као занимања у којима су више заступљени мушкарци, мање су плаћене, имају мање могућности за рад и мања је вероватноћа да ће се наћи на водећим положајима или да буду власнице фирми. У складу са националном стратегијом родне равноправности, жене у Србији проводе 5 сати дневно извршавајући неплаћене послове као што су на пример брига о деци и старијима или разно-разни кућни послови. Број сати који мушкарци проводе на овим пословима је 3 сата. Све ово има за последицу да се жене налазе у лошијим финансијским условима, имају мање могућности и тиме мању слободу избора од мушкараца. Присутна је промена у позитивном смеру, али ако се настави овом динамиком, биће потребно 257 година да жене и мушкарци, на светском нивоу, уживају једнаке економске услове.⁷

Родна равноправност подразумева да се људски капитал ефикасније користи и тиме позитивно утиче на раст, иновације и економију. Европски институт за родну равноправност (ЕИГЕ) наглашава да већа једнакост у ЕУ може повећати БДП, допринети вишем нивоу запослености и продуктивности, и решити изазове са којима се суочава све старије становништво. Даље, она повећава регионалну атрактивност и може да повећа профитабилност у привредним друштвима. Ово последње је нешто што је подржано и истраживањима која показују да компаније у којима је присутна већа једнакост у погледу родне заступљености на руководећим положајима, остварују већи профит и раст.

Незапосленост, односно проблем запошљавања представља највећи проблем у општини и у директној је зависности са свим проблемима везаних за становништво. Собзиром на недостатак радних места и висину новчаних примања значајан део грађана и грађанки се одлучио на упошљавање код послодаваца у суседној Републици Бугарској. Нерасполажемо релевантним подацима, али је процена да око 1000 грађанки и грађана ради у суседној Републици Бугарској. Број радно способног становништва у Димитровграду у сталном је опадању.

Акциони план запошљавања општине Димитровград за период од 2024. до 2026. године, дефинишу се циљеви и приоритети политике запошљавања и утврђују мере које би омогућиле достизање постављених циљева на територији општине Димитровград. Мере активне политике запошљавања су:

- додатно образовање и обука
- субвенционисано запошљавање и самзапошљавање
- јавни радови

Према подацима Агенције за превредне регистре, регистровано је око 59 правних лица која запошљавају око 445 радника. У општини нема великих предузећа. Доминирају правни субјекти регистровани за послове трговине (14) и посредништва и пружања услуга у друмском саобраћају (11). Једино је могуће издвојити предузеће "Кетоимпрех грееп" и угоститељске објекте "Хепи старс" и "Балкан" као предузећа са већим обимом пословања. У општини се је регистровано 212 предузетника који запошљавају 530 радника. Предузетничке радње углавном пружају услуге (179 радњи), а знатно мањи број представљају предузетници које се баве производњом и пољопривредом. У структури предузетничких радњи доминирају: Самосталне трговинске радње (86), занатске радње (24), угоститељство (22), агенције (14), аутомеханичари (10) и фризер (10).

НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПО МЕСЕЦИМА И ПОЛУ

Месец		Димитровград
Ø 2023.	Укупно	832
	Жене	414
I/2023.	Укупно	942
	Жене	471
II/2023.	Укупно	931
	Жене	469
III/2023.	Укупно	903
	Жене	447
IV/2023.	Укупно	872
	Жене	437
V/2023.	Укупно	864
	Жене	432
VI/2023.	Укупно	817
	Жене	404
VII/2023.	Укупно	820
	Жене	402
VIII/2023.	Укупно	763
	Жене	379
IX/2023.	Укупно	762
	Жене	384

X/2023.	Укупно	757
	Жене	379
XI/2023.	Укупно	771
	Жене	381
XII/2023.	Укупно	781
	Жене	388
I/2024.	Укупно	816
	Жене	404
II/2024.	Укупно	800
	Жене	389
III/2024.	Укупно	780
	Жене	370
IV/2024.	Укупно	774
	Жене	373
V/2024.	Укупно	770
	Жене	374
VI/2024.	Укупно	731
	Жене	356
VII/2024.	Укупно	731
	Жене	360
VIII/2024.	Укупно	741
	Жене	362
IX/2024.	Укупно	744
	Жене	364
X/2024.	Укупно	730
	Жене	361

XI/2024.	Укупно	715
	Жене	353
XII/2024.	Укупно	729
	Жене	360
Индекси	XII 2024 / XII 2023	93,3
	XII 2024 / XII 2023	93,3
	XII 2024 / XI 2024	102,0

**НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПРЕМА НИВОУ КВАЛИФИКАЦИЈЕ И ПОЛУ У МЕСЕЦУ
ДЕЦЕМБРУ 2024. ГОДИНЕ**

Број незапослених лица			Димитровград
			729
Ниво квалификације	Без квалификације	Укупно	12
		Жене	8
	Ниво 1 - општа	Укупно	215
		Жене	100
	Ниво 2 - стручна	Укупно	15
		Жене	6
	Ниво 3 - стручна	Укупно	161
		Жене	63
	Ниво 4 - општа	Укупно	72
		Жене	41
	Ниво 4 - стручна	Укупно	168
		Жене	91
	Ниво 5 - стручна	Укупно	1
		Жене	1
	Ниво 6.1 ОАС	Укупно	22
		Жене	15
	Ниво 6.1 OCC	Укупно	33
		Жене	18
	Ниво 6.2 ОАС	Укупно	11
		Жене	8
	Ниво 6.2 CCC	Укупно	4
		Жене	3
	Ниво 7.1 МАС/ИАС	Укупно	14
		Жене	6
	Ниво 7.1 MCC	Укупно	0
		Жене	0
	Ниво 7.2 САС	Укупно	1
		Жене	0

**НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПРЕМА СТАРОСТИ И ПОЛУ У МЕСЕЦУ ДЕЦЕМБРУ 2024.
ГОДИНЕ**

Број незапослених лица			Димитровград
			729
			360
Године старости	15-19	Укупно	10
		Жене	6
	20-24	Укупно	19
		Жене	12
	25-29	Укупно	42
		Жене	25
	30-34	Укупно	61
		Жене	33
	35-39	Укупно	77
		Жене	45
	40-44	Укупно	72
		Жене	35
	45-49	Укупно	89
		Жене	44
	50-54	Укупно	108
		Жене	50
	55-59	Укупно	117
		Жене	54
	60-65	Укупно	134
		Жене	56

**НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПРЕМА ТРАЈАЊУ
НЕЗАПОСЛЕНОСТИ И ПОЛУ У МЕСЕЦУ ДЕЦЕМБРУ 2024.
ГОДИНЕ**

			Димитровград
Број незапослених лица			729
			360
Трајање незапослености	До 3 месеца	Укупно	79
		Жене	40
	3-6 месеци	Укупно	83
		Жене	45
	6-9 месеци	Укупно	31
		Жене	22
	9-12 месеци	Укупно	41
		Жене	18
	1-2 године	Укупно	101
		Жене	47
	2-3 године	Укупно	73
		Жене	32
	3-5 године	Укупно	86
		Жене	41
	5-8 година	Укупно	90
		Жене	38
	8-10 година	Укупно	33
		Жене	15
	Преко 10 година	Укупно	112
		Жене	62

ПОДАЦИ О НЕЗАПОСЛЕНОСТИ И ЗАПОШЉАВАЊУ ПО ОПШТИНАМА У
ТОКУ МЕСЕЦА ДЕЦЕМБРА 2024. ГОДИНЕ

Пиротски округ	Стање на крају месеца ДЕЦЕМБРА 2024. године	
	Незапослена лица	
	Укупно	Жене
Бабушница	1.154	534
Бела Паланка	1.583	762
Димитровград	729	360
Пирот	4.434	2.696

8. Пољопривреда

На основу Пописа у пољопривреди из 2012 године стално запошљени на породичном газдинству су 1064 носиоца газдинства од тога 881 мушкараца и 183 жена, док стално запошљени чланови породице и рођаци који обављају пољопривредну активност на газдинству су 1469 од тога 846 жена и 623 мушкараца.

Стално запослени на пољопривредном газдинству су 11 од тога 1 жена и 10 мушкараца. Управници (менаџери) на газдинствима укупно 1080 од тога 179 жена и 901 мушкараца. База података.

Удео пољопривредног земљишта у укупној површини износи 60%, а обрадивог у укупној површини 10,97%. Површина пољопривредног земљишта по становнику износи 2,47 ha. Удео запослених у пољопривреди у односу на укупан број запослених износи 0,57. На основу пописа у пољопривреди из 2012 године 112 пољопривредних газдинства су се определила да се баве и другим профитабилним активностима: прерада меса 4, прерада млека 76, прерада воћа и поврћа 25, прерадом других пољопривредних производа 3, обрадом дрвета 4, активностима у шумарству 2, туризам 6, народна радиност 1 и узгој рибе 1. На основу података Службе за туризам 21 пољопривредно газдинство се бави сеоским туризмом са капацитетом 56 соба 114 лежаја. Сеоски туризам представља највећи потенцијал када је диверзификација руралне економије у питању. Сеоски туризам који се базира на специфичној традицији и гастрономији у општини где се налази Парк природе Стара планина и Специјални резерват природе Јерма има развојни потенцијал важан за пољопривредна газдинства и локално становништво.

8.1. Показатељи развоја пољопривреде

8.1.1 Пољопривредно земљиште: У брдско- планинским подручјима општине доминирају смеђа земљишта различите дубине и плодности, односно еродирани смонице, гајњаче и сл. Земљиште је благо киселе до киселе реакције. Снажно су изражени процеси ерозије земљишта. Алувијално делувијални наноси различитог састава, дубине и производне вредности се налазе у долинама речица и потока, међутим за пољопривреду је најзначајнија долина Нишаве. Долину карактеришу различити типови земљишта као што су смонице, гајњаче, бескарбонатске ритске црнице итд. Делувијална земљишта преовладавају на Штампано из платформе за програме подршке АП/ЈЛС: 12.04.2024 12:19:22 - страна 4/31 рубним деловима поља. У општини је изузетно мало квалитетног земљишта виших катастарних класа. I и II класа земљишта чине свега 1,89% укупних земљишних површина. Највећи је удео земљишта од V до VII катастарних класе. Ово земљиште чини 84,04% целокупног земљишта општине што у значајној мери смањује или ограничава могућности бављења пољопривредом. Значајне површине пољопривредног земљишта су напуштене и зарасле у шикаре. Ове површине су се практично трансформисале у непродуктивна земљишта. Укупна површина Општине износи 48300 ха, а од тога на обрадиво земљиште отпада 7561 ха. Дакле учешће коришћеног пољопривредног земљишта у укупној површини општине, према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године износи 15,56%. Површине под системима за наводњавање су симболичне, и сконцентрисане су око Нишаве. Највећи број газдинстава врши екстензивни и импровизовани систем наводњавања цевима. Наводњавају се баште под повртарским културама. Само поједини пластеници имају наводњавање у систему кап по кап. Дренажни систем (комбиновани) постоји у Смиловском пољу, и покрива око 660 ха. У систему се налази 9.279 м отворене каналске мреже. Језера Сават 1 и 2 се пуне преко овог система. Систем се, међутим, не одржава. Око 56% земљишта се налази у приватном власништву, односно у власништву породичних домаћинстава. У општини се, међутим, значајне земљишне површине, односно 11.517 ха налази у државној и мешовитој својини. У власништву породичних газдинстава се налази квалитетније земљиште, односно највећи део њива, вртова и воћњака се налази у приватном власништву.

Приказ пољопривредног земљишта по класама и културама на територији општине Димитровград

КУЛТУРЕ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Њиве	86,5328	130,351	251,5647	561,5462	1317,483	2117,313	2231,242	986,8636
Вртови	7,4117	6,1884	14,3691	25,4064	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Воћњаци	14,6192	27,7875	111,8459	200,9506	169,7184	0,0000	0,0000	0,0000
Виногради	8,1439	20,3093	16,1201	1,4832	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Ливаде	14,6246	33,9526	101,2453	391,7227	1012,709	1706,775	2479,749	1069,202
Пашњаци	9,9766	30,9798	549,0602	1327,028	2599,260	3088,389	3219,283	1483,068
Трстици - мочваре	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
УКУПНО	141,308	249,568	1044,205	2508,137	5099,171	6912,478	7930,275	3539,134

8.1.2. Вишегодишњи засади: Општина Димитровград у реонима села Поганово и Драговита располаже условима за развој јагодичастог воћа пре свега малине, али због малих парцела, број површина под малином је јако мали. Највеће површине су под шљивама 92 ха, али на малим плантажама. Произведена количина шљива обично се користи за личне потрошњу. У Димитровграду под воћњацима се налази 141 ха.

земљишта. Плантажни воћњаци чине 51 ха. док преосталих 91 ха. су екстензивни воћњаци.

**Приказ површине под воћним врстама на територији општине
Димитровград**

ВОЋЕ	Јабукe	Крушке	Брескве	Кајсије	Вишње	Шљиве	Ораси	Лешници	Малине	Остало
ПОВРШИНЕ	22	8	1	1	3	92	6	3	1	3

8.1.3 .Сточни фонд: У биљној производњи је доминантна производња травне масе за исхрану стоке, стварајући предуслов за развој сточарске производње. Пашњаци и ливаде су некултивисана земљишта која се екстензивно користе, а у великом броју случајева удаљеније парцеле се потпуно напуштају. На ораничним површинама се налазе природне ливаде, или ливаде које су засејане али након дугог периода искоришћавања више одговарају категорији природних ливада. На овим површинама има један до два откоса, а приноси су знатно нижи у односу на просек Србије. У највећем броју случајева постоји један, касни пролећни откос, иза кога се стока пушта на испашу по покошеним површинама. Карактеристика ових површина је да дају ниске приносе и имају лош травни састав. Дуга и неконтролисана испаша без примене агротехничких мера је додатни узрок пада приноса и квалитета травне масе што се директно одражава и на продуктивност у говедарској и овчарској производњи. У општини се, међутим, могу наћи и сејани травњаци на којима се примењују агротехничке мере. Ови травњаци служе за производњу кабасте хране за велике фарме и налазе се у региону Забрђа и Висока. Упркос слабијој производњи, готово Штампано из платформе за програме подршке АП/ЈЛС: 12.04.2024 12:19:22 - страна 5/31 једини производ из биљне производње који се може наћи на тржишту је балирано сено. Ливаде и пашњаци простиру се на 5 289 ха. Укупна површина под крмнин биљем на територији општине износи 930 ха. Мешавина трава заузима највећу површину и то 292 ха, кукуруз за силажу 192 ха, детелина 138, луцерка 247 итд Што се објеката за смештај стоке тиче евидентирано је 2 285 коришћених места за смештај говеда, 1 246 коришћених места за смештај свиња и 8 003 коришћених места у 2012 за смештај кокошака. У категорији говеда на територији општине укупни број износи 2159 од чега су 1348 краве (62.44%). На територији општине узгаја се 1286 свиња од чега су 76 крмаче (5.9%). На територији општине највише се чувају овце и тај број износи 4689 од чега су 3944 овце за приплод (84.11%). На територији Општине Димитровград пописано је 1771 коза. Стока која се налази на испашаи 837 крава, 3877 оваца и 1338 коза. Пописом је пребројано 2425 кошница пчела. У расном саставу у говедарству преовлађује сименталска раса и говеда у типу сименталска, на једној фарми држе се око 400 говеда холштајн - фризијска расе. У овчарству и козарству преовлађују мелези у много мањи броју су квалитетна грла одређене расе, основни разлог за такву ситуацију је одсуство селекцијске службе у тим областима сточарства. Димитровград се може дефинисати као један од центара одгоја и очувања аутохтоних раса грла. У Димитровграду се одгајају домаћи брдски коњ, нониус, балкански магарац, буша, биволи, балканске козе, пиротска праменка, каракачанска овца, бардока, мангулице, сврљишка кокош ...

Број пољопривредног газдинства и број говеда према величини стада

ВЕЛИЧИНА СТАДА	1-2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100+	УКУПНО
БРОЈ	142	183	13	4	3	3	3	351
БРОЈ ГРЛА	246	855	162	88	112	201	495	2159

Број пољопривредног газдинства и број оваца према величини стада

ВЕЛИЧИНА СТАДА	1-2	3-9	10-19	20-49	50-99	100-199	200+	УКУПНО
БРОЈ ГАЗДИНСТВА	13	85	51	39	21	4	2	215
БРОЈ ГРЛА	20	462	684	1112	1421	536	454	4689

8.1.4. Механизација, опрема и објекти: Највећи број домаћинстава која се баве пољопривредом поседују трактор и основне прикључке. Прикључне машине су намењене припреми земљишта и за спремање сена. Мали број газдинстава поседује бераче кукуруза и сејалице, док је процена да у општини има око 20 самоходних комбајна за жито, и три до четири самоходна сило комбајна. Крупну механизацију поседују већа газдинства. Ова механизација се, сем за сопствену употребу, користи и за услужно коришћење. Механизација је застарела, а процес обнове застареле механизације и набавке нове механизације је спор услед слабе финансијске моћи пољопривредних газдинстава. Број расположивих трактора у општини у 2012 је био 1054, комбајна 40, Берачи кукуруза 2, Плугови 417, Тањираче 114, Дрљаче 275, Сетвоспремачи 17, Ротофрезе 280, Растурачи минералног ђубрива 74, Растурачи стајњака 15, Сејалице 49, Прскалице 120, Приколице 440, Косилице 507. Капацитет кошева за кукуруз износи 11 654 м3, амбари 7 739 м3, силоси 5т. Мали број објеката испуњава основне зоохигијенске услове, већи број објеката су традиционални или адаптирани и делимично модернизовани. Последњих година има тенденција осавремењавања традиционалних објеката или изградња нови објеката који испуњавају минимум зоохигијенских услова у говедарству. Велике фарме музних крава су модерни објекти који испуњавају готово све неопходне услове, њихова мањкавост је у делу објеката за манипулацију, одлагање и обраду стајњака и осоке. У овчарској и козарској производњи објекти су традиционални, изузев објеката који су раније коришћени од стране 33 “Сточар” а сада се користе од стране пољопривредних газдинстава, и пар објеката који су новијег датума изградње.

8.1.5. Радна снага: На основу Пописа у пољопривреди из 2012 године стално запошљени на породичном газдинству су 1064 носиоца газдинства од тога 881 мушкараца и 183 жена, док стално запошљени чланови породице и рођаци који обављају пољопривредну активност на газдинству су 1469 од тога 846 жена и 623 мушкараца. Стално запослени на пољопривредном газдинству су 11 од тога 1 жена и 10 мушкараца. Управници (менаџери) на газдинствима укупно 1080 од тога 179 жена и 901 мушкараца. Управници на газдинствима имају различит ниво обучености: 595 само пољопривредно искуство, 14 Штампано из платформе за програме подршке АП/ЈЛС: 12.04.2024 12:19:22 - страна 6/31 курсеви из области пољопривреде, 23 пољопривредну средњу школу, 326 другу средњу школу, 11 пољопривредна виша школа или факултет, 111 дрга виша школа или други факултет. Број сезонски ангажованих радника је јако мали и ангажује се само од стране већих пољопривредних газдинстава. На основу Пописа само два пољопривредна газдинства су се изјаснила да ангажују сезонске раднике.

Газдинства према броју чланова и стално запослених на газдинству

УСЛОВНА ГРЛА	до 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 49	50 - 99	100 - 499	УКУПНО
БРОЈ ГАЗДИНСТВА	919	119	16	7	13	3	3	1080

8.1.6. Аутохтоне расе на територији општине Димитровград-2024.год.

Р.Б.	Место чувања	Аутохтона врста	Оквирни број грла
1.	Мазгош	Коњи	38
2.	Изатовци	Коњи	60
3.	Изатовци	Коњи	40
4.	Бољев Дол	Коњи	55
5.	Горњи Криводол	Буше и овце (праменка и каракачанска)	Буше са подмладком – 600; Овце – 220.
6.	Бребевница	Буша и коњи	Немам информацију
7.	Радејна	Буша	40
8.	Врапча	Коњи	95
9.	Протопоинци	Моравка	7
10.	Лукавица	Моравка	18
11.	Жељуша	Моравка	22
12.	Скрвеница	Коњи	6
13.	Врапча	Коњи	5
14.	Димитровград	Коњи	5
15.	Височки Одоровци	Магарци	6
16.	Било	Коњи	59
17.	Димитровград	Магарци, Биволи.	Немам информацију
18.	Протопоинци	Овце	Немам информацију

8.1.7. Структура пољопривредних газдинстава: На територији општине регистровано је 1080 пољопривредних газдинстава која заједнички заузимају 7 561 ha. Укупан број домаћинстава је 3952, дакле 27,33% износи учешће газдинстава у укупном броју домаћинстава. Структура пољопривредних газдинстава према величини коришћеног пољопривредног земљишта и броја условних грла стоке. Од укупно расположивих 7 561 ha на територији општине на земљишта са окућницама одпада 38 ha или 0.5% од укупног земљишта у Општини и у поседству је 528 газдинстава. Ливаде и пашњаци захватају највеће површине 5 289ha или 69.95% од укупног

пољопривредног земљишта. Налазе се у власништву 788 пољопривредних газдинстава. У власништву 955 газдинстава налази се трећа категорија по површини коју заузимају оранице и баште у укупној површини од 2 081 ha што је 27.52% од укупног пољопривредног земљишта у Општини. Виногради заузимају свега 2 ha, а број газдинстава која се тиме баве 19. Воћњаци заузимају површину од 141 ha што је 1.86% од укупног пољопривредног земљишта у Димитровграду. Број газдинстава на која су воћњаци уписани је 575 газдинстава. Са четири или мање условних грла пописом је регистровано 919 ПГ и таква газдинства су најзаступљенија. Са 5 до 9 условних грла (у даљем тексту УГ) бројимо 119 ПГ. У категорији од 10 до 14 УГ убрајамо 16 ПГ. У категорији од 15 до 19 спадају 7 ПГ. Од 20 до 49 УГ евидентирано је 16 газдинстава. У категорији од 50 до 99 спадају 3 ПГ, и од 100 до 499 такође је регистровано 3 ПГ.

8.1.8.Производња пољопривредних производа: Највећи комплекси под ратарском производњом на територији општине Димитровград се налазе у региону Забрђа и Висока. У оба случаја ратарска производња подмирује потребе великих сточарских фарми. Постојећа повртарска и воћарска производња у општини служи да задовољи потребе домаћинства. Нема тржишних вишкова. У воћарству су првенствено присутни стари засади шљиве и јабуке. У општини нема производње лековитог и ароматичног биља. У биљној производњи је доминантна производња травне масе за исхрану стоке. Пашњаци и ливаде су некултивисана земљишта која се екстензивно користе, а у великом броју случајева удаљеније парцеле се потпуно напуштају. На ораничним површинама налазе се природне ливаде, или ливаде које су засејане, али након дугог периода искоришћавања више одговарају категорији природних ливада. Говедарска и овчарска производња су доминантне гране сточарства. Број уматичених грла говеда се повећава у периоду 2009-2014. године, постоји проблем код уматичења оваца и коза.

8.1.9.Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника:33 “Сточар” која је била највећа на територији општине Димитровград и обрађивала 12000 ha и у саставу имала фарму оваца и коза капацитета 6.000 грла, фарму за тов јунади 1200 грла у турнусу, млекару капацитета 10 l/дневно, месару и још много тога завршила је процес стечаја и избрисана је из регистра АПР-а. Слична ситуација се јавља и код пољопривредних удружења и задруга, тренутно нема активног удружења сточара и ако више пута је покушавано од стране општине да подстакну формирање и рад истог. Више пута је покушавано да се формира и удружење воћара али без успешно. Најорганизованије је Удружење пчелара Димитровград које има око 130 члана, са укупно 2500 кошница. Поред наведеног удружења постоје и друге невладине организације које се поред осталог баве и развојем пољопривреде и руралним развојем.

8.1.10. Трансфер знања и информација: Општина Димитровград у сарадњи са удружењима, пре свега са удружење пчелара организује предавања током зимског периода на различите теме које су од интереса за пчеларе. Одличном сарадњом Општине Димитровград и ПССС Пирот сваке године организују се низ тренинга и едукација на тему Е-аграр и разне теме током целе

ПРИЛИКОМ ОЦЕЊИВАЊА ЗАХТЕВА КОЈИ СЕ ПОДНОСЕ НА КОНКУРСУ ЗА ДОДЕЛУ ПОДСТИЦАЈНИХ СРЕДСТАВА У ПОЉОПРИВРЕДИ И РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ ПОЉОПРИВРЕДНА ГАЗДИНСТВА ГДЕ ЈЕ НОСИЛАЦ ЖЕНА ДОБИЈАЈУ ДОПУНСКЕ (СТИМУЛАТИВНЕ) ПОЕНЕ.

9.Спорт

Према подацима Спортског савеза "Цариброд", а на основу образаца које клубови и удружења достављају Спортском савезу Цариброд, ради конкурисања за годишње програме, сазнајемо да постоји укупно 489 број регистрованих спортиста у свим категоријама, од чега је укупан број регистрованих спортиста 325 мушког пола или 77,5% и број регистрованих спортиста женског пола 164 или 22,5%.

Број регистрованих спортских клубова и спортских удружења на територији општине Димитровград:

1. ФК Балкански
2. КК Димитровград
3. Одбојкашки клуб Цариброд
4. ФК Жељуша
5. КМФ Балкански
6. АК Балкан
7. Шаховски клуб Цариброд
8. Карате клуб Цариборд
9. Стонотениски клуб Цариброд
10. Тениски клуб Цариброд
11. КАРП риболовачко удружење
12. Елите фитнес клуб
13. Спортски савез Цариброд

Број регистрованих спортских клубова и удружења где је заступљен женски спорт:

1. Одбојкашки клуб Цариброд (32 жена)
2. Атлетски Клуб Балкан (17 жена)
3. Шаховски клуб Цариброд (16жена)
4. Карате клуб Цариборд (7 жена)
5. Стонотениски клуб Цариброд (22 члана)

Проценат жена и девојчица спортиста у мешовитим клубовима (заступљен мушки и женски спорт у свим категоријама) је 51.4 %, односно 72 жена и 69 мушкарца.

- Шаховски клуб - 13%
- Атлетски клуб - 89%
- Карате клуб - 49%
- Одбојкашки клуб - 100%

Укупно предложених средстава из области спорта за 2025.годину износи 31.600.000,00 дин - планирана средства на годишњем нивоу .

Проценат жена и девојчица спортиста у мешовитим клубовима је 54,4%,

10.Туризам

Туристичка организација „Цариброд“ је јавна служба чији је примарни циљ унапређење и допринос успешнијем пословању економије, за обављање послова у функцији развоја и промоције туризма од интереса за општину Димитровград и очување и заштита туристичких вредности и усмеравање и подстицање развоја туризма на територији општине Димитровград.

Број стално запослених је 10 од тога:5 жена,4 мушкараца, 1 директор-мушко. Број ангажованих по основу привремено повремени послови 3 од тога :2 жене ,1 мушкарац.

Број по основу допунског рада 1 жена.

Управни одбор броји 5 чланова/ца и то: 4 жена и 1 мушкарац.

Надзорни одбор броји 3 чланова/ца и то : 2 жене и 1 мушкарац.

10.1.Манифестације**10.1.1. Манифестација "Дани Царибродске шушенице"**

одржава се сваке године средином новембра месеца. Манифестација промовише гастрономију и традиционалне укусе овог краја, са акцентом на шушеницу (димљено свињско месо). Поред шушенице ту су остали месни производи, прерађевине од млека, производи од воћа и поврћа, домаћа радиност и стари занати. Манифестацију прати богат културно-уметнички програму.

Организатор је Туристичка организација Цариброд.

10.1.2. Пржено&фунги фест

манифестација такмичарког и промотивног типа. Пржено је јело које се у димитровградском крају припрема од неког поврћа парадајза, лука, паприке, печурака, а додаје се и сир, јаја, сланина, по укусу онога који спрема. Такође, битно место заузима и качамак, јело од кукурузног брашна и воде, који се може јести као посипан качамак-са додатком сира и шушенице. Манифестација пружа прилику да се виде и пробају печурке које расту на територији Општине и са којима се могу припремити разни специјалитети. Термин одржавања манифестације је јун-септембар.

Организатор је Туристичка организација Цариброд.

10.1.3. Пливање за Часни Богојављенски крст

манифестација која се одржава сваке године 19. јануара, на Богојављење.

Догађај се одржава код двомостовља на реци Нишави.

Организатор је Туристичка организација Цариброд.

10.1.4. Избор најбољих у спорту

одржава се сваке године јануара месеца.

Награђују се најбољи спортисти и спортске екипе који су предходне године остварили одређене успехе.

Организатор је Туристичка организација Цариброд.

10.1.5. Олимпијада за особе трећег доба

циљ ове манифестације је да се особе трећег доба интегришу у систем рекреације и да се укључе у систем спорта и друштвени живот. Екипе се такмиче у штафети, пикаду, шаху, шутирању на гол, шутирању на кош. Одржава се априла месеца.

Организатор је Туристичка организација Цариброд и Удружење пензионера Димитровград.

10.1.6. Великденска перашка

или ускршња перашка је традиционална манифестација која се одржава на Ускрс. Има за циљ очување традиције и обичаја везаних за Ускрс. Организује се такмичење у туцању јајима или "перашкама". Такође постоје и разне игре где деца могу да се забаве али и да освоје награде.

Организатор је Туристичка организација Цариброд.

10.1.7. Кадрил Плес са Европом

плес малих и великих матураната уз музику Штраусове опере "Слепи миш" на трговима европских градова. Матурски плес, познатији као "Кадрил" одржава се од 2005. године у Србији да би 2011. године заиграло 33.202 ђака и тиме ушао у Гинисову књигу рекорда.

10.1.8. Царибродски МТБ маратон

то је спортска манифестација међународног карактера која промовише и представља општину Димитровград са туристичким потенцијалима. Здрав начин живота, рекреација, подстицање такмичарског духа, адреналин су ствари које ће сваки такмичар доживети на стазама маратона. Термин одржавања је мај - септембар у зависности од временских прилика.

Организатор је Туристичка организација Цариброд.

10.1.9. Нишавски хоровод

међународни фестивал фолклора. Одржава се од 20.маја до 5.јуна. Циљ фестивала је да окупи све градове из долине Нишаве и њихове ансамбле у непрекидно коло, које се у овом крају назива Хоровод.

Организатор Центар за културу.

10.1.10. Турнир у малом фудбалу

највећа спортска манифестација у граду. Траје 15 дана а екипе које се такмиче су подељене у више категорија, од пионира до ветерана. Организује се од 1964 у другој половини јула месеца. Међународног је карактера јер учествује и екипе из Бугарске.

Организатор је Туристичка организација Цариброд и Спортски савез Цариброд.

10.1.11. Турнир у одбојци на песку

манифестација која се одржава сваке године крајем месеца августа. Екипно

такмичење у одбојци на песку.

Организатор Туристичка организација Цариброд

10.1.12. Хуманитарни турнир у баскету

једнодневни хуманитарни турнир где се окупљају димитровградски баскетиши под називом "100 баскеташа Цариброда". Сакупљени прилози иду Фондацији "Замисли живот" за помоћ деци са сметњама у развоју. Одржава се у другој половини јула.

10.1.13. Дани кошарке

одржава се августа месеца. Уз традиционалну утакмицу у баскету, одржава се такмичење у шутирању тројки, као и баскет турнир за сениоре и дечаке.

10.1.14. Балкан театар фест

је међународни фестивал професионалних и аматерских позоришта. Учествују глумци из Србије, Бугарске и Македоније. Фестивал се одржава октобра месеца.

Организатор је Центар за културу Димитровград.

10.1.15. Ликовна колонија Погановски манастир

одржава се сваке године у порти манастира Поганово. Сва дела која су стварана у овој колонији остају у власништву галерије и чине културно наслеђе града.

Термин одржавања је месец август.

Организатори Центар за културу Димитровград и галерија "Методи Мета Петров.

10.1.16. Изађи ми на теглу

манифестација која се одржава 22. септембра у Балканској улици. Сем такмичарког дела, можете уживати и у музичком програму. Екипе имају од 2 до 6 чланова, добијају паприке, шпорет, дрва а тајне састојке могу донети сами. Победници се даље пласирају за велико републичко такмичење.

10.1.17. Рекреација на води

манифестација подразумева вожњу скутера на води, циљ је научити како управљати али и безбедно се понашати на скутерима на води, правилну вожњу као и правилно коришћење опреме. Полазници имају теоријски и практични део обуке.

10.1.18. Дан општине Димитровграда

манифестација поводом Дана Општине одржава се 21. септембра и траје неколико дана. Манифестацију прате концерти, такмичења и сајмови. У оквиру Дана Општине Димитровград организује се такмичење "Изађи ми на теглу", "Улица старих заната", као и "Сајам балканског агробiodиверзитета".

10.1.19. Школа пливања

сва деца узраста од 5 до 12 година током целог лета могу бесплатно присуствовати учењу и савладавању технике и основе пливања на базенима у СЦ Парк уз квалификоване тренере. Одржава се од 1. јула до 31. августа.

10.1.20. Гмитровданска трка

одржава се почетком новембра месеца. Главна трка се одржава на траси од цркве Рођење Пресвете Богородице до манастира Свети Димитрије. Поред такмичара из Димитровграда, учествују и такмичари из Бугарске и Србије.

10.1.21. Џамп камп

традиционални међународни скакачки митинг, који се одржава средином јула месеца. Јуниори, јуниорке, пионери и пионирке имају прилику да се опробају у дисциплинама скок у вис и скок у даљ, код се сениори надмећу у троскоку.

10.1.22. Ђурђевданска трка

одржава се почетком маја месеца. Такмичари се такмиче на стази од Стационара до споменика "Паметник". Стаза је дугачка 3.100 метара, а поред сениора и сениорки, (старт трка), могу учествовати и рекреативни тркачи и деца у посебној категорији.

10.1.23. Фестивал дувачких оркестара

одржава се септембара месеца. Мажореткиње са дувачким оркестрима чине праву карневалску атмосферу, а идеја и циљ самог фестивала је да се Општина подсети на вековну традицију, као и да се оснује Градски дувачки оркестар, са акцентом на ђаке средње и основне школе.

10.2. Смештај у граду

Хотел "Нарру"

Преноћиште "Сакс- Балкан"

Собе за смештај "Амфора"

Собе за смештај "Вила Енна"

10.3. Смештај на селу

Етно кућа "Николов"-село Влковија

Домаћинство „Иванов-село Каменица

Домаћинство "Дунђерови"-село Поганово

Конак "Тоша"-село Поганово

Етно кућа "Погановска шопка"-село Поганово

Одмаралиште "Лили хит"-село Трнски Одоровци

Вила Милица&Спа и Релакс Александра-село Поганово

Етно Деша апартмани –село Пртопопинци

Табела 1: Број туриста и ноћења у периоду 2010. – 2024. год.

Димитровград / година	Туристи			Ноћења туриста			Просечан број ноћења туриста	
	укупно	домаћи	страни	укупно	домаћи	страни	домаћи	страни
2010.	–	–	–	*4677	–	–	–	–
2011.	–	–	–	*16274	–	–	–	–
2012.	2160	459	1701	11378 ^{*14029}	1409	9969	3,1	5,9
2013.	1031	376	655	1938 ^{*2703}	852	1086	2,3	1,7
2014.	1644	975	669	3461 ^{*3120}	1747	1714	1,8	2,6
2015.	1584	797	787	2336 ^{*3376}	1129	1207	1,4	1,5
2016.	1907	938	969	3011 ^{*6100}	1600	1411	1,7	1,5
2017.	5804	1615	4189	7107 ^{*8122}	2039	5068	1,3	1,2
2018.	7155	2333	4822	8262 ^{*9919}	2578	5684	1,1	1,2
2019.	7903	2595	5308	9477 ^{*10708}	3532	5945	1,4	1,1
2020.	3397	1304	2093	5009 ^{*4880}	2185	2824	1,7	1,3
2021.	3478	1490	1988	5407	2609	2798	1,7	1,4
2022.	5654	2150	3504	9320	3941	5379	1,8	1,5
2023.	6598	2256	4342	15024	4776	10248	2,1	2,4
2024.	7033	2431	4602	14180	4596	9584	1,9	2,1

Извор: Завод за статистику Р.Србије

* ноћења туриста у односу на уплаћену боравишну таксу

– нема података о оствареном броју ноћења и туриста у Заводу за статистику Р.Србије за 2010 и 2011 годину

11. Мобилност грађана и грађанки

Према подацима Општинске управе и инспектора за саобраћај и путеве на територији општине Димитровград постоји укупно 33 аутобуска стајалишта од чега 15 у градском подручју које обухвата и Понишавље и 18 у приградском саобраћају.

Сва аутобуска стајалишта у граду и Понишављу су покривена, немају уграђену сопствену расвету, али су осветљена, док су приградска стајалишта делимично осветљена односно, осветљена су она која су позиционирана близу јавне расвете у селима.

Тротоари и пешачке стазе у ужем градском језгру поседују силазне рампе за инвалидна лица.

Рурална инфраструктура: Свих 11 км магистралног правца су под савременим коловозом, међутим од 81 км регионалних праваца, свега 52 км се налазе под савременим коловозом.

Водоснабдевање се врши са изворишта Пртопопинци, Ивкове воденице и Манастирче. Водоводном мрежом је потпуно покривено градско језгро, насеља Белеш, Лукавица, Жељуша, гранични прелаз Градина као и неколико села региона Забрђа: Смиловци, Радејна, Гуленовци, Велики Одоровци, Пртопопинци и Бребевница. У овом тренутку око 8.000 становника општине има прикључак на водоводну мрежу. Снабдевање водом у удаљеним селима општине Димитровград решено је претежно изградњом самосталних сеоских водовода, који међутим, нису хемијски и бактериолошки контролисани. Процењује се да такву воду користи око 5% становништва. Ради се на обнови сеоских чесама и до сада је рестаурирано њих 10, а у текућој години се планира да се санира још 10.

Димитровград покрива аутоматска централа чији је капацитет око 5.000 телефонских прикључака. Уз ову централу су изграђене и базне станице мобилне телефоније. Број прикључака на фиксну телефонију је 3.980. Општина је већинским делом покривена и мобилном телефонијом и интернетом. Пошта у Димитровграду има отворене поштанске јединице у Жељуши. Не постоје подаци о покривености удаљенијих села телефоном, мобилном телефонијом и интернетом.

Решавање одвођења отпадних вода је решено атмосферском и фекалном канализационом мрежом у граду Димитровграду који је са 98% покривен канализационом мрежом. Објекат за пречишћавање отпадних вода се налази у Жељуши, насељу које се налази низводно од града. Реципијент за пријем пречишћених отпадних вода је река Нишава. Укупна дужина канализационе мреже је око 31 км, од чега око 5,5 км припадају примарном, а 25,5 км секундарном цевоводу. Дужина фекалног канализационог система је око 22 км, а атмосферског око 9 км. Канализационом мрежом, међутим, нису покривена сва приградска насеља као ни удаљенија села.

Пословима прикупљања, транспорта и одлагања чврстог комуналног отпада се бави ЈП „Комуналац“ који својим активностима покрива гранични прелаз Градина, подручје града Димитровграда и пет приградских месних заједница (Градине, Лукавица, Белеш, Жељуша и Гојин Дол). Организованим сакупљањем отпада је обухваћено 7.500 становника, односно 2.450 домаћинстава заједно са привредним субјектима који се налазе у Димитровграду и наведеним месним заједницама. Комунални отпад се одлаже на Регионалној депонији у Пироту.

Округли сто на тему “Родна равноправност и смањење насиља над женама

12. Циљеви и активности

Радна група за израду Локалног акционог плана је након размотрених података о стању у општини, дискусије о капацитетима и могућностима локане самоуправе, нежељеним променама у заједници донела одлуку да Акциони план садржи пет стратешких циљева (области):

1. Унапређење положаја сеоских жена

а. Подршка и афирмација удружења сеоских жена

б. Повећана политичка партиципација жена са села

2. Смањење родно заснованог насиља

а. Повећање свести о родно заснованом насиљу

б. Подршка жртвама насиља

б. Сарадња институција

3. Економско оснаживање жена

а. Креирање посебних програма за економско оснаживање жена и развој женског предузетништва

б. Повећање запошљивости жена посебно жена из угронених група становништва

4. Подизање свести жена и мушкараца о властитом здрављу

а. Унапређен њиховог општег знања о здрављу

б. Здрав начин живота

в. Подршка заједнице

5. Промоција родне равноправности и смањење родних стереотипа у заједници

а. Едукација и свест

б. Укључивање заједнице

в. Промоција позитивних узора.

13. Спровођење Локалног акционог плана за родну равноправност и буџет

ЈЛС је одговорна за остваривање, примену и заштиту људских права на основу принципа равноправности и недискриминације, као и за вођење политике једнаких могућности.

Имајући у виду да овај ЛАП обухвата више области јавног живота, реализација циљева и мера, захтева међу-секторски и координисани приступ свих одговорних институција. Њихово деловање и активности координисаће Комисија за родну равноправност ЈЛС и Савет за родну равноправност.

Координација, праћење и извештавање

Комисија за родну равноправност ЈЛС је одговорна за праћење примене овог ЛАП. Кључни партнери у примени Локалног акционог плана за родну равноправност поред Комисије за родну равноправност ЈЛС, Савета за родну равноправност, органа и служби ЈЛС, образовних и предшколских установа, Дома Здравља, медија, су и спортске организације и савези, женска и друга удружења у оквиру цивилног сектора итд.

Комисија за родну равноправност ЈЛС ће успоставити механизам континуираног прикупљања појединачних извештаја свих одговорних органа институција и организација за примену ЛАП за родну равноправност.

Савет за родну равноправност се образује у органима управе јединице локалне самоуправе, а чине га именована или постављена лица, представници установа, органа и организација у областима значајним за родну равноправност и спречавање и сузбијање родно заснованог насиља, прати стање у области родне равноправности, иницира и предлаже мере за унапређење родне равноправности. У раду савета обавезно учествују и лица задужена за родну равноправност у органима управе јединице локалне самоуправе, која тим саветима пружају стручну и административно-техничку потпору у раду.

Одговорни органи ЈЛС, институције и организације достављаће Комисији за родну равноправност годишње извештаје о спроведеним активностима, по потреби и по захтеву и додатне извештаје и податке.

Комисија за родну равноправност ЈЛС ће припремати годишње извештаје са оценом успешности примене ЛАП и достављати Скупштини општине до 31. марта текуће године за претходну календарску годину.

Ради мерења ефеката примене ЛАП урадиће се евалуације након две године примене ЛАП а на крају периода за који је ЛАП сачињен биће спроведена прва независна, спољна евалуација реализације Акционог плана, чији резултати ће представљати основ за израду и усвајање Акционог плана за наредни период.

Буџет ЛАП

Средства за реализацију мера и активности предвиђених Локалним акционим планом обезбедиће се делом из буџета општине, делом из средстава донатора, укључујући и приватни сектор, као и од међународних партнера.

У Димитровграду дана 21.05.2025. године.
Бр. 06-110/2025-17/13-2

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД

ПРЕДСЕДНИК
Зоран Ђуров

Литература:

- Европска повеља о родној равноправности на локалном нивоу, Повељу саставио и представио Савет европских општина и региона (CEMR) са партнерима
- Национална стратегија за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године са акционим планом за период од 2016. до 2018. године. „Службени гласник РС, број 4 од 22 јануара 2016., Влада Р. Србије
- Устав Републике Србије, Сл. Гласник РС, бр.98/2006
- Добровољни национални извештај Републике Србије о спровођењу агенде 2030 за одрживи развој, Влада Србије, 2019
- Смернице за аргументацију родне равноправности, Мрежа шампиона родне равноправности 2021
- Национална законска регулатива;
- Архиве и подаци преузети из извештаја организација, установа и удружења која су учествовала у креирању ЛАП-а за родну равноправност
- Републички завод за статистику
- Национална служба за запошљавање филијала Пирот

**Табеларни приказ Локалног акционог плана за
родну равноправност**

- документ у прилогу

1. Унапређење положаја жена са села							
Појединачни циљ	Активности	Индикатори	Очекивани резултати	Носиоци активности	Остали актери	Рок	Извори финансирања
1.1. Подршка и афирмација за оснивање удружења жена	1.1.1. Финасирање удружења кроз програме намењене НВО и друге програме	Број организација које су добиле средстава Број конкурса са овим циљем	Оснажене женске организације Већи број активних жена	Општина Службе друштвених делатности	Комисија за РР Локалне организације	2025 2027	Општина
	1.1.2. Организована сарадња са општином и другим актерима	Број састанака са удружењима Врста информација и теме које се размењује и дискутује	Удружења сеоских жена активно учествују у животу заједнице Повећање капацитета удружења	Општина Савети месних заједница	ОЦД и друге институције у граду		Општина
1.2. Повећана политичка партиципација жена са села	1.2.1. Укључивање жена са села у савете и радна тела општине	Број састанака са сеоским женама Број представница удружења које учествују	Повећан утицај женских организација и жена са села на доношење одлука	Општина Савет за родну равноправност	Организације цивилног друштва Медији		Општина Донаторске организације

2. Смањење родно заснованог насиља								
Појединачни циљ	Активности	Индикатори	Очекивани резултати	Носиоци активности	Остали актери	Рок	Извори финансирања	
2.1. Повећање свести о родно заснованом насиљу	2.1.1. Едукација кроз образовање, кампање може помоћи у промени ставова и понашања	Број учесника	Смањење било које врсте насиља	Општина Основна и средња школа	Комисија за РР Локалне организације	2025 2027	Општина	
2.2. Подрушка жртвама насиља	2.2.1. Пружање подршке кроз сипурносне мреже, склоништа правне и психолошке услуге	Број учесника	Смањење насиља	Општина Центар за социјални рад, МУП, Дом здравља	Организације цивилног друштва Медији		Општина Донаторске организације	
2.3. Сарадња институција.	2.3.1. Заједнички састанци између различитих институција, као што су полиција, социјалне службе, правосудни систем.	Број организованих састанака	Повећана видљивост институција	Општина Центар за социјални рад, МУП и правосудје	Локалне организације		Општина Донаторска средства	
2.4. Заједнички програм	2.4.1. Иницијативе у заједници које укључује мушке и женске чланове, како би се заједно радило на смањењу насиља и промоцији једнакости.	Број организованих састанака	Боље разумевање међу половима	Општина Центар за социјални рад, МУП и правосудје	Локалне организације		Општина Донаторска средства	

3.Економско оснаживање жена							
Појединачни циљ	Активности	Индикатори	Очекивани резултати	Носиоци активности	Остали акте ри	Рок	Извори финансирања
3.1.Креирање програма за економско оснаживање жена.	3.1.1.Унапређење капацитета општинске службе да пружа саветодавну подршку предузетницима и женама које желе да покрену бизнис.	Број жена које желе да покрену сопствени бизнис Број конкурса .	Већи број активних жена	Општина Службе друштвених делатности	Комисија за РР Локалне организације	2025 2027	Општина
	3.1.2. Организовање инфо сесија за грађане/ке који желе да покрену властити бизнис.	Број сесија. Број учесника/ца.	Већи број предузетника/ца	Општина одељење за привреду	НСЗ		Општина НСЗ
3.2.Повећање запошљивости жена .	3.2.1. Обуке за преквалификацију и доквалификацију	Број полазника/ца	Повећање шансе за запошљавање	Општина	Општина НСЗ		Општина НСЗ

4.Подизање свести жена и мушкараца за бригу о сопственом здрављу

Појединачни циљ	Активности	Индикатори	Очекивани резултати	Носиоци активности	Остали актери	Рок	Извори финансирања
4.1.Унапређење њиховог општег знања о здрављу	4.1.1.Информисање жена и мушкараца о важности редовних прегледа,самопроцењивање и превентивне мере жена и мушкараца и континуирана едукација	Број прегледа	Смањење оболелих од малигних болести	Општина Дом здравља удружења	Буџетски корисници	2025 2027	Општина

4.2.Здрав начин живота	4.2.1.Промовисање здравих навика и избегавање штетних	Мажњи број пацијената	Већи број заинтересованих за превентивне прегледе	Дом здравља	Општина	2025 2027	Општина Донаторска средства
4.3.Поддршка заједнице	4.3.1.Организовање радионица,семинара и група поддршке	Број састанака и учесника	Повећана информисаност о скрининг прегледима	Општина Фондације	Општина Медији	2025 2027	Општина Донаотрска средства

5. Промоција родне равноправности и смањење родних стереотипа у заједници							
Појединачни циљ	Активности	Индикатори	Очекивани резултати	Носиоци активности	Остали актери	Рок	Извори финансирања
5.1. Едукација и савест	5.1.1. Организовање радионица и предавања за различите узрасте и подизање свести о родној равноправности и њеној важности	Број програма у институцијама.	Смањење родних стереотипа код деце	Општина Основна и средња школа	Савет за РР Комисија за РР	2025 2027	Општина
5.2. Промоција позитивних узора	5.2.1. Истицање успешних жена и мушкараца који су прешли баријере родних стереотипа.	Већи број успешних грађана/ки	Смањење родних стереотипа у јавности	Позоришта Библиотеке Медији	Установе културе Медији	2025 - 2027	Општина Донаторске организације

Образец 1

На основу члана 68. став 1. и члана 100. став 3. Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр.135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон, 95/18 – др. закон и 94/2024 – др.закон), члана 32. став 1. тачка 4. Закона о локалној самоуправи (“Сл. гласник РС” бр. 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др. Закон, 47/18 и 111/2021 – др. закон) и члана 40. став 1. тачка 29. Статута општине Димитровград (“Сл. лист општине Димитровград” бр. 6/19), Скупштина општине Димитровград на седници одржаној дана 21.05.2025. године донела је:

ПРОГРАМ КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД ЗА 2025. ГОДИНУ

Редни број активности	Програмска активност	Сагласност министарств а заштите животне средине на предлог програма (datum издавања и број сагласности)	Детаљан опис активности	Циљ активности	Надлежни за спровођење програмске активности	Финансијска средства потребна за реализацију предвиђене активности	Извор средстава финансирања	Износ одобрених средстава за ову активност у претходној години
		Контрола и заштита ваздуха и сувобијање инхалационих аерогена						
1.	Контрола квалитета ваздуха на територији општине Димитровград		На основу података о нивоу загађујућих материја у ваздуху врши се оцењивање квалитета ваздуха. У циљу обезбеђења квалитетних	Контрола квалитета ваздуха на територији општине Димитровгра	Општинска управа Димитровград - Одсек за ЈПА, пољопривре	1.150.000,00 РСД	Накнада за заштиту и унапређење животне средине	1.000.000,00 РСД

			података активност ће бити поверена акредитованој стручној организацији.	д	ду и заштити животне средине		
2.	Пројекат смањења загађења ваздуха у Општини Димитровград из индивидуалних извора у 2025. години	Пројекат се спроводи у сарадњи са Министарством заштите животне средине, које суфинансира реализацију пројекта у износу од 80%, док је учешће општине 20%, те укупни буџет пројекта износи 2.000.000,00 динара. Пројекат смањења загађења ваздуха у општини Димитровград из индивидуалних извора у 2025. години, ће омогућити смањење испуштања загађујућих супстанци из индивидуалних извора у животну средину у циљу примене мера за унапређење квалитета ваздуха и предузимања превентивних мера у сегментима значајним за заштиту ваздуха од загађења на територији	- Смањење испуштања загађујућих супстанци из индивидуалн их извора; - Унапређење квалитета ваздуха; - Смањење утрошка енергената кроз замену котлова на биомасу, пелет... - Промоција ефеката енергетске ефикасности; - Повећање нивоа превентивни х мера у делу заштите	Општинска управа Димитровгра д - Одсек за ЈПА, пољопривре ду и заштиту животне средине	400.000,00 рел	Накнада за заштиту и унапређење животне средине	Прелходне године нисмо имали у програму поменути активност

општине. Како је у општини као главни енергент заступљено дрво, а као алтернативни извор електрична енергија, загревање ваздуха у грејној сезони представља главни проблем, а начин грејања главни је извор загађења, обзиром да у општини не постоји индустријско постројење које доприноси загађењу. Замена постојећих котлова на дрво котловима на пелет, брикет, сечку, односно суфинасирањем ове мере општина Димитровград би отклонила главни извор загађења и знатно побољшала квалитет ваздуха. Пројекат ће бити реализован по моделу који је успешно спроведен последње 4 године у сарадњи са Министарством заштите животне средине, путем јавног позива за суфинансирање	ваздуха од загађења на локалном нивоу;				
--	---	--	--	--	--

			реализације мере набавке, замене и уградње котлова за домаћинства. Висина субвенције износила би 50% од вредности профактуре/понуле, односно максимално 130.000,00 динара по појединачној пријави. Континуираном реализацијом и применом Пројекта (у виду набавке и замене котлова на петет, брикет, сечку), резултат смањења загађења ваздуха је загарантован, с обзиром да ће се приликом спровођења Пројекта трајно смањити број домаћинства која својим начином грејања загађују ваздух, самим тим и животну средину.					
Управљање отпадом								
Контрола и заштита површинских и подземних вода								
3.	Контрола површинских вода на територији општине		Контрола квалитета површинских вода на територији општине	Контрола површинских вода на територији општине	Општинска управа Димитровград - Одсек за ЈПА,	350.000,00 рсд	Накнада за заштиту и унапређење животне средине	250.000,00 рсд

Димитровград	локацији вештачких акумулација „Сават I“ и „Сават II“, као и на реци Нишави. Контрола квалитета воде вештачких акумулација „Сават I“ и „Сават II“, као и реке Нишаве обухвата теренско и лабораторијско испитивање.	Димитровград	пољопривреду и заштити животне средине			
Контрола и заштита природе, биодиверзитет, јавне зелене површине						
4.	Опредељена средства која су намењена за озелењавање дворишта Цркве у Димитровграду, искористиће се како би се побољшала животна средина у самом граду, и како би се побољшао квалитет ваздуха, а у истом моменту Црква у Димитровграду ће имати додатно озелењено двориште што је и са естетске стране гледништа плус за локалну заједницу.	Опредељена средства која су намењена за озелењавање дворишта Цркве у Димитровграду, искористиће се како би се побољшала животна средина у самом граду, и како би се побољшао квалитет ваздуха, а у истом моменту Црква у Димитровграду ће имати додатно озелењено двориште што је и са естетске стране гледништа плус за локалну заједницу.	Општинска управа Димитровград - Одсек за ЈПА, пољопривреду и заштити животне средине	150.000,00 рел	Намена за заштити и управљање животне средине	Прелазне године нисмо имали у програму поменути активност
Озелењавање Црквеног дворишта у Димитровграду	Општинском већу за доделу средстава ради озелењавања, након тога Одсек за ЈПА, пољопривреду и зкс ће у	Побољшање животне средине приликом озелењавања	Општинска управа Димитровград - Одсек за ЈПА, пољопривреду и заштити животне средине	150.000,00 рел	Намена за заштити и управљање животне средине	Прелазне године нисмо имали у програму поменути активност

5.	Контрола загађености земљишта на територији општине Димитровград	Програм испитивања загађености земљишта на територији Димитровград обухвата анализе узорака земљишта, у зони заштите изворишта водоснабдевања, зонама фреквентних саобраћајница, пољопривредним површинама као и ванредно узорковање земљишта у случају хемијског удеса.	Контрола загађености земљишта на територији општине Димитровград	Општинска управа Димитровград - Одсек за ЈПА, пољопривреду и заштиту животне средине	100.000,00 рсд	Накнада за заштиту и унапређење животне средине	300.000,00 рсд
6.	Мониторинг буке у животној средини	Мониторинг буке врши се систематским мерењем на територији општине Димитровград. Током 2025. године вршиће се четири (4) пута годишње на одређеним локацијама.	Мониторинг буке у животној средини	Општинска управа Димитровград - Одсек за ЈПА, пољопривреду и заштиту животне средине	350.000,00 рсд	Накнада за заштиту и унапређење животне средине	350.000,00 рсд
Остало							
7.	Конкурсе о додели подстицајних средстава за куповину нових електричних бицикли	Подстицај локалном становништву за куповину електричних бицикли и електричних тротинета у циљу смањења емитовања загађујућих гасова у атмосферу.	Куповина електричних бицикли и тротинета у циљу заштите животне средине	Општина Димитровград - Одсек за ЈПА, пољопривреду и заштиту животне средине	500.000,00 рсд	Накнада за заштиту и унапређење животне средине	600.000,00 рсд – пре ребаланса, након ребаланса још 500.000,00 рсд, укупно 1.100.000,00 рсд

О б р а з л о ж е њ е

Програм коришћења средстава за заштиту животне средине на територији општине Димитровград за 2025. годину доноси Скупштина општине на основу члана 100. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр.135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон, 95/18 – др. закон и 94/2024 – др.закон), којим је прописано да се средства буџетског фонда користе за финансирање заштите и унапређивање животне средине, на основу утврђеног програма коришћења средстава буџетског фонда који доноси надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе у складу са чланом 68. овог закона, по претходно прибављеној сагласности Министарства о намени коришћења средстава.

Правни основ се даље налази у члану 32. став 1. тачка 4. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“ бр. 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др. Закон, 47/18 и 111/2021 – др. закон), којим је прописано да Скупштина општине, у складу са законом, доноси програм развоја општине и појединих делатности.

У члану 40. став 1. тачка 29. Статута општине Димитровград („Сл. лист општине Димитровград“ бр. 6/19), којим је прописано да Скупштина општине, у складу са Законом, доноси програме коришћења и заштите природних вредности и програме заштите животне средине.

Разлог доношења овог Програма је утврђивање и планирање прихода и намена коришћења средстава буџетског фонда за активности које се током 2025. године планирају у области заштите и унапређења животне средине.

Бр. 06-110/2025-17/13-3

у Димитровграду, дана 21.05.2025. године.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД

ПРЕДСЕДНИК
Зоран Ђуров

На основание чл. 36, ал. 1 и 3 от Закона за местното самоуправление („Официален вестник на Република Сърбия“, № 129/2007, 83/2014, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон), чл. 44, ал. 1 и 3 от Устава на община Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“, № 6/19) и чл. 62, 63, 66, 84, ал. 2 и чл. 88 от Правилника за работа на ОБС на Община Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“, № 43/21 - пречистен текст и 7/24), Общинския съвет на община Цариброд, на заседанието си, проведено на 21.05.2025 г., прие:

РЕШЕНИЕ
за освобождаване и избиране на член на Съвета за наблюдение на
прилагането на Етичния кодекс

Член 1.

Божана Давитков от Цариброд, член на Съвета за наблюдение на прилагането на Етичния кодекс, се **ОСВОБОЖДАВА** от длъжност поради смъртта ѝ на 14 април 2025 г.

Член 2.

Мария Петров от Димитровград **СЕ ИЗБИРА** за член на Съвета за наблюдение на прилагането на Етичния кодекс.

Член 3.

Съветът за наблюдение на прилагането на Етичния кодекс наблюдава прилагането на Етичния кодекс за служителите на местното самоуправление в Сърбия, предоставя обяснения и становища относно неговото съдържание, следи дали общинските служители спазват разпоредбите на Етичния кодекс, анализира събития и явления от значение за успешното прилагане на Етичния кодекс, насърчава прилагането му чрез публична информация и отправя препоръки към длъжностни лица, граждани и медии. Съветът за наблюдение на прилагането на Етичния кодекс предоставя съвети и насоки относно декларирането на частни интереси на общинските съветници, води регистър на декларациите за частни интереси, следи за изпълнението на задължението за деклариране на частни интереси на общинските съветници и изготвя отчет за това.

Член 4.

Мандатът на избрания член е до изтичане на мандата на Общинския съвет на Цариброд, сформирани на 25 януари 2024 г.

Член 5.

Решението се публикува в „Сл. Вестник на община Цариброд“.

Правен съвет: Това решение е окончателно и не подлежи на обжалване, но може да се образува административен спор чрез завеждане на дело пред Административния съд в Белград в срок от 30 дни от датата на връчване на решението.

Решението се изпраща до:
избраните членове;
счетоводството;
архива.

№ 06-110/2025-17/13-4
В Цариброд, 21.05.2025 г.

ОБЩНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ПРЕДСЕДАТЕЛ
Зоран Джуров, с.р.

На основание чл. 34. и 35 от Закона за културата („Държавен вестник на Република Сърбия“, № 72/2009, 13/2016, 30/2016 - изм., 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023), чл. 17, ал. 2 от Закона за библиотечно-информационната дейност („Държавен вестник на Република Сърбия“, № 52/2011 и 78/2021), чл. 32, ал. 1, т. 9) от Закона за местното самоуправление („Държавен вестник на Република Сърбия“, № 129/2007, 83/2014 - друг закон, 101/2016 - друг закон, 47/2018 и 111/2021 - друг закон) и чл. 40, ал. 1, т. 14) Уставът на общината на Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“, № 6/2019 г.), Общинският съвет на Цариброд на заседанието, проведено на 21.05.2025 г. прие

РЕШЕНИЕ

относно освобождаването на временно изпълняващия длъжността директор и назначаването на директор на Народна библиотека „Детко Петров“ Цариброд

Член 1.

ИВАНА ТАСКОВ, магистър по филология по сръбски език и литература от Цариброд, **СЕ ОСВОБОЖДАВА** от длъжността изпълняващ длъжността директор на Народна библиотека „Детко Петров“ Цариброд, поради назначаването ѝ на длъжността директор на гореспоменатата Институтция.

Член 2.

НАЗНАЧАВА СЕ ИВАНА ТАСКОВ, магистър по филология по сръбски език и литература от Цариброд, за директор на Народна библиотека „Детко Петров“ Цариброд за период от 4 (четири) години.

Член 3.

Решението се публикува в „Сл. вестник на Община Цариброд“.

УКАЗАНИЯ ЗА ПРАВНА ЗАЩИТА: Настоящото решение е окончателно и не подлежи на обжалване, но може да се образува административен спор чрез завеждане на дело пред Административния съд в Белград в 30-дневен срок от датата на връчване на решението.

Изпраща се до:

- Назначената;
- УС на НБ „Детко Петров“ Цариброд;
- Архива.

№ 06-110/2025-17/13-5
В Цариброд, 21.05.2025 г.

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ПРЕДСЕДАТЕЛ
Зоран Джуров, с.р.

На основание членове 34 и 35 от Закона за публичните предприятия („Държавен вестник на Република Сърбия“, № 15/2016 и 88/2019) и член 40, алинея 1, т. 13) и 74) от Устава на община Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“, № 6/2019), Общинският съвет на Цариброд, на заседанието, проведено на 21.05.2025 г., прие:

РЕШЕНИЕ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА КОМИСИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНКУРСИ ЗА ИЗБОР НА ДИРЕКТОРИ НА ПУБЛИЧНИ ПРЕДПРИЯТИЯ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

Член 1.

Създава се Комисия за провеждане на конкурси за избор на директори на публични предприятия на община Цариброд (по-нататък: Комисия) в следен състав:

1. Наташа Каменов от Цариброд– председател,
2. Гайомир Джорджевич от Цариброд – заместник председател,
3. Войин Истатков от Цариброд – член,
4. Теодора Маноилов от Цариброд – член,
5. Душица Димов от Цариброд – член.

Член 2.

Задачата на Комисията е да проведе, в съответствие със Закона за публичните предприятия, публичен конкурс и процедура за избор за назначаване на директори на публични предприятия, основани от Община Цариброд, и да представи на Общинския изпълнителен съвет на Община Цариброд класация за назначаване на директори и протокол от процедурата по избор, както и да изпълнява други задачи в съответствие със Закона за публичните предприятия и други нормативни актове.

Член 3.

Мандатът на Комисията от член1. от настоящото Решение продължава три години.

Член 4.

Таксата за присъствие и работа на заседанията на Комисията принадлежи на председателя, заместник-председателя и членовете в размер на 2 000,00 динара на заседание, съгласно чл. 9 от Решението за възнагражденията на избраните, назначаваните и назначените лица в община Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“, № 7/24)

Член 5.

С приемането на настоящото Решение се потвърждава прекратяването на мандата на Комисията, създадена с Решение за създаване на Комисията за провеждане на конкурси за избор на директори на публични предприятия на община Цариброд, № 06-24/2021-17/5-25 от 19 февруари 2021 г., чийто мандат е изтекъл.

Член 6.

Решението се публикува в „Служебен вестник на община Цариброд“.

Правен съвет: Това решение е окончателно и не подлежи на обжалване, но може да се образува административен спор чрез завеждане на дело пред Административния съд в Белград в срок от 30 дни от датата на връчване на решението.

Изпраща се до:

Назначените,
Архива.

№ 06-110/2025-17/13-6

В Цариброд, на 21.05.2025 г.

ОБЩНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ПРЕДСЕДАТЕЛ

Зоран Джуров, с.р.

На основание чл. 38, ал. 2 от Закона за публичните предприятия („Държавен вестник на Република Сърбия“, № 15/16 и 88/19) и чл. 40, ал. 1, т. 13) от Устава на община Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“, № 6/19), Общинският съвет на Цариброд, на заседанието, проведено на 21 май 2025 г., прие

**РЕШЕНИЕ ЗА
ПРОВЕЖДАНЕ НА ПУБЛИЧЕН КОНКУРС
ЗА ИЗБОР НА ДИРЕКТОР НА ОБЩЕСТВЕНО ПРЕДПРИЯТИЕ
„КОМУНАЛАЦ“ ДИМИТРОВГРАД**

Член 1.

Започва процедурата по избор на директор на Общественото предприятие „Комуналац“ Димитровград, основано от Община Цариброд.

Член 2.

Процедурата, посочена в чл. 1 от настоящото Решение, ще се проведе от Комисията за провеждане на конкурса за избор на директори на публични предприятия, основани от Община Цариброд, въз основа на обявяването на публичния конкурс за избор на директор на Обществено предприятие „Комуналац“ Димитровград, което е неразделна част от настоящото Решение.

Член 3.

С настоящото се приема текстът на обявлението за публичен конкурс за избор на директор на предприятието, посочено в член 1 от настоящото решение.

Член 4.

Обявлението за публичен конкурс, посочено в настоящото решение, ще бъде публикувано в „Държавен вестник на Република Сърбия“, в „Служебен вестник на община Цариброд“, в поне един ежедневник, разпространяван на цялата територия на Република Сърбия, и на уебсайта на община Цариброд.

Член 5.

Настоящото решение се публикува в „Служебен вестник на Община Цариброд“.

№ 06-110/2025-17/13-7
В Цариброд, 21.05.2025 г.

ОБЩНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ПРЕДСЕДАТЕЛ
Зоран Джуров, с.р.

На основание чл. 38, ал. 2 от Закона за публичните предприятия („Държавен вестник на Република Сърбия“, № 15/16 и 89/2019) и Решението за провеждане на публичен конкурс за назначаване на директор на ОП „Комуналац“ Димитровград, № 06-110/2025-17/13-7 от 21.05.2025 г. Общинският съвет на Цариброд

о б я в я в а

**ПУБЛИЧЕН КОНКУРС ЗА ИЗБОР НА ДИРЕКТОР НА ОБЩЕСТВЕННОТО ПРЕДПРИЯТИЕ
„КОМУНАЛАЦ“ ДИМИТРОВГРАД**

Данни за публичното предприятие: ОП „Комуналац“ Димитровград, 18320 Цариброд, ул. Иво Андрич 49.

Длъжност: Директор на ОП „Комуналац“ Димитровград, за срок от 4 години. За избиране на директор на предприятие трябва да бъдат изпълнени следните условия:

1. да е пълнолетен и дееспособен;
2. да е гражданин на Република Сърбия;
3. да има придобито висше образование от основни (бакалавърски) програми с продължителност най-малко четири години, или от основни академични програми с минимум 240 ECTS кредита, магистърски академични програми, магистърски професионални програми, специализирани академични програми или специализирани професионални програми;
4. да има най-малко пет години трудов стаж на длъжности, които изискват висше образование от точка 3;
5. да има най-малко три години трудов стаж на длъжности, свързани с дейността на публично предприятие;
6. да е запознат с областта на корпоративното управление;
7. да има трудов опит в организирането на работа и управлението на дела;
8. да не е член на орган на политическа партия или да му е била наложена забрана за изпълнение на задълженията му в орган на политическа партия;
9. да не е осъждан на лишаване от свобода за срок най-малко шест месеца;
10. да не му са налагани мерки за сигурност в съответствие със закона, уреждащ наказателните престъпления, както следва:
 1. задължително психиатрично лечение и задържане в здравно заведение;
 2. задължително психиатрично лечение на свобода;
 3. задължително лечение на наркозависими;

4. задължително лечение на алкохолици

5. забрана за упражняване на професия, дейност и длъжност.

11. Да има Програма за работа и развитие на предприятието за мандата, за който е назначен/а.

Място на работа: Цариброд, Иво Андрич № 49

Професионалната квалификация, знанията и уменията на кандидата се оценяват в процедурата по подбор чрез преглед на данните от заявлението и доказателствата, представени със заявлението за публичния конкурс, чрез писмени и устни тестове или по друг подходящ начин, съобразен с нуждите на работата на публичното предприятие, в съответствие със Закона за регулиране на правния статут на публичните предприятия и Наредбата за критериите за назначаване на директори на публични предприятия („Държавен вестник на Република Сърбия“, № 65/16).

Краен срок за подаване на заявления: Крайният срок за подаване на заявления е 30 дни от датата на публикуване на този публичен конкурс в „Държавен вестник на Република Сърбия“.

Адрес за подаване на заявления: Заявлението с доказателства за изпълнение на изискванията следва да се подаде в запечатан плик до Комисията за провеждане на конкурса за избор на директори на публични предприятия, учредена от Общинския съвет Цариброд, ул. Балканска № 2, 18320 Цариброд, с обозначение „За публичния конкурс за избор на директори на ОП „Комуналац“ Цариброд.

Заявление за участие в публичния конкурс и доказателства, приложени към заявлението:

Заявлението за участие в публичен конкурс съдържа: име и фамилия на кандидата, дата и място на раждане, адрес на пребиваване, телефонен номер, имейл адрес, данни за образованието, данни за вида и продължителността на трудовия опит и данни за специални области на знания.

Доказателства, приложени към заявлението:

- Акт за раждане (издаден по образец в съответствие със Закона за гражданското състояние („Държавен вестник на Република Сърбия № 20/09, 145/14 и 47/18);
- Удостоверение за работна правоспособност (издадено от компетентния център за социална работа);
- Удостоверение за гражданство, не по-старо от шест месеца от датата на публикуване на публичния конкурс в „Държавен вестник на Република Сърбия“;
- Диплома за професионално обучение;
- Документи, доказващи трудов стаж (удостоверения или други документи, доказващи най-малко пет години трудов стаж на работни места, изискващи висше образование. Изброените документи трябва ясно да посочват на кои работни места, с каква квалификация и в кой период е придобит трудовият стаж);

- Документи, доказващи трудов стаж по организиране на работа и управление на дела (удостоверения или други актове, доказващи, че лицето има трудов стаж по организиране на работа и управление на дела);
 - Документи, доказващи трудов стаж на длъжности, свързани с делата на публично предприятие (удостоверения или други актове, доказващи, че лицето има най-малко три години трудов стаж на длъжности, свързани с делата на публично предприятие);
 - Декларация от кандидата, дадена под наказателна и имуществена отговорност, че не е член на орган на политическа партия или че му е била наложена почивка от изпълнение на функцията му в орган на политическа партия;
 - удостоверение от компетентния орган, че лицето не е осъждано на лишаване от свобода за срок най-малко шест месеца, и удостоверение от компетентния орган, че не му са налагани мерки за сигурност в съответствие със закона, уреждащ наказателните престъпления, както следва:
1. задължително психиатрично лечение и задържане в здравно заведение;
 2. задължително психиатрично лечение на свобода;
 3. задължително лечение на наркозависими,
 4. задължително лечение на алкохолици;
 5. забрана за упражняване на професията, дейността и длъжността, не по-стара от шест месеца от датата на публикуване на публичния конкурс в „Държавен вестник на Република Сърбия“;
 6. Подходящ документ, доказващ познания в областта на корпоративното управление.
 7. План за работа и развитие на предприятието за мандата

Всички доказателства трябва да бъдат представени в оригинал или заверено фотокопие. Заявленията, които не са навременни, неразбираеми или не включват всички необходими доказателства, ще бъдат отхвърлени от Комисията за провеждане на конкурса за избор на директори на публични предприятия, основани от община Цариброд, със заключение, срещу което не се допуска отделно обжалване. Лицето, отговорно за предоставяне на обявление за публичния конкурс, е Теодора Маноилов - член на Комисията за провеждане на конкурса за избор на директори на публични предприятия, основани от община Цариброд, телефон 010/361-108, втр. 222, всеки работен ден от 7:00 до 15:00 часа.

№ 06-110/2025-17/13-7/1
В Цариброд, 21.05.2025 г.

ОБЩИНСКИ САВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ПРЕДСЕДАТЕЛ
Зоран Джуров, с.р.

На основу члана 32. став 1. тачка 9) Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“ бр 129/07, 83/14 – др. закон, 101/2016, 47/2018 и 111/2021 – др. закон) и члана 40. став 1. тачка 14) Статута општине Димитровград („Сл. лист Општине Димитровград“, бр. 6/19), Скупштина општине Димитровград, на седници одржаној дана 21.05.2025. године, донела је

РЕШЕЊЕ
О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ОДЛУКЕ О УСВАЈАЊУ ИЗМЕНА И ДОПУНА СТАТУТА
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „8. СЕПТЕМБАР“ ДИМИТРОВГРАД

Члан 1.

Даје се сагласност на Одлуку о усвајању измена и допуна Статута Предшколске установе „8. септембар“ Димитровград, бр. 02-646, донетој од стране Управног одбора Установе на седници одржаној дана 24.12.2024. године.

Члан 2.

Решење ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Сл. листу Општине Димитровград“.

Решење доставити:

- Предшколској установи „8. септембар“ Димитровград,
- Управном одбору,
- Архиви.

Број: 06-110/2025-17/13-8

У Димитровграду, 21.05.2025. године.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД

ПРЕДСЕДНИК

Зоран Ђуров, с.р.

На основу члана 32. став 1. тачка 8) Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон, 47/2018 и 111/2021 – др. закон) и члана 40. став 1. тачка 68) Статута општине Димитровград („Сл. лист Општине Димитровград“, бр. 6/2019), Скупштина општине Димитровград, на седници одржаној дана 21.05.2025. године донела је:

**РЕШЕЊЕ
О УСВАЈАЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „8. СЕПТЕМБАР“ ДИМИТРОВГРАД
ЗА 2024. ГОДИНУ**

Члан 1.

Усваја се Финансијски извештај Предшколске установе „8. септембар“ Димитровград за период од 01.01.2024. до 31.12.2024. године, усвојен Одлуком Управног одбора Установе, бр. 02-133, на седници одржаној дана 24.02.2025. године.

Члан 2.

Решење објавити у „Сл. листу Општине Димитровград“.

Решење доставити:

1. Управном одбору ПУ,
2. Директору ПУ,
3. Архиви.

Број: 06-110/2025-17/13-9
У Димитровграду, 21.05.2025. године.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД

ПРЕДСЕДНИК
Зоран Ђуров, с.р.

На основу члана 63. став 2. и 64. став 2. Закона о јавним предузећима („Сл. гласник РС“, бр. 15/2016 и 88/2019), члана 32. став 1. тачка 6) Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 – др закон, 101/2016 – др закон, 47/2018 и 111/2021 – др закон) и члана 40. став 1. тачка 68) Статута општине Димитровград („Сл. лист Општине Димитровград“, бр. 6/2019), Скупштина општине Димитровград на седници одржаној дана 21.05.2025. године донела је:

РЕШЕЊЕ

О УСВАЈАЊУ ИНФОРМАЦИЈЕ О СТЕПЕНУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНИРАНИХ И РЕАЛИЗОВАНИХ АКТИВНОСТИ ИЗ ПРОГРАМА ПОСЛОВАЊА ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „КОМУНАЛАЦ“ ДИМИТРОВГРАД ЗА ПЕРИОД ОД 01.01.2025. ГОДИНЕ ДО 31.03.2025. ГОДИНЕ

Члан 1.

Усваја се Информација о степену усклађености планираних и реализованих активности из програма пословања Јавног предузећа „Комуналац“ Димитровград за период од 01.01.2025. године до 31.03.2025. године – Извештај Јавног предузећа „Комуналац“ Димитровград, бр. 753-1/25 од 28.04.2025. године, усвојен Одлуком Надзорног одбора Н.О бр. 754-4/25 која је донета на седници дана 29.04.2025. године.

Члан 2.

Информација је саставни део овог Решења.

Члан 3.

Ово Решење и Информацију доставити Министарству привреде.

Члан 4.

Решење објавити у „Службеном листу Општине Димитровград“.

Решење доставити:

4. Министарству привреде,
5. ЈП „Комуналац“ Димитровград,
6. Одељењу надлежном за послове финансија и буџета,
7. Архиви.

Број: 06-110/2025-17/13-10
У Димитровграду, 21.05.2025. године.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД

ПРЕДСЕДНИК
Зоран Ђуров, с.р.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ОПШТИНА ДИМИТРОВГРАД

**ИНФОРМАЦИЈА О СТЕПЕНУ УСКЛАЂЕНОСТИ ПЛАНИРАНИХ И
РЕАЛИЗОВАНИХ АКТИВНОСТИ ИЗ ПРОГРАМА ПОСЛОВАЊА
ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА КОМУНАЛАЦ**

За период од 01.01.2025. до 31.03.2025. године

Димитровград, мај 2025

I. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ЈЕДИНИЦИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Општина Димитровград

Балканска 2,

18320 Димитровград

ПИБ: 101045378

Матични број: 06867804

II. СПИСАК ПРЕДУЗЕЋА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ:

Пословно име: ЈП „Комуналац“ Димитровград

Седиште: Димитровград, Иве Андрића 49

Претежна делатност: Сакупљање, пречишћавање и дистрибуција воде

Матични број: 07299974

ПИБ: 100610690

III ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ДОСТУПАЊА ОД ПЛАНИРАНИХ ПОСЛОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА – ПРИКАЗ ПО ПРЕДУЗЕЋИМА

Збирни приказ планираних и реализованих показатеља за период од 01.01. до 31.03.2025. године:

Табела 1.

у 000 динара

Ред. бр.	Јавно предузеће/друштво капитала	Укупни приходи		Укупни расходи		Нето добитак	
		План	Реализација	План	Реализација	План	Реализација
1	ЈП „Комуналац“ Димитровград	128.076,00	107.654,00,00	124.894,00	107.277,00	2.055,00	135
	УКУПНО	128.076,00	107.654,00,00	124.894,00	107.277,00	2.055,00	135

Табела 2.

Р. бр.	Јавно предузеће/друштво капитала	Број запослених		Средства за зараде (Бруто I)		Субвенције		Кредитна задуженост
		План	Реализација	План	Реализација	План	Реализација	
1	ЈП „Комуналац“ Димитровград	155	154	57.963.623	56.593.000	0,00	0,00	0,00
	УКУПНО	155	154	57.963.623	56.593.000	0,00	0,00	0,00

¹ Кредитна задуженост последњег дана извештајног периода

Делатности јавног предузећа/друштва капитала су:

Основна делатност којом се предузеће бави је сакупљање, пречишћавање и дистрибуција воде. Од дана оснивања до данас знатно је повећан обим и врста послова, па поред основне делатности предузеће врши и следеће: јавна хигијена; пијачне услуге; уређење и одржавање паркова, зелених и рекреационих површина (зеленило); гробљанске димњачарске услуге; зоо-хигијенска служба; грађевинске послове; услуге трећим лицима, одржавање јавне расвете и друге комуналне услуге. Јавно предузеће поред ових активности обавља и делатности које нису од општег интереса али за које оснивач даје сагласност.

Годишњи програм пословања:

1. Решење о давању сагласности на програм пословања ЈП „Комуналац“ Димитровград за 2025. годину са финансијским планом и ценовником услуга за 2025. годину, од 18.12.2024., број решења 06-368/2024-17/10-11 (Сл лист Општине Димитровград 39/24)

II ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОСЛОВАЊА

Предузеће остварује приходе и реализује пословање по основу сакупљања, пречишћавања и дистрибуције воде, прихода по основу пружања услуга водовода и канализације, гробљанских услуга, пијачне таксе, чишћења и прања улица, зеленила, димњачарских услуга, рециклаже (папира, пластике, стакла), услужних делатности, грађевинских радова, комуналне таксе од граничног прелаза, прихода од ВЦ-а, украшавања града и наплате паркинга у граду. Такође, предузеће остварује приходе и по следећим основама: приходи од судских спорова, дотација (Национална служба за запошљавање, Јавни радови) и слично. Све своје активности и инвестиције предузеће финансира из сопствених средстава, односно сопствених прихода које остварује из делокруга својих делатности или краткорочним задуживањем у виду дозвољеног прекорачења по текућем рачуну.

Пословање предузећа и активности предвиђене Програмом пословања се спроводе кроз пет радних јединица подељених даље на погоне и службе. Радне јединице су: **РЈ Водовод и канализација** (ПОВ Белеш и Служба само-заштите) – дистрибуција воде, одржавање водоводне мреже, канализације и пружање услуга трећим лицима; **РЈ Чистоћа** (погон јавна хигијена, погон зеленило, погон градско гробље и погон зоо-хигијенска служба) – одржавање јавних и зелених површина, сакупљање и одвоз комуналног и рециклабилног отпада, пружање пијачних, гробљанских и димњачарских услуга, услуге трећим лицима и сл.; **РЈ Услужне делатности** (погон машински парк и грађевински погон) – извођење грађевинско-занатских радова; **РЈ Гранични прелаз** – одржавање граничног прелаза; и **РЈ Заједничке службе** (општи и правни послови, служба рачуноводства и инкасантска служба).

Преглед физичког обима активности по радним јединицама предвиђених Програмом и планом пословања за 2025.годину:

РЈ „Водовод и канализација“

Рбр.	Активност	Мерна јед.	План 2025	Квартал 1. (01.01.-31.03)	Квартал 2. (01.04.-30.06)	Квартал 3. (01.07.-30.09)	Квартал 4. (01.10.-31.12)	Укупно
1	Количина произведене пијаће воде	m³	1.450.000	325.845				325.845
2	Количина пречишћене отпадне воде	m³	900.000	225.000				225.000
3	Интервенције на ВиК мрежи	ком.	1.000	306				306
4	Замена водомера	ком.	110	27				27
5	Израда нових прикључака на ВиК мрежи	ком.	15	1				1
6	Дужина замењене водоводне мреже	m	900	/				/

РЈ „Чистоћа“

Рбр.	Активност	Мерна јед.	План 2024	Квартал 1. (01.01.-31.03)	Квартал 2. (01.04.-30.06)	Квартал 3. (01.07.-30.09)	Квартал 4. (01.10.-31.12)	Укупно
1	Количина сакупљеног комуналног отпада	тона	2.420	481,94				481,94
2	Количина одвеженог ком.отпада на Рег.депонији	тона	2.420	481,94				481,94
3	Површине које се ручно чисте у граду	m²	140.000	140.000				140.000
4	Одржавање јавних зелених површина	m²	50.600	50.600				50.600
5	Број ухваћених паса	ком.	30	8				8
6	Број гробних места на гробљима којима газдује ЈП „Комуналац“	ком.	3.113	3.140				3.140
7	Број сахрана на гробљима којима газдује ЈП „Комуналац“	ком.	140	34				34
8	Број извршених димњачарских услуга	ком.	12	/				/
9	Број издатих радних налога за остале услуге РЈ	ком.	70	15				15
10	Број издатих рачуна за остале гробљанске услуге	ком.	450	78				78

Напомена: Ставке под рбр. 3. и 4. представљају површине које се чисте на месечном нивоу (сваког месеца се чисте исте површине) и у табели нису приказане у збирном износу. Редни бр.6 је приказан кумулативно по периодима.

РЈ „Услугне делатности“

Рбр.	Активност	Мерна јед.	План 2024	Квартал 1. (01.01.-31.03)	Квартал 2. (01.04.-30.06)	Квартал 3. (01.07.-30.09)	Квартал 4. (01.10.-31.12)	Укупно
1	Број издатих радних налога – Грађевински погон	ком.	10	0				0
2	Број издатих окончаних ситуација – Грађевински погон	ком.	5	0				0
3	Број издатих радних налога – Машински парк	ком.	85	22				22
4	Број окончаних ситуација – Машински парк	ком.	5	0				0

PJ „Гранични прелаз“

Рбр.	Активност	Мерна јед.	План 2024	Квартал 1. (01.01.-31.03)	Квартал 2. (01.04.-30.06)	Квартал 3. (01.07.-30.09)	Квартал 4. (01.10.-31.12)	Укупно
1	Број наплаћених накнада за одржавање терминала на ГП-страни камиони	ком.	191.65	42.673				42.673
2	Број продатих жетона на јавном тоалету на ГП	ком.	125.000	11.067				11.067

PJ „Заједничке службе“

Рбр.	Активност	Мерна јед.	План 2024	Квартал 1. (01.01.-31.03)	Квартал 2. (01.04.-30.06)	Квартал 3. (01.07.-30.09)	Квартал 4. (01.10.-31.12)	Укупно
1	Број упућених опомена корисницима	ком.	1.250	96				96
2	Број покренутих судских спорова за наплату потраживања	ком.	8	/				/
3	Број покренутих извршења	ком.	25	/				/
4	Број продатих паркинг карата путем СМС-а	ком.	9.000	2.392				2.392
5	Број продатих паркинг карата у црвеној зони	ком.	700	94				94
6	Број продатих паркинг карата у зеленој зони	ком.	370	36				36
7	Број продатих паркинг карата за станаре у црвеној и зеленој зони	ком.	355	95				95
8	Број издатих доплатних карата	ком.	150	45				45
9	Количина фактурисане воде физичким лицима	м³	370.000	75.737				75.737
10	Количина фактурисане воде правним лицима	м³	100.000	20.388				20.388

Опис праћења планираних циљева

Производња и дистрибуција воде за пиће се у посматраном периоду одвијала са одређеним потешкоћама. Услед временских прилика односно недостатка довољних падавина, дошло је до смањивања капацитета прикупљања воде. Као мере превентиве, како не би дошло до потпуне обуставе дистрибуције воде, Јавно предузеће је спроводило мере за равномерно распоређивање воде на територији општине, пригушујући одлив воде у одређеним периодима. По процени руководиоца радне јединице Водовод и канализација свеобухватни збирни прекид није био већи од 5ч током прва три месеца 2025. године.

У посматраном периоду није вршена реконструкција водоводних мрежа.

Количина произведене воде за пиће је за око 11% испод границе планиране вредности за први квартал. Пратећи табеле о физичким обимима активности из добијених извештаја, постоји очигледан проблем са губитком воде (количина захваћене воде је 325.845 м³, а количина фактурисане воде купцима износи 96.125 м³). Значајна разлика између захваћене и фактурисане воде указује на потенцијалне проблеме у систему. Детаљна анализа мреже и потрошње је кључна за идентификацију узрока губитака. Имплементација савремених технологија и редовно одржавање су неопходни кораци ка ефикаснијем управљању водним ресурсима. Приоритет је идентификовати да ли су у питању физички губици воде на мрежи или неефикасност мерних инструмената самог система протока воде. Руководство предузећа мораће да предузме одређене активности око решавања овог проблема, како би допринело одрживости и ефикасности у коришћењу овог важног ресурса.

Тренутни степен наплате потраживања од купаца је око 38%. Анализирајући претходне године и досадашње искуство нам указују да увек у првом кварталу долази до сезонских

осцилација и смањења наплате. Главни разлог овако ниског степена наплате у првом кварталу су и застарела потраживања (преко 365 дана), која у овом тренутку износе 23.854.646,11 динара, односно чине 63% структуре укупних потраживања према купцима. Посматрајући тренд наплате у претходним годинама, у будућим кварталима се исти повећава и до краја године степен наплате буде на планираном нивоу. Свакако је потребно детаљније анализирати саму структуру потраживања са посебним освртом на застарелим потраживањима и на основу адекватне анализе предузети све правно дозвољене активности према купцима који не измирују своје обавезе редовно.

Максимални ниво квалитета услуга се огледа у броју приспелих рекламација и жалби, и до 31.03.2025. број рекламација је 9, док жалби није било.

Иако је у првом кварталу остварен позитиван финансијски резултат, уочен је пад у односу на претходне периоде. Овај резултат захтева детаљну анализу фактора који су утицали на смањење добитка. Неопходно је идентификовати кључне области за побољшање пословања. Планирана нето добит износи 1.939. хиљада динара за пословну годину, док је тренутно остварење 135 хиљада динара, односно 7%. Тренутни однос остварених прихода и расхода није на планираним вредностима. Процена ефикасности пословања захтева пажљиво разматрање свих фактора који утичу на резултат. Посебна пажња биће посвећена оптимизацији трошкова у свим секторима пословања, као и повећање прихода који су кључни за дугорочну стабилност. Очекује се да ће предложене мере довести да значајних уштеда и повећања профитабилности у наредном периоду.

Праћење ризика

Што се тиче ризика ликвидности, предузеће је редовно пратило стање обавеза и потраживања. Слате су опомене корисницима (укупан број послатих опомена закључно са првим кварталом је 96). Своје обавезе, предузеће је редовно и у уговореним роковима измиривало. Финансијска средства тј. стање на текућим рачунима је позитивно на дан 31.03.2025. године, а по потреби коришћено је дозвољено прекорачење по текућем рачуну.

Што се тиче ризика недовољне количине пијаће воде и смањења нивоа на појединим извориштима, у посматраном периоду дошло је до појаве угрожености водоснабдевања те је предузеће у складу са својим могућностима деловало и предузело предвиђене мере како би исте ублажило и отклонило. Предвиђене редовне активности у случају појаве овог ризика су нпр.: контрола количине захваћене воде на извориштима, евиденција података, комуникација са дежурним на црпним станицама, манипулација регулационом опремом за контролу нивоа воде у резервоарима и слично.

Иако нису уочени додатни пословни ризици у анализираном раздобљу, важно је континуирано пратити и идентификовати потенцијалне ризике, који су кључни за одрживост. Непредвиђене околности и променљива тржишна динамика, могу имати утицај на пословање. Проактивне мере и флексибилност у стратегији су неопходне за ублажавање потенцијалних негативних утицаја, што је од суштинског значаја за пословање.

III ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ОБРАЗАЦА

1. Биланс успеха

Предузеће је закључно са првим кварталом 2025. године, остварило нето добитак у износу од 135.000,00 динара. Напомињемо да је нето добитак утврђен на основу тренутног стања и реализације прихода и расхода из закључног листа за период од 01.01. до 31.03.2025. године, са укалкулисаним појединим већим трошковима. Проценат реализације од 7% се не може сматрати нарочито добрим резултатом и захтева праћење и детаљнију анализу прихода и расхода у даљем периоду.

Укупни приходи до 31.03.2025. год. износе **107.654.000,00** динара (остварење 84%), док **укупни расходи** износе **107.277.000,00** динара (остварење 86%), и можемо рећи да нема прекорачења од износа предвиђених Програмом пословања за 2025. годину.

Укупни приходи се састоје од пословних прихода (107.352.000,00 дин.), финансијских прихода (25.000,00 дин.) и осталих прихода (277.000,00 дин.).

Приходи од продаје производа и услуга чине највећи део пословних прихода (остварење ових прихода у односу на план износи 84%), од чега је највише остварено прихода од одржавања граничног прелаза Градина и јавног ВЦ-а (проценат ових прихода у пословним приходима износи око 81%). Остали пословни приходи нису остварени у планираном износу, а односе се на приходе од дотација Националне службе за запошљавање и прихода од закупнина пијачног простора, исти не представљају значајнију ставку у билансу успеха. Финансијски приходи се односе на приходе од камата, и немају значајније учешће у укупним приходима. Остали приходи су углавном остварени од добитака од наплате трошкова извршитеља, накнада штете и сл.

Укупни расходи се састоје од пословних расхода (106.952.000,00 дин.), финансијских расхода (8.000,00 дин.) и осталих расхода (317.000,00 дин.)

Значајнију ставку код пословних расхода чине трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи (80.918.000,00 дин.) и чине 75% пословних расхода. У делу пословних расхода предузеће нема прекорачења реализације у односу на планиране вредности. Приметно је смањење свих трошкова, те реализација износи: трошкови материјала, горива и енергије 51%, трошкови зарада 98%, трошкови производних услуга 58%, нематеријални трошкови 69%, остали расходи 44%. Трошкови производних услуга, састоје се од трошкова услуга на изради учинака, трошкови услуга одржавања основних средстава, трошкови комуналних услуга (регионална депонија Пирот) и трошкови одржавања граничног прелаза Градина и они су у границама планираних вредности за овај квартал. Финансијски расходи (расходи камата) и остали расходи (накнаде штете трећим лицима и казне за привредне преступе и прекршаје) су испод границе планираних вредности.

Остварена нето добит је 135.000,00 дин. односно реализација од 7%. Нето добит је утврђена на основу тренутног стања односа укупних прихода и расхода са даном 31.03.2025. године, те укалкулисаним већим трошковима који се првенствено односе на трошкове зараде радника за месец март 2025. год.

2. Биланс стања

У делу активе биланса стања за први квартал 2025. године предузеће је остварило у потпуности планиране вредности.

Тренутно стање залиха материјала захтева детаљну анализу. Присуство велике количине застарелих залиха указује на потребу за ревизијом стратегије набавке. Континуирана набавка нових материјала, уз истовремено не трошење старих, ствара додатне трошкове. Неопходно је пронаћи баланс између оптималних залиха и потребе за утрошком истих. За проналажење решења потребна је сарадња свих служби нарочито службе набавке и магацина, појединаца и руководиоца радних јединица односно одговорних лица за даљу набавку и утрошак материјала. Ефикасно управљање залихама кључно је за стабилност и профитабилност пословања, и најзначајнија ставка реалне ликвидности предузећа. Као један од разлога повећаних залиха је и последица набавке материјала за реконструкцију водоводне мреже (набавка извршена у претходним годинама) која још увек није реализована, те се материјал налази на стању у магацину. Исти ће бити утрошен у наредном периоду приликом стицања услова за обављање поменутих радова.

Јавно предузеће је својим пословним активностима регулисало прилив и одлив готовине, те стање готовине позитивно премашује планирану вредност.

Краткорочна активна временска разграничења су у границама планираних вредности.

Ревалоризационе резерве су у овом кварталу на нивоу планираног износа.

У делу пасиве биланса стања на позицији Нераспоређени добитак текуће године Предузеће има остварење од 135.000,00 динара, са напоменом да је ово резултат из биланса успеха по тренутним књижењима у главној књизи. Може се очекивати промена висине оствареног резултата. Али свакако Предузеће очекује позитиван резултат.

На осталим позицијама биланса стања нема значајнијих одступања.

3. Извештај о токовима готовине

Усвојеним програмом пословања за 2025. годину дат је план кретања новчаних токова који је заснован на наплати планираних прихода и измиривању доспелих обавеза у складу са законским прописима и закљученим уговорима.

Предузеће је углавном прилив готовине остварило из пословних активности од продаје и примљених аванса за своје услуге.

Остали приливи из редовног пословања се односе на приливе остварене од наплате потраживања према запосленима, потраживања према РФЗО за боловање преко 30 дана, део прихода за извршени јавни рад из 2024. године, приходи од полиса осигурања и слично.

Одлив готовине из пословних активности је испод планираног износа за 12%. Ови одливи се односе на исплате добављачима, исплате зарада, накнада зарада и остали лични расходи, плаћене камате у земљи, порез на добитак, одливи по основи осталих јавних прихода. Прекорачење је делу одлива за порез на добитак који се односе на исплату месечних аконтација пореза на добит утврђених пореским решењем у претходној години.

Нето прилив готовине из пословних активности је већи од одлива (за 5.143.000,00 динара) и указује на позитивне финансијске токове унутар предузећа. Овакав резултат је јасан показатељ ефикасног управљања пословањем. Стабилан и растући нето прилив готовине представља основу за даљи развој и улагање у будућност.

Одлив готовине из активности инвестирања представља одлив готовине за куповину основних средства односно нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме као и

плаћања добављачима за улагања која извршимо на туђим некретнинама односно водоводној мрежи, а ради несметаног обављања пословних активности. У овом кварталу прекорачење је из разлога извршене исплате добављачу за основно средство које је набављено у претходној години.

Стање готовине на дан 31.03.2025. године износи 21.990.864,96 динара. Континуирано праћење и анализа токова готовине су кључни за одржавање финансијске стабилности и дугорочни успех.

4. Трошкови за запослене

Трошкови запослених су на нивоу или испод планираних износа, сем у делу броја запослених на одређено време из разлога запошљавања радника на одређено време и попуне радних места радника који су привремено одсутни по неком основу.

5. Динамика запослених

У односу на стање од 31.12.2024. године имамо одлив од 1 запосленог на неодређено време услед раскида уговора на неодређено време на захтев запосленог, и пријем 1 радника на неодређено време.

Укупан број запослених на дан 31.03.2025. године износи 154, и то 123 запослених на неодређено време, 31 запослених на одређено време (од којих је 6 радника због замене привремено одсутних радника), и 1 радник по уговору о делу.

На основу предвиђеног броја запослених на неодређено време од 130 радника Програмом пословања 2025. годину за први квартал, можемо константовати да предузеће са тренутним бројем радника на неодређено време од 123 не прати динамику запошљавања у потпуности, док се у делу запослених на одређено време бележи повећање у односу на планиран број, те је уместо планираних 25 радника запослених на одређено време, тренутно запослено 31.

6. Распон планираних и исплаћених зарада

Распон исплаћених просечних зарада за запослене без пословодства (брuto 1 и нето) је у границама планираних вредности, сем у делу најниже појединачне зараде која је већа за око 6% (повећање вредности бода услед усклађивања са планираном брuto масом зараде за 2025. годину). У делу Пословодства предузећа (чини га директор и његова просечна брuto 1 и нето зарада) нема прекорачења у односу на планиране износе.

Приказани подаци се односе само на основну зараду, која се добија множењем вредности бода за дати месец и коефицијента сваког запосленог, водећи рачуна да укупна брuto маса за све запослене не прелази планиране вредности и да најнижа појединачна зарада не буде испод прописане минималне зараде. Табела у Програму пословања која се односи на распон исплаћених зарада се израђује за период од 01.01. до 31.12.2025. године, и односи се на целу пословну годину, а не по кварталима, те је могуће да у појединим кварталним извештајима дође до незнатног одступања од планираних вредности. Поред основне зараде, запосленима се у складу са Законом о раду исплаћују и остале накнаде и додаци, који се у овој табели не приказују.

Напомињемо да се појединачна зарада запослених не може прецизно испланирати, већ је ограничена планираном масом на месечном и годишњем нивоу.

7. Субвенције и остали приходи из буџета

ЈП „Комуналац“ Димитровград се финансира из сопствених прихода те субвенције у виду државне, односно општинске помоћи нису планиране програмом пословања. Планирани остали приходи из буџета у овом кварталу, односе се на извршење услуга чишћења и одржавања хигијене, одржавање зеленила у граду, зимско одржавање путева по уговору, летње одржавање локалних и махалских путева, као и комуналне услуге (вода и извоз комуналног отпада). Ове услуге фактуришу се и редовно измирују од стране општине Димитровград. Планирана средства за први квартал су 8.800.00,00 динара, а реализовано је и пренето из буџета 7.265.814,00 динара.

8. Средства за посебне намене

У првом кварталу нису уплаћивана средства на име организованих хуманитарних активности као и на име донација. Трошкови репрезентације су доста смањени, те је остварење за први квартал 27,39%. Трошкови рекламе и пропаганде у овом кварталу су реализовани у износу од 283.400,00 динара, што је у складу са планираним вредностима.

9. Расподела остварене добити/покриће губитка

Јавно предузеће је Редован годишњи финансијски извештај за 2024. годину предало у складу са Законом о рачуноводству до 31.03.2025. године Агенцији за привредне регистре. Јавно предузеће најкасније до 30. јуна 2025. године предаје и осталу документацију уз редован годишњи финансијски извештај. Одлука о расподели добити за 2024. годину биће донета од стране Надзорног одбора предузећа у другом кварталу ове године.

Јавно предузеће је по Завршном рачуну за 2024. годину остварило нето добит од 5.087.000,00 динара.

10. Кредитна задуженост

Одлуком о задужењу за краткорочну текућу ликвидност донету од стране директора и сагласношћу Надзорног одбора на исту одлуку, а све у складу са чланом 26. Статута ЈП „Комуналац“ Димитровград, код ОТП банке а.д. предузеће се кредитно задужило са дозвољеним прекорачењем по текућем рачуну у износу од 30.000.000,00. Каматна стопа је променљива, а њено рачунање дефинисано је Уговором.

Уговор о одобравању кредита у виду позајмице по динарском текућем рачуну потписан је 10.01.2025. год. У првом кварталу, предузеће је веома кратко користило дозвољено прекорачење по текућем рачуну, те је обрачуната и плаћена камата у износу од 5.062,00 динара.

11. Извештај о инвестицијама

У првом кварталу 2025. године Предузеће нема реализоване инвестиције предвиђене Програмом пословања за 2025. годину.

12. Потраживања, обавезе и судски спорови

Због техничких немогућности самог рачуноводственог програма рачуноводство предузећа не може разврстати потраживања са потпуном тачношћу по задатој табели у обрасцу 11 тј. по извештајним периодима, укупан износ представља стваран дуг, док је разврставање до 3 месеца и од 3 месеци до 12 месеци приказано на основу процене. Потраживања старија од 12 месеци приказују се кроз исправку вредности потраживања сачињену на дан 31.12.2024.године.

Увидом у аналитичким евиденцијама купаца можемо закључити да су потраживања ЈП „Комуналац“ Димитровград доста велики проблем, јер су већином старија од 12 месеци. Део ових потраживања су призната у стечајним поступцима, међутим још увек нису наплаћена и вероватноћа за наплату је све мања. Исправка вредности потраживања од купаца закључно са 31.12.2024. године износи 23.854.646,11 динара (износ потраживања старија од 12 месеци). Потраживања која су старија од 12 месеци чине око 63% укупних потраживања од купаца. Што се тиче потраживања која су до једне године, редовно се врши актуализација потраживања и шаљу опомене купцима и потписују вансудска поравнања.

Обавезе ЈП „Комуналац“ Димитровград се редовно измирују у року од 45 дана од дана пријема фактуре, те не постоји кашњење у плаћању добављачима.

У делу судских спорова не постоји могућност великог утицаја на пословање и резултате предузећа. На основу података добијених од стране правне службе Јавног предузећа, број предмета где је Јавно предузеће страна која тужи су 3 и то:

- Пбр.-762/21 – ожалбен Апелациони суд Београд, вредност спора 797.428,86 динара.
- Пбр.86/24 - у току – очекује се делимично вансудско поравнање, вредност спора 101.919,22 динара.
- Пбр.88/24 - у току – очекује се позитивна пресуда, вредност спора 42.986,24 динара.

Тренутно не постоји спор где је Јавно предузеће тужена страна.

IV ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА И НАПОМЕНЕ

Индикатори

Укупан капитал и укупна имовина су на приближно планираним вредностима за 2025. годину, те у овом делу није потребно вршити анализу ових финансијских показатеља.

Пословни приходи и пословни расходи у односу на планиране индикаторе су остварени 20%, односно пословни расходи такође 20% за први квартал. Гледајући кварталне вредности односно квартално остварење би требало бити 25%, можемо закључити да је за 5% остварење ниже, што би са становишта пословних расхода било пожељно да имају тенденцију смањења. У делу пословних прихода предузеће би требало предузети све мере како би се постигао високи степен реализације, што би указивало на успешно финансијско управљање, а сам резултат потврђује ефикасност у спровођењу планираних активности.

Такође, пословни резултат и нето резултат прате динамику остваривања прихода и расхода. Пословање предузећа се може оценити као позитивно за први квартал 2025. године. С тим да нето резултат није остварен у планираним износима.

Укупан број запослених је у оквиру предвиђеног годишњег броја запослених (на неодређено и одређено време) односно са тренутним бројем од 154 испод планираног броја радника од 163 за 2025. годину.

Просечна нето зарада је мања од планиране за око 1% и представља стварно исплаћену нето зараду са урачунатим свим накнадама и додацима у складу са Законом.

Инвестиције – није било реализације у првом кварталу 2025. године.

ЕБИТДА представља добитак предузећа пре опорезивања који се добија када се одузму само оперативни трошкови, а без искључивања трошкова камате и амортизације. Рачуна се тако што се добитак/губитак пре опорезивања коригује за расходе камата и амортизацију. Говори нам колико предузеће направи оперативног кеша односно колико новца предузеће генерише само из својих основних пословних активности. Предузеће у односу на План има остварење око 22% ЕБИТДА у првом кварталу, те можемо сматрати да ће са таквом динамиком на крају године постићи предвиђени износ.

Стопа приноса средстава (РОА) је показатељ колико је предузеће профитабилно у односу на укупну имовину. РОА се приказује као проценат, и што је РОА већи то је боље за предузеће (нпр. генерално се сматра добрим ако је РОА већи од 5%, а одличним преко 20%). РОА показује колико се са уложеним динаром у инвестицијама повећа профит предузећа. Предузеће треба тежити да се РОА током времена повећава, јер уколико имамо пад РОЕ то показује да предузеће можда превише инвестира у имовину која није успела да произведе раст прихода, што је знак да је предузеће можда у проблемима.

Стопа РОА у посматраном периоду износи 0,03%, односно на 1.000 динара укупне имовине, предузеће оствари 0,30 динара нето добити. То је веома низак резултат, који указује на то да предузеће није у потпуности ефикасно у коришћењу своје имовине да генерише профит. Могући разлози су нпр.: превисоки трошкови, ниска продаја, превелика имовина која није продуктивна, као што су залихе, дуготрајна средства која не доносе приход. Овај резултат би могао бити сигнал да предузеће треба да побољша своју оперативну ефикасност или да нађе начине за боље коришћење своје имовине.

Стопа приноса капитала (РОЕ) се такође користи као мера како предузеће користи своје ресурсе. У суштини, РОЕ мери само принос на капитал предузећа, изостављајући обавезе. Предузеће је остварило 0,04% РОЕ за први квартал. Овај податак значи да је Предузеће на сваких 1.000 динара уложеног капитала остварило 0,40 динара нето добити у првом кварталу. Уопштено, као и код РОА овај индикатор је на веома ниском нивоу, и указују на то да предузеће није ефикасно у коришћењу сопственог капитала, те је потребно побољшати продуктивност и ефикасност својих пословних активности.

Оперативни новчани ток износи или ток готовине износи 8.590.000,00 динара (остварени су нето приливи готовине из пословне активности). Планом је предвиђено на годишњем нивоу остварење од 38.379.000,00 динара, што по тренутном финансијском извештају на дан 31.03.2025. године показује да ће са овом динамиком предузеће бити на приближно планираном нивоу.

Индикатор задужености (дуг/капитал) који показује степен оптерећености капитала у укупним обавезама, а треба да је што мање вредности, чиме се остварује већа сигурност дугорочних поверилаца. Предузеће има за први квартал остварени индикатор од 13,31% или коефицијент од 0,13. Обавезе предузећа износе 13,31% од износа укупног капитала. И даље овај индикатор се остварује испод планиране вредности што је позитивно за пословање предузећа.

Анализа ликвидности се врши са циљем да се утврди способност предузећа да плаћа доспеле обавезе. Предузеће је остварило стопу ликвидности у првом кварталу од 217,54% или коефицијент 2,18. Добијени однос значи да предузеће располаже обртном имовином да редовно измирује своје краткорочне обавезе. Међутим овај високи проценат ликвидности не приказује реално стање предузећа, јер предузеће има велику вредност на залихама материјала. У стручним литературама се наводи да овај коефицијент би требао бити у односу

2:1, јер уколико је овај однос већи може значити да је предузеће преликвидно, што са економске стране такође може представљати проблем.

Проценат зарада у пословним приходима у првом кварталу износи 75,37. План за 2025.годину износи 67,57% трошкова зарада у односу на укупне пословне приходе, што значи да трошкови зарада (трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи) су премашили планирани проценат. Предузеће своје трошкове зарада сваке године усклађује са новом минималном ценом рада, која се из године у годину повећава, те сходно томе врши и планирање масе за зараде поштујући смернице и препоруке за израду годишњих планова.

Кредитна задуженост није остварена тј. задужење је 0,00 динара са даном 31.03.2025. године, јер је предузеће имало позитиван салдо на текућем рачуну те није било потребе користити дозвољено преорачење.

Закључак

На основу прегледа свих параметара у овом кварталном извештају, и увидом у биланс успеха долазимо да закључка да је Јавно предузеће пословало са нето добитком у износу од 135.000,00 динара, за исти квартал планирана је добит. Прати се тенденција остваривања добити. Приказана добит је резултат тренутне рачуноводствене евиденције исказане кроз закључни лист у периоду од 01.01. до 31.03.2025. године и подложна је променама. Коначни обрачун ће бити доступан након завршетка пословне године. Због тога, приказану добит треба тумачити са резервом.

Предузеће је почетком пословне године закључило уговор о дозвољеном прекорачењу по текућем рачуну са ОТП банком. Као и претходних година дозвољено прекорачење предузеће ће користити за одржавање текуће ликвидности, настојећи да искључиво наменски употребљава новчана средства за покриће најбитнијих обавеза. Стање готовине последњег дана првог тромесечја за који се извештај саставља је 21.990.864,96 динара.

Поред одржавања текуће ликвидности, предузеће детаљно анализира своја потраживања, и спроводи све неопходне активности како би се и сама наплата заосталих потраживања побољшала.

Предузеће све своје пословне обавезе измирује редовно, без потешкоћа, у законским и уговореним роковима.

Значајан проблем представља несклад између захваћене и фактурисане количине воде, што захтева детаљну анализу и проверу. Неопходно је идентификовати узроке који доводе до губитка воде и спровести правовремене реакције у решавању ефикаснијег управљања овим ресурсом.

Што се тиче залиха материјала, неопходно је пронаћи баланс између оптималних залиха и потребе за утрошком истих. За проналажење решења потребна је сарадња свих одговорних служби и лица која учествују у процесу руковања залихама, што ће сигурно довести до ефикаснијег управљања и смањења трошкова.

Своје пословне активности Јавно предузеће спроводи у складу са Планом и програмом пословања за 2025. годину, поштујући договоре и препоруке оснивача у појединим сегментима пословања. Осцилације на билансним позицијама су уобичајена појава у пословању. Иако се тежи прецизном планирању, одређена одступања су неминовна. Позитивна одступања могу указивати на боље пословне резултате од очекиваних. С друге стране, негативна одступања захтевају детаљну анализу и корективне мере. Праћење и анализа ових одступања су кључни за одржавање финансијске стабилности.

Руководство ће у наредном периоду и даље пратити утицаје различитих фактора и ризика на пословање Предузећа и настојаће да минимизира потенцијалне негативне ефекте, обезбеђујући да се одржава финансијска и пословна стабилност.

На основание чл. 32, ал. 1, т. 8 от Закона за местното самоуправление („Държавен вестник на Република Сърбия“ № 129/07, 83/14 - др. закон, 101/2016, 47/2018 и 111/2021 - др. закон) и чл. 40, ал. 1, т. 58) и 68) от Устава на община Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“, № 6/19), Общинският съвет на община Цариброд, на заседанието, проведено на 21.05.2025 г., прие:

РЕШЕНИЕ

ЗА ПРИЕМАНЕ НА ОТЧЕТА ЗА РАБОТА НА ЦЕНТЪРА ЗА СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ОБЩИНА ЦАРИБРОД ЗА 2024 ГОДИНА

Член 1.

С настоящото се приема Отчетът за работата на Центъра за социални дейности за община Цариброд за 2024 г., приет от Управителния съвет на институцията с Решение № 060-12-320/2025 на заседанието, проведено на 14 май 2025 г.

Член 2.

Решението се публикува в „Сл. вестник на Общинаа Цариброд“.

Решението се изпраща до:

1. Управителния Съвет,
2. директора,
3. архива.

№ 06-110/2025-17/13-11
В Цариброд, 21.05.2025 г.

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ПРЕДСЕДАТЕЛ

Зоран Джуров, с.р.

На основание чл. 32, ал. 1, т. 8 от Закона за местното самоуправление („Държавен вестник на Република Сърбия“ № 129/07, 83/14 - др. закон, 101/2016, 47/2018 и 111/2021 - др. закон) и чл. 40, ал. 1, т. 58) и 68) от Устава на община Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“, № 6/19), Общинският съвет на община Цариброд, на заседанието, проведено на 21.05.2025 г., прие:

РЕШЕНИЕ

ЗА ПРИЕМАНЕ НА ОТЧЕТА ЗА РАБОТА С ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2024 ГОДИНА НА ЧЕРВЕН КРЪСТ ДИМИТРОВГРАД

Член 1.

Приема се Годишният отчет с финансовия отчет за 2024 г. на Червен кръст Димитровград, приет от Управителния съвет на Червен кръст Димитровград с Решение № 10/25 на заседанието, проведено на 20 март 2025 г.

Член 2.

Решението се публикува в „Сл. вестник на община Цариброд“.

Решението се изпраща до:

1. Управителния Съвет,
2. директора,
3. архива.

№ 06-110/2025-17/13-12
В Цариброд, 21.05.2025 г.

ОБЩНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ПРЕДСЕДАТЕЛ

Зоран Джуров, с.р.

На основание чл. 32, ал. 1, т. 8 от Закона за местното самоуправление („Държавен вестник на Република Сърбия“ № 129/07, 83/14 - др. закон, 101/2016, 47/2018 и 111/2021 - др. закон) и чл. 40, ал. 1, т. 58) и 68) от Устава на община Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“, № 6/19), Общинският съвет на Цариброд, на заседанието, проведено на 21.05.2025 г., прие:

РЕШЕНИЕ

ЗА ПРИЕМАНЕ НА ОТЧЕТА ЗА РАБОТА С ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2024 ГОДИНА НА ИСТОРИЧЕСКИЯ АРХИВ В ПИРОТ

Член 1.

С настоящото се приема Отчетът за работата с финансовия отчет за 2024 г. на Историческия архив в Пирот, приет от Управителния съвет на институцията с Решение № 211/2025 на заседание, проведено на 27.02.2025 г., и от Надзорния съвет на институцията с Решение № 210/2025, проведено на заседание на 27.02.2025 г.

Член 2.

Решението се публикува в „Сл. вестник на община Цариброд“.

Решението се изпраща до:

1. Управителния Съвет,
2. директора,
3. архива.

№ 06-110/2025-17/13-13
В Цариброд, 21.05.2025 г.

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ПРЕДСЕДАТЕЛ
Зоран Джуров, с.р.

На основание чл. 42, ал. 1, т. 4) от Закона за правата на пациентите („Държавен вестник на Република Сърбия“ № 45/13 и 25/19 - друг закон) и чл. 40, ал. 1, т. 58) и Устава на община Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“, № 6/19), Общинският съвет на Цариброд, на заседанието, проведено на 21 май 2025 г., прие:

РЕШЕНИЕ
ЗА ПРИЕМАНЕ НА ОТЧЕТА ЗА РАБОТА НА СЪВЕТА ЗА ЗДРАВЕ НА ОБЩИНА
ЦАРИБРОД ЗА 2024 ГОДИНА

Член 1.

Приема се Отчетът за работата на Здравния съвет на община Цариброд за 2024 г., № 06-90/2025-17/4-1 от 13 май 2025 г.

Члан 2.

Решението се публикува в „Сл. вестник на община Цариброд“.

Решението се изпраща до:

1. Съвета за здраве,
2. Министерството п здравеопазване,
3. Омбудсмана,
4. Архива.

№ 06-110/2025-17/13-14
В Цариброд, 21.05.2025 година

ОБЩНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ПРЕДСЕДАТЕЛ
Зоран Джуров, с.р.

На основание чл. 40, ал. 1, т. 58) от Устава на община Цариброд („Служебен вестник на община Цариброд“, № 6/19), Общинският съвет на община Цариброд, на заседанието, проведено на 21 май 2025 г., прие:

**РЕШЕНИЕ ЗА
ДАВАНЕ НА СЪГЛАСИЕ С ПЛАНА НА РАБОТА НА СЪВЕТА ЗА ЗДРАВЕ НА ОБЩИНА
ЦАРИБРОД ЗА 2025 ГОДИНА**

Член 1.

Одобрява се Планът за работа на Съвета за здраве на община Цариброд за 2025 г., № 06-90/2025-17/4-2 от 13 май 2025 г.

Член 2.

Решението се публикува в „Сл. вестник на община Цариброд“.

Решението се изпраща до:

1. Съвета за здраве,
2. Министерството по здравеопазване,
3. Омбудсмана,
4. Архива.

№ 06-110/2025-17/13-15
В Цариброд, 21.05.2025 г.

ОБЩНСКИ СЪВЕТ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

ПРЕДСЕДАТЕЛ
Зоран Джуров, с.р.

ИЗДАТЕЛ:

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ НА ОБЩИНА ЦАРИБРОД

Главен редактор:

Желко Вошич, секретар на Общински съвет Цариброд

Технически редактор:

Мая Алексов Методиев, координатор на работата на МИР и преводач за български език

E-mail: skupstina@dimitrovgrad.rs

Тел: 010 / 361 – 582